

Kjer so ljudje
enakih misli,
jih najmanj
misli.

Niko Brumen

Številka 33
Letnik 47
Cena 10,- šil.
(60,- SIT)
petek,
18. avgust 1995

Poština plačana
v gotovini

Celovec P.b.b.

Erscheinungsort
Klagenfurt /
Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt /
Poštni urad
9020 Celovec

Zanimivo predavanje o partizanstvu na Koroškem.

Delovna skupnost „Koroška '95“ vabi prihodnjo soboto (19. 8. ob 15.00) k Peršmanu, kjer bo dv. sv. dr. Joseph Rausch predaval na temo: „Partisanenkrieg in Kärnten abseits von Verklärung der Verteufelung“. S to prireditvijo želi DS „Koroška 95“ prispevati k temu, da bi v letu tolerance začeli tudi o naši polpretekli zgodovini razmišljati distancirano in kritično.

IPH Žitara vas – danes pogovor v Ljubljani

Stran 2

Upokojenska društva iz Roža in Podjune se že pridno pripravljajo na 3. srečanje slovenskih upokojencev, ki bo v petek, 1. septembra, na pliberškem jormaku (v šotoru SPD „Edinost“). Podrobnejše informacije lahko preberete v Našem upokojencu, ki smo ga priložili

pričujoči izdaji Našega tednika. Da se znajo naši upokojenci veselo zabavati, pa so dokazali tudi prejšnjo nedeljo na srečanju vižarjev na Sv. mestu. Slika: predsednik KPD „Drava“ in član predsedstva NSKS Lenart Katz v družbi upokojencev.

POLITIKA

Ob 75-letnici plebiscita bi bilo umestno, da bi javno rehabilitirali Francija Melcherja, pd. Hibernika – žrtev moralca iz vrst rožeških brambovcev.

Strani 3

KULTURA

Pogovor Našega tednika s svetovno znanim umetnikom H. Kresnikom, čigar rojstni kraj je Šmarjeta pri Pliberku.

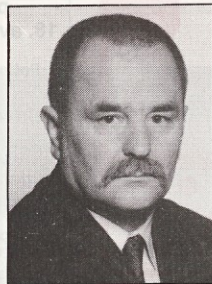
Stran 8/9

ŠPORT

Kapetan SAK Kristijan Wölbl opozarja v pogovoru z Našim tednikom na neprofesionalno vedenje nekaterih igralcev SAK.

Stran 15

JOŽE WAKOUNIG

KOMENTAR
NAŠEGA TEDNIKA

Neurju naproti?

Z vojaškima operacijama „Blisk“ marca in „Vihar“ julija so hrvaške čete nepričakovano hitro izbrisale z začasnega političnega zemljevida največji del tako imenovane srbske republike Krajine. Osvojen je celotno hrvaško ozemlje, z izjemo Baranje (med Dravo in Donavo, z Vukovarjem). Predvsem zdaj julija je šlo vse tako naglo, da so bila presenečena skoraj vsa politična vodstva. Najmanj pa so s tem porazom računali Srbi sami. Po hrvaški zmagi so se napotile proti Bosni in Srbiji nepregledne množice ljudi. Tokrat so bili na begu predvsem Srbi, pred nekaj časa pa Hrvati in Bošnjaki, kot žrtve srbskega napada in srbske zmage. S tem uspehom so Hrvati rešili pretežni del svoje države srbskih granatnih napadov, rešeno je tudi območje okoli Bihaca; dolgo časa je trpelo zaradi napadov Srbov in upornih Bošnjakov. Predvsem pa je Hrvatom uspelo zavzeti Knin, simbol srbske upornosti in tudi važen simbol hrvaške državnosti; v Kninu so kronali hrvaške kralje. V srbsko-hrvaških odnosih pa se je odprla nova rana. Krajinski Srbi so morali zapustiti kraje, ki so jim bili domovina več sto let. Kot begunci iz turškega carstva so branili meje beneške republike in habsburškega cesarstva proti Turkom. Tako so si ohranili določeno svobodo in avtonomijo. Iz tega starodavnega uskoškega vojaškega in tudi roparskega izročila se je rodila upornost proti podrejanju kaki tuji oblasti, v tem primeru hrvaški.

Seveda hrvaški vojaški uspeh ne bi bil mogoč brez izdatne ameriške pomoči, tako vojaške kakor politične. Na Balkanu se bije (zaenkrat še) krajjevo omejena sve-

tozna vojska. Američani in Nemci pomagajo Hrvatom in Bošnjakom (tem pomaga vse bolj tudi islamski svet; zlasti Turčija), Rusi in Grki Srbom, Francozi in Angleži pa kuhajo vsak svojo posebno juho.

Zahod predolgo ni hotel spoznati nevarnih razsežnosti teh spopadov. Iz roparsko-osvajalnih pohodov se vse bolj cimi verska vojska, z vsemi svojimi groznimi posledicami. Srbskemu šovinizmu je uspelo, da so Turke in druge islamske sile spet spravili v kraje, ki so jih Turki morali zapustiti ob koncu 19. in začetku 20. stoletja. V raznih političnih pisarnah še vedno straši zamisel o ustanovitvi neke 3. Jugoslavije. Po drugi strani pa se lahko zgodi, da se bo politična ločenost Evrope utrdila ob stari razcepnici na Balkanu, tam, kjer je razpadlo na dvoje že staro rimsko cesarstvo.

S svojo vojaško zmago se je Hrvaška seveda diplomatsko krepko utrdila. Tem bolj je zaskrbljivo, da vlada republike Slovenije pod ministrskim predsednikom Janezom Drnovškom ne kaže prave diplomatske ofenzive in tudi ne spretnosti. Dolgoročnih smernic slovenske zunanje politike ni slutiti. Take pa mlada samostojna Slovenija krvavo potrebuje, neglede na to, kdo je predsednik države in kdo predsednik vlade. Če slovenskemu političnemu vrhu to ne bo uspelo, si bo nakopal pred zgodovino velikansko krivdo. V teh nekaj letih je slovenska vlada, tudi iz kratkovidnih strankarsko-političnih razlogov, zapravila lepe priložnosti za utrjevanje slovenske besede v mednarodni diplomaciji. Deloma pa je vzroke iskati v nezmožnosti ljudi na odgovornih odločilnih mestih.

Sestalo se je novo predsedstvo NSKS

V ponedeljek, 14. avgusta, se je novo predsedstvo Narodnega sveta, ki je bilo izvoljeno na konstitutivni seji zbor narodnih predstavnikov, prvič sestalo in pod vodstvom predsednika Nantija Olipa v temeljiti razpravi o narodnopolitičnih in organizacijskih vprašanjih pripravilo na delo in dejavnosti, ki čakajo organizacijo in njeno vodstvo v prihodnjih mesecih.

Predsedstvo ima seveda izvesti sklepe, ki jih je sprejel zbor narodnih predstavnikov. Za uresničitev koncepta o novem Narodnem svetu je potreben še nadaljnji korak v obliki vzpostavitve krajevnih odborov Narodnega sveta, katerih osebe so bile v prvem krogu letošnjih volitev sicer že izvoljene, a se morajo odbori kot takšni še sestati in začeti delovati. To naj bi se zgodilo jeseni in za to je zadolženo vodstvo skupno s tajništvom.

Na sporedu bodo tudi obiski novega predsedstva pri vodstvih parlamentarnih strank in na vladnih mestih tako v Avstriji kakor tudi v Sloveniji. Ti obiski niso zgolj reprezentančnega pomena, ampak odpirajo možnosti, da vodstvo NSKS sogovornikom predstavi svoje poglede na bistvena manjšinska vprašanja in skuša doseči razumevanje in soglasje pri tistih, ki odlično vplivajo na življenjske pogoje in razvoj naše narodne skupnosti. Predvideva se pa tudi pobuda za dialog z drugimi organizacijami koroških Slovencev, med njimi z Zvezo slovenskih organizacij.

Ker bo septembra zasedal svet in obravnaval problematiko zakona o narodnostnih skupinah ter vprašanje sodelovanja koroških Slovencev pri prireditvah

okoli 10. oktobra, je predsedstvo seveda tudi v teh zadevah opredelilo izhodišča in načelna stališča. Nadalje so na seji predsedstva razpravljali o šolskih vprašanjih, predvsem o zasedbi ključnih mest v manjšinskem šolstvu. Predsednik finančnega odbora Jurij Mandl je v svojem poročilu nakazal finančni položaj organizacije in napovedal preverjanje vseh možnosti, kako znižati ali držati nizko izdatkovno stran proračuna, kar bo seveda še posebno umetnost, ker bo treba zagotoviti tudi ustrezna sredstva za polnopravno delovanje predsednika v organizaciji in za preselitev v ustrežnejše pisarniške prostore.

Ker je ek. in mestni svetnik Fric Kumer iz delovne preobremenjenosti in zdravstvenih razlogov odločil mandat v zboru narodnih predstavnikov, je predsedstvo v smislu pravil obvestilo Marka Trampuscha v Dobu, da mandat pripada njemu kot drugouvrščenemu v 1. krogu volitev Narodnega sveta. Marko Trampusch, predsednik Strojnega krožka Podjuna in vnet kmetovalec, ki se udeležuje tudi v Skupnosti južno-koroških kmetov in v Pliberški Enotni listi, bo torej odslej regionalni zastopnik volilnega okoliša Pliberk-Suha v zboru narodnih predstavnikov.

IPH: danes pogovor v Ljubljani

Zadeva IPH Žitara vas je v Sloveniji močno odmevala. Mdr. je o tem obširno poročal radio Maribor. Direktor Sklada Republike Slovenije za razvoj, Uroš Korže, pa je Narodnemu svetu, Slovenski gospodarski zvezi in slovenskemu zunanjemu ministrstvu sporočil: „Poslovodjo IPH Žitara vas Milana Tilija smo zaprosili, da predlaga deželnemu sodišču odločitev o uvedbi stečajnega postopka – s ciljem, da lastniki in upniki najdejo konstruktivno

rešitev glede poravnave z upniki in s tem za preživetje podjetja.“ (Kakor smo poročali v prejšnji številki Našega tednika, je državni sklad za razvoj lastnik Alplesa, ki je hkrati večinski družabnik IPH Žitara vas.)

Danes, v petek, bo v Ljubljani tudi pogovor med Korzetom, dr. Vencijem, zastopniki upnikov in Alplesa. Ena glavnih točk pogovora bo, kako zagotoviti takojšnjo likvidnost. Če to ne bi uspelo, bi morali delovanje podjetja nemudoma ukiniti.

Slovenija

10.000 ljudi na taboru SLS

Slovenska ljudska stranka (SLS), ki jo vodi Marjan Podobnik, je pretekli konec tedna priredila na Novi vasi pri Cerknici 7. tabor, ki je bil odlično organiziran. Udeležilo se ga je 10.000 Slovencev in Slovencev. Koroške Slovence sta zastopala predsednik NSKS Nanti Olip in predsednik EL Andrej Wakounig.

Predsednik SLS Marjan Podobnik je svojemu slavnostnemu govoru dal geslo: za pošteno Slovenijo, zlasti še na gospodarskem področju. SLS je tudi proti vključevanju Slovenije v EU za vsako ceno oz. na račun slovenske identitete. Podobnik je nadalje poudaril: „Slovenija ne sme privoliti na zahteve po spremembi tistega člena ustave, ki tujcem preprečuje nakup slovenske zemlje. S spremembo tega člena bi sprožili erozijo slovenske države suverenosti.“ Sicer pa se SLS zavzema za vlado strank „slovenske pomladi“ (Janševi socialdemokrati, Slovenski krščanski demokrati, SLS).

Kakor je znano, se SLS tudi močno zavzema za interese koroških Slovencev, predvsem glede skupnega zastopstva in samostojnega deželnozborskega mandata.

–Kuj–

Glas iz domače vasi

FRLOŽEV LUKA

So pa sklenili nemški ustavni sodniki, da je treba na Bavarskem sneti križe s šolskih sten, ker da to nasprotuje strpnosti. Bojo morada skleniti celo to, da bo treba podirati cerkve, ker da so javni dokaz nestrpnosti proti nevernim in drugovernim?

Franc Melcher, pd. Habernikov iz Broj pri Rožeku, je nedolžna žrtev morilca iz vrst koroških brambovcv. Doslej ga še nihče ni javno rehabilitiral.

Ob 75-letnici plebiscita:

Vrniti čast Habernikovemu Franciju

Bilo je na predvečer sv. Treh kraljev, 5. januarja 1919. Koroški brambovcv so v boju proti vojakom jugoslovanske države SHS za vsako ceno hoteli osvojiti dravski most v Rožeku. Bil je zanje velikega strateškega pomena, še posebej, odkar so leta 1906 odprli predor za železniško progo Ljubljana–Beljak–Celovec. Osvojitev dravskega mostu v Rožeku jim je uspela, mdr. zato, ker so ugrabili dva čolna, s katerima so lahko premostili reko.

Vendar: posledica akcije so bile tudi življenjske žrtve: Trije brambovcv (Ernst Gailer iz Marije na Zilji, Josef Seidl iz Brega in Andreas Happe z Drave) so pri poizkusu, da bi s čolnom premostili Dravo, utonili. Utonili so zato, ker niso znali plavati, vrhu tega pa so bili pijani. To je potrdil brambovec Kaiser. Večkrat je pripovedoval, da so njegovi tovariši tudi njega vabili na čoln, a se vabilu ni odzval, ker se v družbi pijanih ni čutil dovolj varno.

Uradna verzija brambovcv, ki so jo ponavljali več desetletij, pa je bila drugačna. Trdili so, da je smrtno nesrečo povzročil Franc Melcher, pd. Habernik, iz

Broj. Franc Melcher je bil lastnik čolna, v katerem so sedeli smrtno ponesrečeni brambovcv. Bil pa je tudi zaveden koroški Slovenec – zato so ga označili kot „juddeža“ oz. „izdajalca“. Po uradni verziji brambovcv naj bi prej preluknjal čoln in tako omogočil smrtno nesrečo.

Takoj naslednji dan je sledilo kruto maščevanje. Bilo je opoldne po kosilu, ko sta vstopila v kuhinjo Melcharjeve domačije Hanžek Zollner, mesar iz Marije na Zilji („Flajškarjev Hajnžek“) in Stefan Moser, gostilničar, prav tako iz Marije na Zilji. Hajnžek Zollner je vprašal Habernikovega Francija, ali je to on. Ko mu je Franc Melcher to potrdil, je Hajnžek Zollner potegnil pištolo in ga na licu mesta ustrelil.

Oblast morilca Zollnerja in njegovega „sorbca“ Moserja nikoli ni zasledovala.

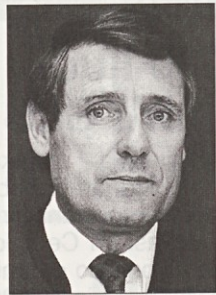
Oblast morilca Zollnerja in njegovega „sorbca“ Moserja nikoli ni zasledovala. Zločina nihče ni ovadil. Pač pa so rožeški brambovcv še leta 1970, ob 50-letnici plebiscita, ponavljali laž o „izdajalcu“ Haberniku.

In to, čeprav so Habernikovi desetletja hranili čoln, v katerem so omenjeni brambovcv utonili. Leta 1988 je „Veldener Zeitung“ objavila sliko, s katere je jasno razvidno, da v čoln niso bile zvrtnane luknje.

Medtem ko so utonjeni brambovcv ovekovečeni na rožeškem brambovskem spomeniku, se Habernikovega Francija, ki je postal žrtev brambovskega morilca, javno nihče ne spominja. Edina, ki je skušala postaviti zadevo nekoliko v pravo luč, je bila „Veldener Zeitung“. Označila je to kot „kriminal“ in „temno poglavje“ v rožeškem abwehrkampfu.

Franc Melcher bi si nujno zaslužil sleherno rehabilitacijo. Leto 1995, ob 75-letnici plebiscita, bi za to bilo primeren datum. S tem Habernikovemu Franciju ne bi vrnili samo časti, ki so mu jo vzeli v imenu „nedeljive Koroške“ – bil bi to tudi majhen prispevek k očiščenju koroške zgodovine.

Janko Kulmesch

Beseda občinskega politika

Josef Tomaschitz
župan na Žihpoljah (VP)

Sestav v občinskem odboru: SP 3, F 2, VP 9, PLK 1

„Vprašanje železnice je bolj pereče kakor mislimo“

Naš tednik: Kakšne teme so trenutno v ospredju občinske politike?

Josef Tomaschitz: Glavna naloga naše občine je trenutno rešitev kanalizacijskega problema. V naši občini ima že okrog 70 % gospodinjstev priključek h kanalu. To se pravi, da ima večina gospodinjstev, ki so v območju rumene linije, že kanalizacijski priključek. Za vsa ostala gospodinjstva, ki pa bodo morala poskrbeti v lastni režiji za čiščenje odplak, pa bo to zaradi visokih stroškov izreden problem. Sploh mislim, da je bil zakon o kanalizaciji nepremišljen. Za marsikatero kmeta bodo stroški za kanalizacijo pomenili boj za nadaljnji obstoj.

Ima vaša občina v načrtu večje projekte?

Zaradi izredno visokih dajatev raznim deželnim skladom so sredstva, s katerimi občine lahko razpolagajo, tako malenkostna, da na realizacijo večjih projektov sploh ni več treba misliti. Socialne dajatve izdopkopavajo občinsko avtonomijo in pogostokrat se že stavlja vprašanje, kakšno nalogo naj župani sploh še izvajajo. Gospodarskih podjetij, ki nam bi donajali dohodke, pri nas nimamo, kar imamo na Žihpoljah, pa je dobra stanovanjska kvaliteta.

Glede na dejstvo, da načrtujejo gradnjo jugovzhodne železnice, pa je ogrožena tudi stanovanjska kvaliteta...

Prepričan sem, da je vprašanje gradnje jugovzhodne železnice bolj pereče kakor to mislimo. To dokazuje tudi dejstvo, da se referent za gradnjo cest Grasser čuti obvezanega, da hodi pomirjevat prebivalstvo Roža. Vsekakor pa so take akcije premalo. S strani F do danes še nisem slišal nobenih predlogov za alternativno rešitev.

Tak predlog je dal deželni glavar Zernatto, ki je predlagal, da se proga za železnico pelje severno od Vrbskega jezera.

Seveda je razveseljivo, da je ta predlog prišel prav od šefa naše stranke. Tako alternativno možnost sem v raznih pogovorih predlagal že pred leti, ker bi s tem po eni stran bilo možno razbremeniti jezero od prometa, po drugi strani pa bi tako ostal Rož nedotaknjen.

Bo zmagala treznost politikov in načrtovalcev?

Upam. Tudi če bi bila ta varianta ob Vrbskem jezeru morda dražja, je potrebno, da se taka možnost dobro preveri. Žal pa je pri nas dejstvo, da se izdelujejo načrti za take projekte na Dunaju, ne da bi se upoštevalo mnenje prebivalstva, ki živi v tem kraju. Tako je nastala tudi študija o možnosti realizacije jugovzhodne železnice, pri kateri niti župani niso bili vprašani za svoje mnenje. Razveseljivo pa je, da so se v Rožu znašli ljudje, ki so ustanovili ljudsko iniciativo, ki bo poskrbela tudi za potreben politični pritisk.

H. Stingler

Ogenj v Alpah

Simbol upora proti uničvanju življenjskih biotopov

Minulo soboto so zaščitniki narave oziroma zastopniki številnih ljudskih iniciativ od Dunaja do Nizze prižgali v ogroženih predelih Alp svoj ogenj, s katerim so opozorili javnost na preteče nevarnosti. Na Koroškem je bila centralna prireditev na Dobraču.

Z akcijo „Ogenj v Alpah“ so začeli pred leti ekologi in aktivisti v Franciji in v Švici. Od tam se je akcija razširila po celotnem alpskem predelu in letos je okrog 3000 skupin simbolično protestiralo s svojim ognjem proti raznim infrastrukturnim ureditvam, ki uničujejo edinstvene življenjske biotope v Evropi.

Organizatorja prireditve Gerhard Leeb (Lebenszeichen) in Toni Kübler (ÖIE) sta na Dobraču poudarila, da Avstrija nima le pravice, ampak je njena dolžnost, da zahteva izpolnitev alpske konvencije. Predsednik tirolskih ljudskih iniciativ proti tranzitu Fritz Gurgiser (Transitforum Tirol) je navzoče aktiviste pozval, da naj svoje usode ne prepuščajo neodgovornim politikom na Dunaju in v Bruslju. „Če bomo še nadaljnjih 15 let opazovali, kako se zabetonira narava in

se uničujejo naši kraji, bo potrebno urediti za prebivalce Alp rezervate,“ tako Gurgiser, ki je zahteval za alpski prostor, v katerem živi 13 milijonov prebivalcev, pravico samoodločanja. „Naš največji sovražnik je ignoranca, neumnost in samopašnost politikov ter gospodarska in industrijska mafija. Norost pri tem pa je, da se vse to še financira z našimi davčnimi denarji,“ je povedal Gurgiser. Tatovi da sedijo pri mizah v parlamentih in v Bruslju in potreben je jasen in nedvoumen upor prebivalcev, ki se naj z vsemi dovoljenimi sredstvi branijo pred realizacijo infrastrukturnih ureditev, katere koristijo le vprašljivim političnim in gospodarskim interesom.

V tem smislu je pozval prebivalstvo Alp k uporabi tudi dr. Bernd Lüttsch, ki je ugotovil, da bi Avstrija danes bila „atomska država“, če bi

ljudstvo svoj čas prepustilo odgovornost politikom.

Sobotni ogenj v Alpah je bil le del simboličnega upora proti razseljevanju, industrializaciji, gradnji cest in železnic ter predorov. Paralelno k temu pa zastopniki ljudskih iniciativ izdelujejo na vseh ravneh koncepte za odgovorno regionalno politiko, ki je v skladu z življenjskimi interesi tamkajšnjega prebivalstva.

Centralno prireditev

na slovenski gori, na Dobraču, kakor ga je imenovala mag. Monika Kohl-Kircher, so sooblikovali tudi zastopniki raznih ljudskih iniciativ. Med njimi tudi predsednik Interesne skupnosti selskih kmetov Nanti Olip, ki je javnost informiral o tem, kako vojaščina skrajno neodgovorno uničuje Grosovo planino in tako onemogoča domačim kmetom, da bi izkori-

Ogenj solidarnosti v Selah

V soboto, 14. avgusta, so v Selah v znak protesta proti vojaščini v Grosovi planini prižgali ogenj. Že ob osmih zjutraj se je zbralo 8 ljudi, da bi potrebili planino, na kateri ima pašno pravico Gabriel Roblek, pd. Gros. Med udeleženci te akcije je bil tudi poslanec Zelenih v parlamentu Andreas Wabl, ki si je na kraju samem lahko napravil svojo sliko. Med trebljenjem se je našla tudi ročna granata, ki je bila nekoliko izraz nevarnosti, ki pretijo vsakega, če se sprehaja po Košuti. Prav na tistem mestu, kjer smo se lotili trebljenja, smo našli tudi čisto na novo zgrajene bunkerje, ki jih je pred mesecem postavila vojaščina. Potem ko smo nekaj pojedli, smo okoli 13. ure prižgali ogenj.

Ker je nevarno, da bi se tako velik ogenj razširil, sta priskočili na pomoč, če bi bilo potrebno, Gasilski društvi Selezker in Sele-Borovnica. K sreči pa jim ni bilo treba ukrepati, kajti ogenj je bil ves čas pod kontrolo. Ta prireditev je bila tudi viden znak solidarnosti vseh občanov, saj so bili med soprireditelji tudi občina Sele ter vsa domača društva. Predsednik Interesne skupnosti selskih kmetov (ISSK) Nanti Olip je dejal, da bi ta ogenj naj bil viden znak protesta proti vojaščini, ki uničuje ta naravni biser pod Košuto. Povedal pa

je tudi, da se Selani znajo tudi braniti. Razveseljivo je dejstvo, da se je v teku dneva in večera zbralo kar 60 domačinov.

Igor Roblek

Pri trebljenju Grosove planine sta državnozborni poslanec Wabl in Nanti Olip našla granato vojaščine

Kratke novice

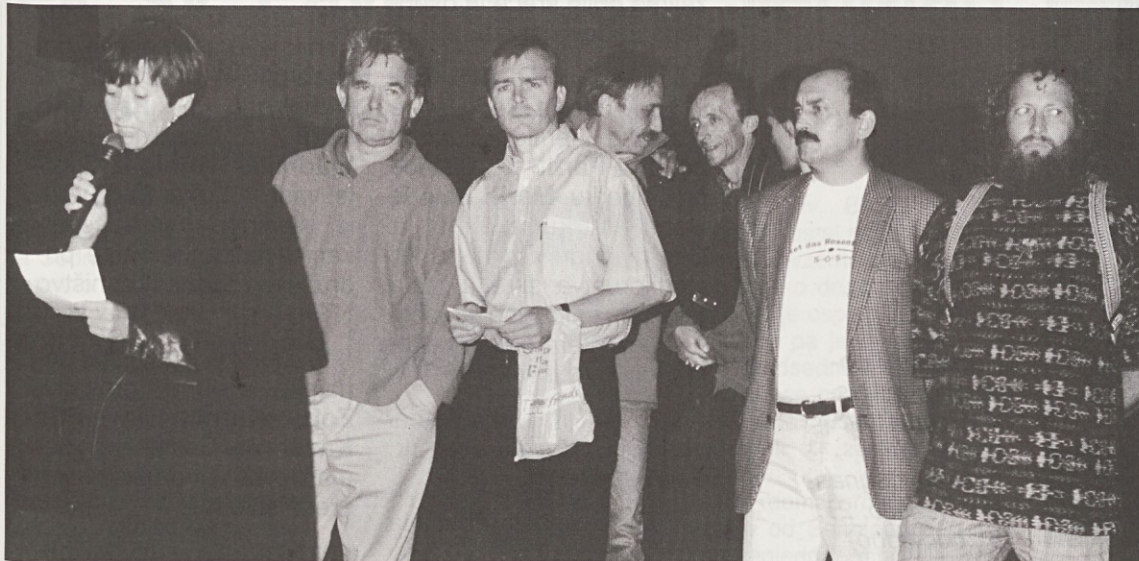
V Borovlje tečejo denarji. Več kot 20 let si je občina Borovlje prizadevala, da bi dobila s strani dežele in države finančna sredstva za vsekakor potrebno obvoznicno Kožentavre. Z letošnjim letom pa je župan Krainer lahko zadovoljen. Občina Borovlje dobi 80 milijonov za deželno razstavo in 42 milijonov za obvoznicno. Manj dobro pa teče z načrti, da bi gramozno jamo prenamenili za industrijske namene in jo v nekaj letih spet zasuli. Velike načrte je prečrtal vodstvu občine občinski odbornik VS Waldhauser, ki je črno na belem dokazal, da so lastniki izkopavali jamo več kot deset let brez vsakršnega dovoljenja in občina tega ni preprečila. Če pa bi prišlo do realizacije načrtov gradnje jugovzhodne železnice skozi Rož, pa bi bilo nujno potrebno zasuti jamo, ker proga po trenutnih načrtih pelje prav čez to zemljišče. Delajo v Borovljah račun brez krčmarja?

Jerberk ogrožen.

Podjetje Huss je odkopalo že več kot 50.000 kvadratnih metrov površine Jerberka (Škofiče). Občina že nekaj let brez uspeha zahteva od pristojnih uradov, da odtegnejo podjetju dovoljenje za nadaljnje odkopavanje. Medtem pa je dobilo podjetje Huss pravico, da odkoplje še nadaljnjih 12.000 kvadratnih metrov površine (za najmanj nadaljnjih deset let). Dejstvo pa je, da škofiška občina nima možnosti, da bi to preprečila, ker nima statusa stranke v postopku.

„Še posebej problematično je odkopavanje Jerberka zato, ker so tu zaščitena območja pitne vode,“ ugotavlja občinska odbornica EL Magda Errenst. Nevarnost za arheološke izkopanine v Jerberku pa vidi tudi predsednik „Historičnega društva Škofiče-Vrba-Rožek“ Raimund Ferencič. Malo veselja nad nadaljnjim odkopavanjem gore pa bo imel verjetno tudi Josef Rampler, ki želi zgraditi v Podjerberku počitniško vas, v katero namerava vložiti 130 milijonov šilingov kapitala.

Mirko Hudl razstavlja na celovškem sejmu svoj novi stroj za tolčenje mesa (Schnitzelklopmaschine). Stroj je manjši kakor prva konstrukcija in je zato zanimiv tudi za srednjevelika podjetja gastronomije. Mirka Hudla lahko obiščete na celovškem sejmu še do nedelje, 20. avgusta, v hali 3, stojnica B 17.

Pri centralni prireditvi na Dobraču sta zastopala interese Rožanov in selskih kmetov tudi mag. Peter Waldhauser in Nanti Olip

stili zajamčene pašne pravice. Posebno pozornost je Olip vzbudil na Dobraču z darom posebne vrste - namreč z granato, ki so jo domačini našli ta dan pri trebljenju Grosove planine.

Ljudsko iniciativo SOS Rettet das Rosental/Rož, ki se bori proti načrtovani gradnji jugovzhodne železnice skozi Rož, je

na Dobraču zastopal predsednik mag. Peter Waldhauser. „Rož ni ena izmed možnih variant. Pisma pristojnih uradov na zvezni ravni, ki jih imamo v rokah, dokazujejo, da je politika že določila traso skozi Rož. Naš ogenj naj bo simbol upora Rožanov, ki bodo neodgovornim politikom v danem trenutku pripravili drugi Hainburg,“ tako Waldhauser.

Proti nadaljnji izgradnji Dobrača za turizem se je izrekel zastopnik ljudske iniciative „Schützt den Dobratsch“ mag. Hans Haider. Pri nadaljnji izgradnji Dobrača bi bili ogroženi številni vrelci pitne vode. Za dobro sosedstvo je gorel ogenj ljudskih iniciativ Zilje med drugim tudi na Tromeji (Dreiländereck), na Ojstrniku in Poludniku. **H. Stingler**

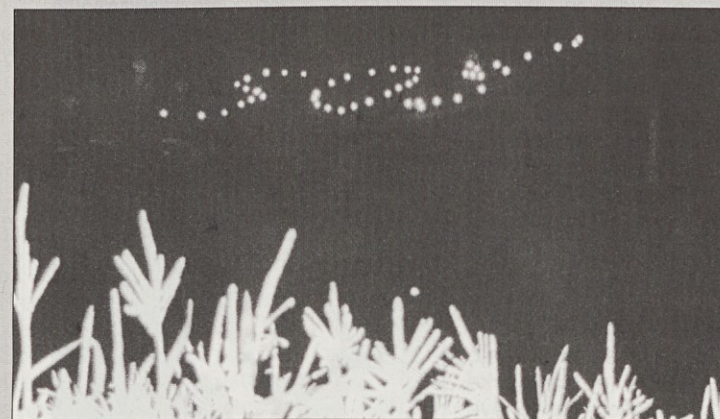
Ogenj upanja v šentjanških Rutah

Zastopniki ljudske iniciative SOS so svoj ogenj kot simbol ogroženosti Roža prižgali z baklami v črkah SOS v šentjanških Rutah. Obenem pa je to bil tudi ogenj upanja, kajti ljudski iniciativi je v zadnjih dneh uspelo v svojih prizadevanjih priti korak naprej. Medtem ko so načrtovalci jugovzhodne železnice še pred nekaj dnevi zatrjevali, da je Rož edina možna varianta za progo med Celovcem in Brnco, je deželni glavar Zernatto v zadnjem poletnem pogovoru (četrtak, 10. avgust 95, ORF) aktualiziral alternativno varianto neodvisnega načrtovalca Oismüllerja, kar je povsem v smislu ljudske iniciative SOS. Koncept Oismüllerja predvideva podzemsko traso ob Vrbskem jezeru, s katero bi uspelo razbremeniti po eni strani trenutni promet ob jezeru, obenem pa bi ta proga služila

tudi za promet načrtovane jugovzhodne železnice. Že v podrobnostih izdelan predlog načrtovalca Oismüllerja v tem smislu torej ustreza konceptu strnjavanja prometa in bi zasilural razbremenitev jezera kot

tudi ohranitev Rožne doline.

Ogenj na šentjanških Rutah, katerega so prižgali člani šentjanškega gasilskega društva, je torej bil tudi poziv politikom, da na odgovoren način iščejo možnost za realizacijo projekta, ki bi v najmanjši meri obremenjevala okolje in prebivalstvo.

Šentjanški gasilci so v Rutah prižgali z baklami simbol SOS, ki je bil viden tudi od Bilčovsa in Kotmare vasi

MOPZ „KRALJ MATJAŽ“

10. Libuško žegnanje

Koncertni popoldan z Alpskim kvintetom (na 10. Libuškem žegnanju v nedeljo, 27. 8., popoldne)

25., 26. in 27. avgusta bo MoPZ „Kralj Matjaž“ priredil v Zgornjih Libučah (v šotoru) že 10. Libuško žegnanje. Mdr. bo nastopil Alpski kvintet.

Letošnje, jubilejno Libuško žegnanje, ki ga MoPZ „Kralj Matjaž“ prireja skupno s slovenskim oddelkom ORF (ta praznuje letos 50-letnico), se bo začelo že v petek, 25. avgusta (ob 21.00). Na sporedu sta modna revija ZADRUGE-MARKET Pliberk in diskoteka, ki jo prireja „CLUB RADIO KÄRNTEN“ (povezuje Marjan Velik). V soboto, 26. avgusta (ob 20. 30), bo ples s skupino TOP-MIXX z Dunaja.

V nedeljo, 27. avgusta, sledi – po pranganju s sv. mašo in opoldanski zabavi s Triom Lipusch, Petjak, Krop – zanimiv kulturni spored (14.30). Nastopili bodo MoPZ „Kralj Matjaž“, Franc Kasal z Djekš; Simona, Filip in Milan Kopmajer, Alpski kvintet s pevci, Tanja Črepnik (ena najboljših mladih igralk na harmoniki v Evropi), Boštjan in Mitja Štrukelj ter Zoran Zorkob s MULTIHARMOSHOW iz Laškega.

ČESTITKA TEDNA

Domače poročno slavlje

Svatov je bilo kakor lista in trave, ozračje nad vse prijetno domače, skratka: ohcet, da bi jo vikal. Preteklo soboto sta stopila pred poročni oltar v lični zgornjelibuški cerkvi **Kristijana Grilc** in mag. **Stanko Gregorič**. Vezal ju je pliberški mestni župnik mag. Ivan Olip, s pesmijo sta ju v novi življenjski stan pospremila MoPZ „Kralj Matjaž“ in skupina „4J“, poročno slavlje pa je bilo v domu ženinina, v gostišču Juenna, kjer je svate in oknarje zabaval trio ansambla „Alpe-Adria-sekstet“.

Kristijani in Stanku želimo obilo družinske sreče in osebnega zadovoljstva. Stanka pa hkrati prosimo, da bi kljub zakonskim obveznostim ostal naprej zvest tudi SAK.

–Kuj–

P.S.: Čestitkam Našega tednika se pridružuje EL, NSKS ter sodelavke in sodelavci Mohorjeve tiskarne.

ČESTITAMO

V Škofičah je pred kratkim obhajal 60-letnico svojega življenja **Foltej Piček**. Ob osebnem prazniku mu želimo obilo sreče in osebnega zadovoljstva.

Društvo upokojencev Pliberk čestita za osebne praznike temle članom: **Jožefu Partlu** iz Bistrice pri Pliberku, **Mariji Žele** iz Doba, **Mirku Lušinu** iz Čergovič pri Šmihelu. Vsi člani društva iskreno čestitajo ter želijo vse najboljše. Čestitkam se pridružuje tudi uredništvo NT.

V Grabalji vasi je te dni obhajala **Marija Pečnik**. Vse najboljše!

V Globasnici je obhajala

osebni praznik **Marija Košutnik**. Iskreno čestitamo ter želimo vse najboljše.

V društvu upokojencev Podjuna praznujejo te dni osebne praznike: **Rok Bučovnik** in **Raimund Hudl** iz Goselne vasi, **Ljudmilla Wernig** iz Dobre vasi in **Luka Sadovnik** iz Klopinja. Vsem čestitkam ostalih članov se pridružuje tudi uredništvo NT.

V Železni Kapli sta obhajala osebne praznike **Zofi Kurnik** in **Fric Kaschnig**. Čestitkam domačih se pridružuje tudi uredništvo NT.

V Celovcu je te dni obhajala 30. pomlad **Ani Morak**. Vse najboljše.

V Podkrajju pri Pliberku je 45. rojstni dan obhajal **Janez Igerc**. Čestitkam domačih se pridružuje tudi uredništvo NT!

V društvu upokojencev Št. Jakob sta slavila osebne praznike **Ignaz Krištof** iz Velike vasi in **Adolf Ottowitz** s Kota. Božjega blagoslova, zlasti zdravja in še na mnoga leta kličejo vsi ostali člani. Čestitkam se pridružuje tudi uredništvo NT.

V Ponikvi pri Pliberku je 35. pomlad in god obhajal **Marjan Mavrel**. Ob osebnem prazniku voščimo vse najboljše.

V Globasnici sta obhajala rojstni dan **Micka in Štefan Ziergoj**. Iskreno čestitamo.

V Selah je te dni obhajal 46. rojstni dan **Hanzi Užnik**. Čestitkam NT se pridružujeta NSKS in EL Se-le.

Jutri, v soboto, praznuje naš kolega in zaslužni igravec SAK **Franc Sadjak** rojstni dan. Želimo obilo uspeha in osebnega zadovoljstva.

BILČOVŠ:

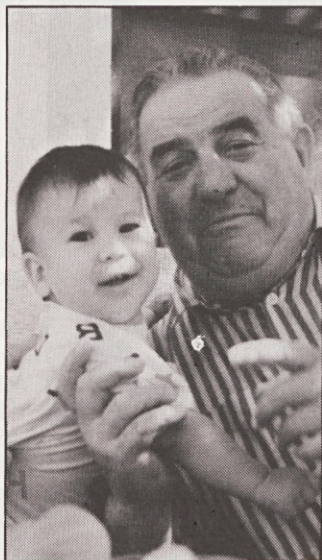
Za vedno nas je zapustil ek. sv. Pavel Krušič, Šenhlab

Na praznik Marijinega vnebohoda nas je v Bilčovsu pretresla žalostna vest, da ek. sv. Pavla Krušiča, p. d. Šenhlaba, ni več. V 77. letu starosti je v ponedeljek, 14. avgusta, preminil med svojimi domačimi.

Rajni Pavel Šenhlab je bil rojen leta 1919 pri Žlajharju na Sodraževi. Poročil se je s Katarino Schöffmann, Šenhlabinjo v Bilčovsu, ki je junija 1992 umrla po dolgi in hudi bolezni. Skupaj sta vzgojila in skrbela za štiri otroke, Micijo, naslednika Hanzija, Lorija in Katijo. Z ženo sta vodila odprt in gostoljuben dom, česar se bo marsikdo od blizu in daleč rad spomnil. Šenhlabova vrata so bila vedno za vsakogar odprta.

Rajni Pavel Šenhlab je bil skupaj z ženo Katarino izredno dober sosed. Marsikomu je pomagal pri nabavi zemljišča, mnogim sosedom je stal ob strani, ko so si sezidali hišo, temu in onemu je celo podaril les za ostrešje, zato bo nam vsem ostal v spominu za svojo hitro sosedsko pomoč. Osebno smem pripomniti, da mi je bil desetletja dober prijatelj, ki ga bom zelo pogrešal, saj vsa vsak dan po domače „pohavžvala“.

Rajnega vsekakor najbolje označiš, če poudariš njegovo sosedstvo. Bil je človek, ki je vedel, kaj pomeni beseda so-

sed. Deloval pa ni le v ožjem in zasebnem krogu. V šestdesetih letih je rožanske kmet zastopal kot svetnik v okrajni kmečki zbornici, za kar mu je bil podeljen naziv ekonomski svetnik. Dolga leta je občino zastopal v komisiji za promet z nepremičninami pri okrajnem glavarstvu v Celovcu.

Srčna zadeva pa je Šenhlabu bila ob delu na veliki

kmetiji lov. Bilčovskim lovcem bo ostal nepozaben, ker se je zavzemal za samostojno lovsko društvo. Ustanovitve mu je uspela leta 1970. V društvu pa je bil dolgo časa podpredsednik. Lovski prijatelji so se na pogrebu v sredo, 16. avgusta, tudi ganljivo poslovili z „zadnjim grizljajem“.

Na domačem pokopališču se je od Šenhlaba poslovila nepregledna množica. Pogrebne obrede je vodil bilčovški župnik kanonik Leopold Kassl. V imenu kmečke zbornice se je od rjanega poslovil Hanzij Mischkulnig, za lovce pa Franc Quantschnig. Cerkvene obrede so olupšali domači pevci pod vodstvom Marijana Gasserja, lovci pa so nastopili z lovskimi rogi. Neki bilčovški lovec pa je izstrelil častno salvo.

Poslovili smo se od domačina in sosedu, ki ga bomo ohranili v hvaležnem in v dobrem spominu.

Otrokom, vnukom, sestri, bratu in sorodnikom izrekamo naše iskreno in globoko sožalje.

Kom. sv. Franc Gasser

Za tiskovni sklad so darovali:

Ferdinand Pristovnik, Sele-Šajda, 160,-; Neži Olip, Sele-Cerkev, 80,-; Mirko Oraže, Sele-Cerkev, 80,-; Franc Kelih, Sele-Cerkev, 30,-; Tomaž Jug, Sele-Cerkev, 100,-; Jakob Kelich, Sele-Borov, 80,-; Flori Oraže, Sele-Cerkev, 80,-; Johan Roblek, Sele-Borov., 80,-; Valentin Roblek, Sele-Borov., 100,-; Heribert Kulmesch, Sele-Borov., 80,-; Marija Kelich, Sele-Borov., 30,-; Zalka Kelich-Olip, Sele-Cerkev, 30,-; Janez Čertov, Sele-Sr. Kot, 30,-; Katarina Roblek, Sele-Zg. Kot, 80,-; Kristijan Užnik, Sele-Sr. Kot, 80,-; Franciška Užnik, Sele-Sr. Kot, 20,-; Berti Dovjak, Sele-Sr. Kot, 100,-; Pavli Čertov, Sele-Sr. Kot, 20,-; Čertov Valentin, Sele-Cerkev, 80,-; Nanti Olip, Sele-Cerkev, 80,-; Apolonia Užnik, Sele-Cerkev, 80,-; Hubert Ogris, Treblje, 50,-; Katarina Sablatschan, Šmarjeta v R., 80,-; Jurij Malle, Vrh,

Šmarjeta v R., 30,-; Hubert Kescher, Šmarjeta v R., 20,-; Jakob Wolte, Šmarjeta v R., 40,-; Antonija Podgornik, Apače, 80,-; Barbara Hirm, Apače, 100,-; Marija Malle, Slov. Plajberk, 20,-; Josef Kropivnik, Slov. Plajberk, 20,-; Cilka Krajnc, Slov. Plajberk, 50,-; Valentin Ogris, Poden, 30,-; Anton Čelesnik, Loka/Borovlje, 30,-; Jožica Ojcl, Medborovnica, 80,-; Janez Lesjak, Žihpolje, 30,-; Peter Hribernik, Žihpolje, 30,-; Terezija Gröblacher, Št. Ilj, 30,-; Terezija Kovačič, Lipa/Vrba, 50,-; Brigita Sima, Pulpače, 80,-; Matevž Fritz, Drobolje, 80,-; Stanko Trink, Drobolje, 100,-; Johann Wiegele, Zahomc, 80,-; Kati Pipp, Ziljska Bistrica, 80,-; Stanko Trap, Ziljska Bistrica, 80,-; Alojzij Zwitter, Ziljska Bistrica, 100,-; Franciška Pipp, Ziljska Bistrica, 80,-; Marija Zankl, Šmohor, 80,-; Peter Hebein, Brdo, 80,-; Rudolf Safran, Brdo, 80,-; Joz Schnabl, Drašče, 80,-. **Iskren Bog plačaj!**

PODSINJA VAS – ŠT. JANŽ

Martinu Mischitzu v slovo

Pretekli torek, na dan Velike Gospojnice, je lepa množica domačinov pospremila Martina Mischitza iz Podsinsje vasi na šentjansko pokopališče ter ga položila k zadnjemu zemeljskemu počitku. Rajni je dosegel visoko starost – 87 let. Poznali smo ga kot velikega narodnjaka in zvestega člana cerkvene skupnosti. Bil je mdr. član NSKS. Svojo globoko vero je izkazoval tudi v dejanjih oz. v ljubezni do sočloveka. Zelo rad je pomagal sosedom, še posebej kot lastnik manjše žage.

Življenje Martina Mischitza ni bilo posejano samo z rožicami. Točno pred 30 leti se je njegova žena smrtno ponesrečila. Rodila mu je tri otroke: Micko (poročena z dr. Feliksom Bistrom), Ani in Martina. Vsi trije so obiskovali tudi Slovensko gimnazijo. Po smrti svoje prve žene se je Martin Mischitz še enkrat poročil, in sicer z njeno sestro Nani s Šentjanških Rut.

Pogrebno svečanost je vodil pater Roman, sooblikoval pa jo je šentjanski cerkveni zbor, ki ga vodi Erik Užnik.

Vdovi Nani, otrokom Micki, Ani in Martinu ter vsem ostalim sorodnikom izrekamo iskreno sožalje.

GLOBALNICA – PODROJE:

Smrt Turnerjeve matere

V soboto, 12. avgusta, je za vedno zatisnila svoje oči Katarina Turner iz Podroj pri Globasnici. Rajna mati se je rodila na Sekolovi domačiji v Kokjah in se pozneje poročila k Turnerju v Podroje. Njena dolga življenjska pot ni bila obložena samo z rožami. Težki pred- in povojni časi, predvsem pa rana smrt moža je zapustila pri Turnerjevi matri globoke sledove. Kljub temu ni klonila in vestno skrbela za otroke.

Zaradi težke bolezni je morala zapustiti svojo domačo hišo in se sprva preseliti k sinu in pozneje v dom ostarelih k sestram v Pliberk. Tam je bila Katarina Turner, ki je dosegla visoko starost 95 let, deležna potrepljive in ljubeznive oskrbe.

Pretekli ponedeljek jo je množica faranov in sorodnikov pospremila na njeni zadnji poti v globaško farno cerkev in na tamkajšnje pokopališče. Pogrebne obrede je opravil dekan Peter Sticker, domači cerkveni zbor pa je rajni v slovo zapel pesmi žalostinke.

Naj se Turnerjeva mati odpočije od zemeljskega truda in sprejme plačilo večnega življenja. Otrokom Leniji, Hanzeju, Fridi in Elviri ter vsem sorodnikom izrekamo naše globoko sožalje.

bernard

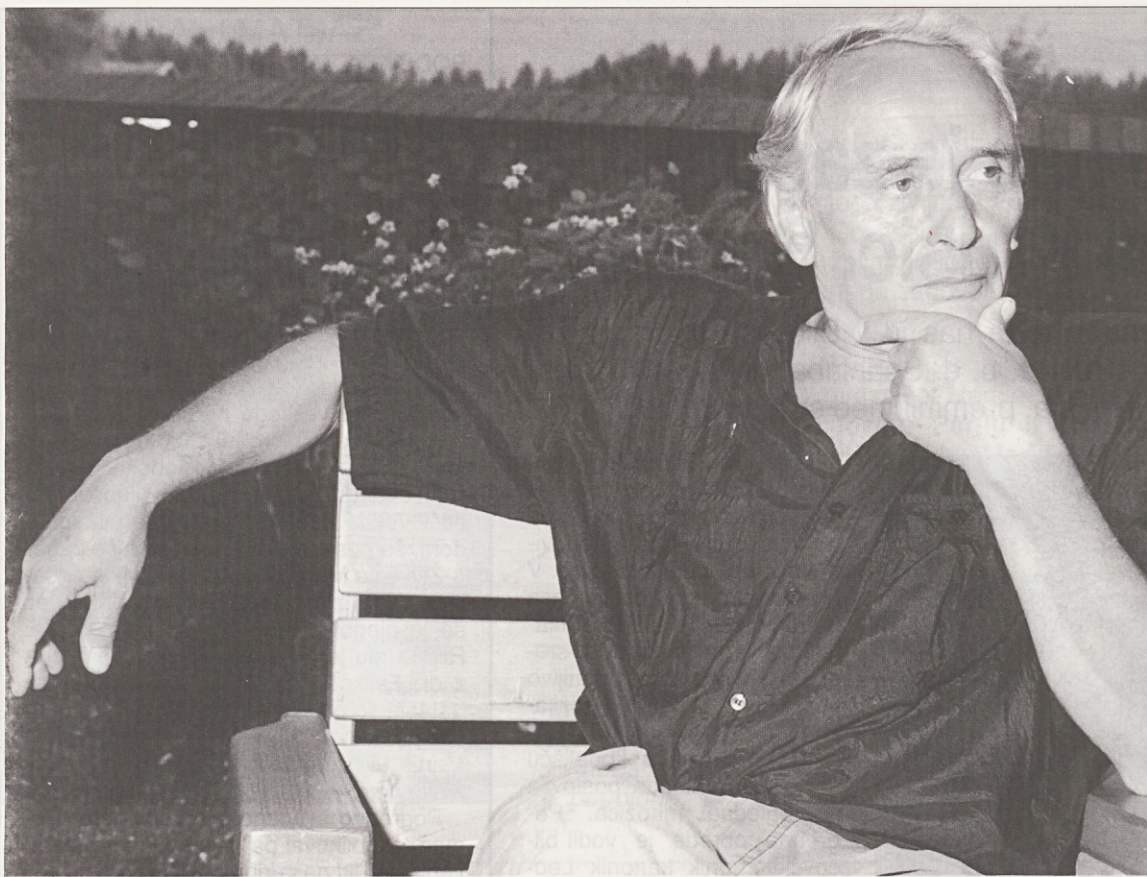

Foto: Fera

Johann Kresnik:

„Umetnost mora misliti proti politiki“

Johann Kresnik šteje nedvomno med najznanejše režiserje koreografskega plesa. Čeprav po rodu Korošec s prvotno slovensko materinščino in zelo uspešen umetnik, ga doma poznajo večinoma samo insiderji.

Spričo dejstva, da je že zelo zgodaj zapustil svoj domači kraj, Šmarjeto pri Pliberku, je to razumljivo, ničesar pa ne opravičuje. Kresnik je kot petleten fant z materjo zapustil Koroško in se preselil v Gradec, kjer se je po šolanju izučil za orodjarja.

V tem času je bil prvič soočen z gledališčem, ki ga je od prvega trenutka navdušilo. Manjša dela v gledališčih so bila njegov prvi dotik s pravim gledališčem, potem pa, ko se je bil izobrazil v solople-su, se je začela njegova kariera gledališkega plesalca. Bremen, Köln, Dunaj, Heidelberg in Berlin so postali njegovo okno v svet, kjer je najprej kot soloplesalec, pozneje kot koreograf in režiser dosegel velike uspehe. Že kot tri-

desetletni je v svoji revolucionarni zagnanosti etabliral plesni teater namesto klasičnega baletnega.

Med vrhovnimi koreografi je bil on tisti, ki je prvi tvegala skok v novo „plesno gledališče“, ki ga sam raje imenuje „koreografsko gledališče“, kajti od običajnega plesnega gledališča se le precej razlikuje.

Njegova radikalnost v estetiki in slogu in močno politično pogojene vsebine inscenacij so bili smerokazni in protagonistični za celotno nemško plesno gledališče. V doglednem času bi se Kresnik rad vrnil na Koroško in tudi tukaj insceniral kakšno predstavo. Vprašanja je postavil Adrian Kert.

Naš tednik: Vi ste, da se tako izrazim, eden od maloštevilnih umetniških izvozov koroških Slovencev, če upoštevam Vašo izjavo, da ste najprej govorili samo slovensko. Uspeli ste in si v svetu ustvarili ime. Kako živite s tem?

Johann Kresnik: Zelo dobro, čeprav sem Koroško zapustil že s petimi leti. Moje postaje so bile Gradec, Bremen, Köln, Dunaj, Heidelberg in Berlin, ki ga štejem h goriščem kulture nemškega jezikovnega območja. Poklic kot takšen je seveda nadvse zanimiv, vendar te tudi zdela. Tako sem vselej srečen, kadar lahko v miru letujem na Koroškem. Sploh se trudim, da bi se kdaj spet lah-

ko vrnil in se tukaj naselil, ker sem še v stiku z mnogimi sorodniki in znanci.

V svetu uspeti ni tako lahko. Nekateri koroški slovenski umetniki se spotaknajo ob zelo globoko zakoreninjenost v domači kulturi, ki je zaznamovana od tradicije, sploh pa kvantitete. Kakor da bi tako lahko izravnali manjvrednostni kompleks . . .

To je zame težko podoživeti, ker sem zaradi zgodnjega odhoda tudi tradicijo pustil za seboj. V Nemčiji sem si v čisto drugih okoliščinah utiral pot v „najpomembnejšem gledališkem svetu“.

Seveda so izjeme, npr. kolega Zdravko Haderlapp s svojim plesnim teatrom Ikarus. Traja na podeželju vedno dalj časa, da se novo sprejme in staro spremeni?

Čisto gotovo. Na podeželju glede gledališča skoraj ni kontinuitete. Presledki so preveliki. Struktura in gledališki svet sta na deželi drugačna, saj je vse skupaj v prvi vrsti za zabavo, čeprav naj bi bil „Der Bockerer“ v celovškem gledališču izjema. Meni pomeni gledališče politični in socialni angažma, samo za zabavo mi ni. Inspiracijo črпам tudi iz drugih umetnostnih smeri.

V predstavah zlamljate po vrsti vse tabuje. Do katere mere hoče in more vaše koreografsko gledališče spreminjati ustaljeno mišljenje?

Seveda ni mogoče prineseti neposrednih sprememb, vendar zelo važno mi je, da pride vsaj do premišljevanja, do diskusije med ljudmi. Glede tabujev me je že vedno privlačevalo nenavadno, sploh nenavadne usode v njihovem razvoju iz socialnega in političnega zornega kota. Že dalj časa premišljam tudi o predstavi na Koroškem, čigar vsebina bi bila tragična usoda neke družine.

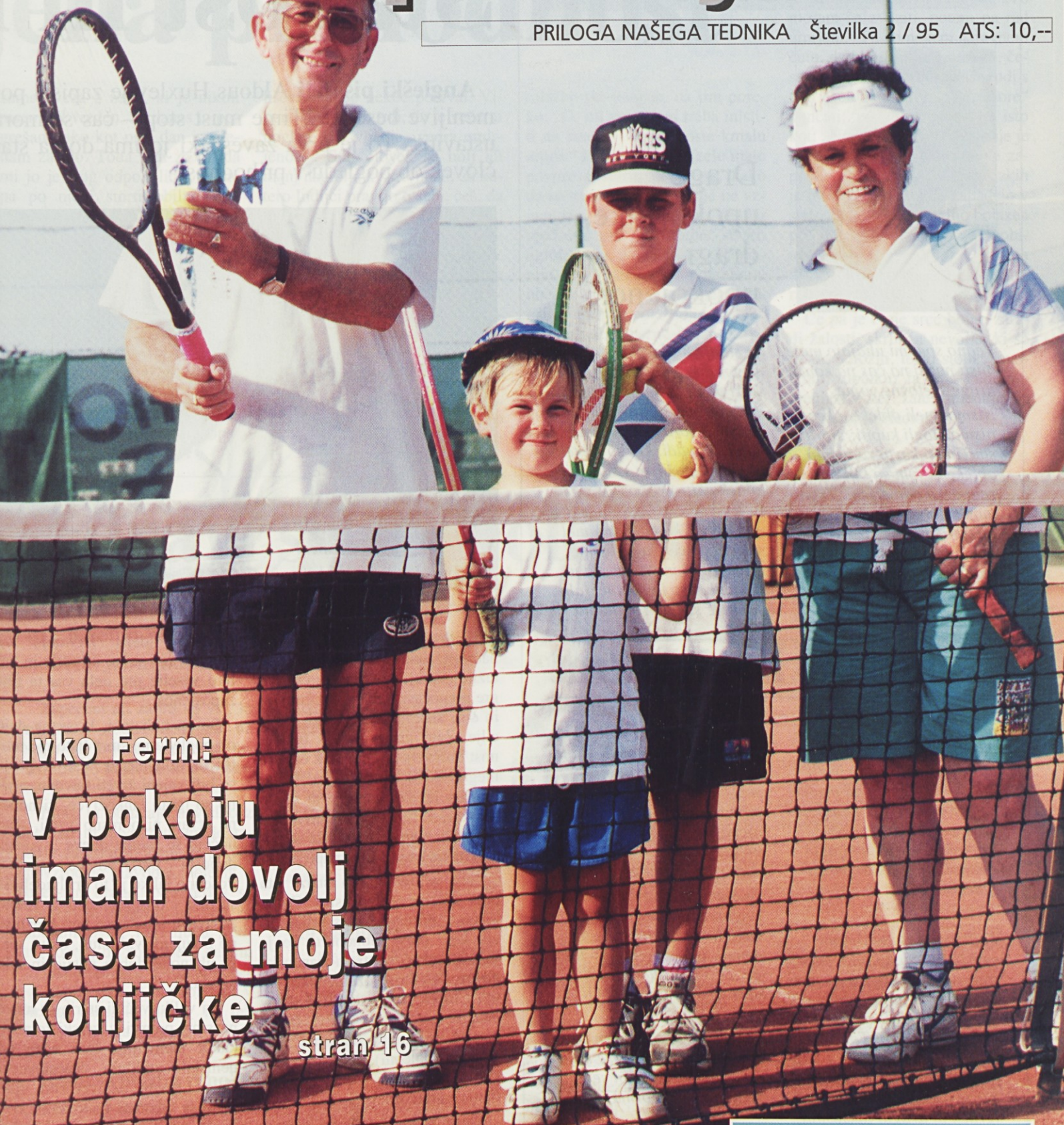
V nekem intervjuju ste pripovedovali, da ste v vojni doživeli umor očeta. So pojmi kakor srd, sovraštvo, nasilje, ki so omniprezentni v vaših inscenacijah, plod tega?

To vprašanje mi pogosto postavljajo. Mislim, da ne, je pa zelo težko odgovoriti na to. Zame je bistveno, da več stvarim pogledamo v ozadje, ker politika marsikaj prikriva, zelo malo pa razkriva.

Marsikdo pravi, da je vaš način gledališča neumnost, za kozlanje pač, samo umor in uboj, garniran z mnogo krvi. Kaj odgovori umetnik?

Naš upokojenec

PRILOGA NAŠEGA TEDNIKA Številka 2 / 95 ATS: 10,--

Ivko Ferm:
V pokoju
imam dovolj
časa za moje
konjičke

stran 16

Vrnitev iz
izseljeništv

strani 12/13

Slika: To je lahko recept za vitalnost in zdravje: ravnatelj v pokoju, pisatelj Hermann Germ, je poleti s svojo ženo in vnuki skoraj vsak dan na teniškem igrišču v Nonči vasi, kjer je on eden soustanoviteljev teniškega kluba.

UVODNIK

Drage
upokojenke,
dragi
upokojenci!

Vedno spet mi uhajajo moje misli nazaj na čas po koncu druge svetovne vojne.

Nismo imeli obleke – ker je nismo mogli kupiti; morali smo imeti karto za nakup obleke in tam so bili obroki zelo ozko odmerjeni. Trgovine z obleko in obutvijo so bile prazne in tudi živila si dobil samo na živilske karte, katerih obroke so vsak mesec posebno objavili, ki

je stanje toliko zboljšalo, da si v mestu že brez živilskih kart dobil jed v gostilnah. Na boljšem so bili ljudje, ki so imeli sorodnike v Ameriki ali Kanadi, ker so od teh dobivali pošiljke s starimi oblekami.

Bil je čas, ko nihče ni imel ničesar – vendar bili smo zadovoljni in srečni, da je vojne konec in da spet lahko brez strahu zadihamo.

Kako smo živeli takrat

pa so bili zelo pičli. Na podeželju so ljudje še vedno bolje shajali, ker so imeli polja – čeprav so od pridelkov morali državi dajati davjatve po velikosti zemljišč. Po večjih mestih so ljudje stradali in se težko preživljali tiste čase.

Tudi mode v današnjem smislu besede ni bilo. Nosili smo stare obleke ali pa prenovljene, ki pa so bile iz več barv – obstajale so pač iz več kosov blaga. To je bila takratna moda! Ženske obleke so bile bolj kratke, ker je manjkalo blaga. Tudi igračk in drugih luksuznih stvari ni bilo moč kupiti. Kot nameščenska sem v tistem času zaslužila mesečno 105,- šilingov; za primerjavo so navadne židane nogavice, kupljene pod roko, stale takrat že 120,- šilingov. Šele leta 1948/49 se

Po mojem je bila največja vrednota tistega časa, da je po vaseh še obstajalo soselstvo in je drug drugemu pomagal. Bila je še neokrnjena vaška skupnost. To je vrednota, ki se z nobenim denarjem ne da poplačati. Prišla so leta izobilja, katelega rezultat je bil, da je eden hotel imeti več kot drugi; to je dovedlo do tega, da so se ljudje zaprli vase in niso potrebovali več sosedov.

Trajalo je leta, preden so se odpravile v državi vse ruševine zadnje vojne in se je življenje spet normaliziralo.

Kljub vsemu izobilju, ki smo si ga ustvarili, so na žalost delno izumrli ideali in duše so osirotele.

Vas pozdravlja

Vaša Micka

Starost in njena prihodnost

Angleški pisatelj Aldous Huxley je zapisal pomenljive besede: „Time must stop – čas se mora ustaviti“. To je prva zavest, ki jo ima doma star človek ob pogledu v prihodnost.

Mladi so polni hrepenenja in načrtov, upanja in vzorov, zato težijo naprej; nestrpni so; čas jim gre prepočasi, ker bi radi čimprej in čim zanesljiveje dosegli svoje cilje. Zato jim pogled v bodočnost doživlja ali občutek časa in njegov potek še podaljša. Dolgčas jim je. Pri starih je to ravno nasprotno. Njim se nikamor več ne mudi; nasprotno, čutijo se pomaknjene že predaleč naprej.

Zato se mnogi na stara leta prav nič ne dolgočasijo. Znajo živeti s starostjo kot s prijateljico, lepo pravi Goncourt. To je veljalo nekoč zlasti za francoske gospe, češ da so „znale stare biti“. Človek se umakne nekako v ozadje, gre v zatišje; živi, če ga preveč ne motijo starostne nadelžnosti (bolezni), nemoteno življenje, kakršno si je prej vse življenje zaman želel.

Zlasti lahko se vživijo v stara leta poročeni, posebno še, če imajo otroke in vnuke. Vedo, čemu so živeli. Teže se sporazumejo s starostjo neporočeni. A tudi ti si najdejo vsak po svoje zadoščenje; zavest, da bo še vendar nekaj dobrega, kar so storili, ostalo človeštvu. Stare mame so neprimerno na boljšem: koliko ur

zbranega dela žrtvujejo za vnučke; nič se ne utrudijo in veliko veselje jim dela vsa ta tiha zaposlenost.

So pa tudi taki, ki se ne dajo ob pogledu na smrt čisto nič motiti in vznemirjati. Vse življenje so bili vajeni živeti tjavdan, vedno so igrali lahkoživce, ki nobe stvari niso resno vzeli, zato hočejo še zadnje dneve „svojega dopusta“ preživeti na veselici. Posebno lahko je to pri ljudeh, ki so tudi v pozni starosti še vedno zdravi in jim še vsi čuti brezhibno delujejo: vid, sluh, okus, tek, ki jih noge dobro nosijo in telo uboga.

Pri veliki večini starih se misel na smrt pomiri v verski tolažbi, kakor utemeljuje tudi eden od nemških vodilnih dušeslovcev, Filip Lersch: „Z verskim upanjem se odstrani vsak nemir življenja, vsa nepopolnost in minljivost se nadomesti z večno in nepretresljivo izpolnitvijo vrednot.“ Še bolj velja za že prej verne ljudi, ki jim je vse zemeljsko življenje priprava na novo, drugačno, popolnejše življenje v večnosti. Vischer navaja dnevnik 80-letnega P. L. Schnellerja: Največja zemeljska milost je bila

zame zveza z ženo, ki je nikoli nisem bil vreden. Še danes jo pogrešam tako kot prvi dan in gledam za njo. Toda tudi za to, da mi jo je Bog odpokolical, mene pa po njeni smrti obilno blagoslovil in pritegnil bliže k sebi, se mu od srca zahvaljujem in rečem: Vse je milost, tudi samotne steze.“ Pesnik Goethe podobno pravi, da se za starčka ne spodobi, da bi svoje upanje postavljaj v bližino, marveč le v daljavo. O pisatelju dr. Mencingerju pripovedujejo sodobniki, da si je kot advokat v Krškem oskrbel prostor za grob že prej. Vsako jutro je šel na sprehod na pokopa-

lišče, kjer bo nekoč počival. Viljem Humboldt trdi, da je večerni pogled na življenje „vedra umirjenost“. Star človek se bolj ali manj nagiblja k skrivnosti, za katero Indijci pravijo o sebi, češ, da mora biti vsak braman najprej učenec, potem družinski oče, nato vojak in končno samotni brat. Vernemu človeku ustreza ob koncu najbolj čustvo, ki je izraženo v besedah: „Zdaj odpuščaj, Gospod, svojega služabnika v miru.“ Konec mu ni propad, marveč dopolnitev.

Misel na smrt vpliva na stare ljudi različno. Nekateri veliko govore o smrti. Kakor da iščejo

toložbo pri mlajših, da jim poreko: „O, saj vam še ni treba misliti na smrt; vi še ne boste kmalu umrli.“ Drugi nič ali le zelo malo govore o smrti; delajo se, kako da so trdni, da jih smrt nič ne vznemirja, niti ne zanima. Vendar opažamo pri njih čudne stvari: ogibljejo se pokopališča, ne marajo za nobenim pogrebom, nočejo slišati nič o testamentu. Pri drugih zopet vidimo, kako skrbijo za primerno hrano, ki ne škoduje in ni pretežka, se izogibljejo vsemu, kar jih moti pri spanju, češ, „kdor dolgo spi, dolgo živi“. Zopet drugi se zapičijo v kakšno svojo staro bolezen, jo

zdravijo, hodijo po nasvete in tolažbo. Nekateri si nalašč zastavijo še kakšno novo nalogo: „To moram še zvoziti, potem pa rad umrjem.“ Pa po nekem naravnem čutu, da bi odrinil od sebe to, česar se boji, namerno odlašati tudi s tem delom, nikoli „ne more“ končati; podzavestno je to isto kot: „Nočem končati.“ Najhuje je s tistimi, ki ne najdejo prave zaposlitve svojim mislim. Pri takih je resna nevarnost, da zapadejo v starostno otožnost, v tiho bojazan pred smrtjo, v potrnost in pobitost, ki vodi do raznih starostnih duševnih motenj, tudi do omračitve uma ali pa do samomora.

Če pa je tvoje srce bolno zaradi žalosti, skrbi in nevolje, ki se ne da odložiti, tedaj stopi k svojemu župniku; ta ima čudovito planinsko zel zate; imenuje se „frumentum electorum“.

Zdravi se s smokvami

Vzrok 50 odstotkov vseh bolezni je zapeka, kakor je konstatiral župnik Kneipp po tridesetletni izkušnji. Če se ne odpravi zapeka, ne deluje nobeno zdravilo, in če si se navidezno ozdravil, se bolezen kmalu povrne.

Zapečeni ali zaprti so vsi, ki ne hodijo redno vsak dan na stran, ali ki sicer hodijo, pa pri tem imajo bolečine in trdo blato.

Plini, ki odhajajo navadno z blatom in z vetrovi, gredo takim zaprtim ljudem v glavo, povzročajo glavobol, bolezni v očeh in drugo. Nekaterim se vležejo v želodec, na prsi in spodnji život. Taki ljudje vedno tožijo, da so napeti, da jim je tesno pri srcu. Drugim zopet se zapro plini v podobi seči v hrbet, roke in noge, in tak človek toži, da ga trga.

Kako se pozdravimo?

Vzemi vsak večer 8–10 navadnih suhih smokov ali fig, umij jih v mlačni vodi, deni jih v kozarec in vlij nanje toliko mrzle vode, da jih pokrije. Te smokve použij zjutraj na tešče in izpij tudi vodo.

Smokve so polne drobnega zrnja; to zrnje postrže sluz iz želodca in črev; želodec in čre-

va, očiščena nesnage, zopet delujeta redno in točno.

Če bi dobil po smokvah prehudu letanje, opusti za nekaj dni uživanje. Otrokom razsek-ljaj smokve na drobno.

Kdor je zapečen, naj se ogiblje kakor kuge čokolade in kakava.

Za naglušne

1. Kuhaj bob, povezni na vrelega lij in lovi soparo v ušesa. Ponavljaj 8–10 dni. Večnoma pomaga.

2. Kuhaj grenkuljico na vinu in lovi soparo v ušesa. Delaj to 8–10 dni. Pomaga prav rado.

3. Kuhaj na kisu majaron, timijan, pelin ali poprovo meto in lovi soparo v ušesa. Pomagalo je že marsikomu.

4. Zmečkaj velik nastrik, zmešaj sok z mandeljnovim oljem in kani vsak dan par kapelj v ušesa. To pomaga tudi za bolečine v ušesu, zato so prejšnje čase nastrik zelo čistili in

so ga sadili na strehe in vodnjake.

Vodenica

Je ozdravljiva v začetku bolezni. Dajaj bolniku zelišča, ki ženejo na vodo, torej hribjo reso in preslico. Če nima bolnik mrzlice, mu dajaj tudi čaj ali prah lapuhove korenine. Čim večje je listje lapuha, tem boljša je korenina.

Drugim pomaga drugo: sežgi brinjevine, naberi pepel in postavi ga v dobrem vinu na sonce ali na toplo za 8–10 dni; potem precedi vino in dajaj bolniku vsako uro požirek vina.

Kuhaj brezino listje na vinu in pij zjutraj in zvečer. Cvetje kresnice, kuhano na vinu, je tudi dobro.

Izvrstna pomoč je tudi čaj gladeževe korenine in mišjih ušes.

Bolezni srca

Župnik Kneipp je vedel iz iz-

kušnje, da je 90 odstotkov ljudi, katere je napotil ta ali oni, da so bolni na srcu, popolnoma zdravih, da si tožijo, da jih boli srce.

Te bolečine in tesnoba izvirajo pogostoma iz zapeke. Pri večnem mesarjenju naših dni je taka bolezen strašno običajna. Tu pomagajo smokve. (Glej: Zdravljenje s smokvami)

Če si bil podvržen krčem v mečih in v nogah, je bolečina krčna – četudi si zaprt –, tedaj je treba noge kopati v praprotni korenini.

Če ni tega ne onega, a si skočil na vlak, si tekkel za stavo z brzovlakom, si se preplesal ali si drl s planine kakor da te podi deset kozakov, potem le veruj, da je srce pokvarjeno. Prijatelj, zdaj pa je treba živeti nekaj časa prav polagoma in nalahko. Spi malo dlje nego sicer, ne skači, ne leti, ne pleši, ne kvartaj, izogiblji se opojne pijače kakor strupa in izmivaj si levo stran okrog srca vsak dan dvakrat s kisom in vodo.

Pri popadih ali napadih deni takoj na srce mrzle obkladke jesiha in vode. Zel, ki pomaga za srčne bolezni, je naprstek (Digitalis), ki se sme uživati samo z veliko previdnostjo. Zdravnik ve najbolje kako in kaj; poklič ga, ubogaj ga in živi zmerno in mirno.

Po poletju gremo spet na jesenski dopust

NOVICE IZ POD PECE PREKO PLIBERKA DO DRAVE

Piše Lojz Krištof

Po prestani pusti zimi čutijo nekateri upokojenci potrebo po nabiranju novih moči in se odločijo za pomladanski zdravstveni dopust. Preživeli so ga v čateških toplicah. V zadnjem času so vpeljali novo vrsto terapije. Imenuje se „termalievira“, – topla tekoča voda z vrtinci in slapovi kopalca premetava. Napravili so enodneveni izlet v Zagreb. Ogleдали so si stolnico-katedralo, kjer počiva kardinal Stepinac. Peljali so se na zagrebško pokopališče Mirogoj, ki je izredno lepo in zanimivo. Utrjeni v zdravju in v dobrem razpoloženju so se srečno vrnili domov.

V maju je odbor na društveni seji napravil načrt za bodoče delovanje. Poleg romanja na Svete Višarje v juliju je za avgust bil načrtovan izlet v Kaprun. Nato naj bi še isti mesec bil piknik na Blatu. V začetku septembra bi bilo spet tradicionalno mednarodno srečanje upokojencev s srečelovom na pliberškem jormarku. Že zdaj Vas vabimo na naše podjunsko slavlje.

Lojz Krištof, Vilko Verz, Franc Pernat, Helena Močnik in slavljenka 85 let Marija Verz.

Jesenski počitniški dopust je predviden v Lendavi ali Banovcih.

Naj bo tudi v našem časopisu omenjena slavnostna otvoritev obnovljene in povečane Posojilnice Pliberk. Stavba je zelo imenitna. Mlademu arhitektu Tomažu Hudlu moremo samo čestitati za tako izvirno zamisel! Že zunanji videz človeku pove, da je banka napredna in uspešna. Čas

in razmere so narekovale spojitve s posojilnicami, najprvo s šmihelom in Žvabekom, nato pa še z Globasnico. Tako je s pridnostjo in podjetnostjo postala pliberška Posojilnica največja slovenska banka na Koroškem. Močna kreditna ustanova nam vsem veliko pomeni in pomaga. Upokojenci iskreno čestitam za veliki napredek z željo, da bi tudi še v naslednjem tisočletju uspeš-

Iz življenja upokojencev

no poslovali v prid našega naroda!

Še en vesel dogodek. Na Bistrici smo čestitali Nerčevi mami za 85. rojstni dan. Kljub težkim vojnim in povojnim letom je še vedno vedra in nasmejana dočkala visoka leta. Rojena je bila v Prekmurju v kraju, kjer je skopa zemlja in brez industrije. Že od nekdaj so hodili na sezonsko delo v Francijo, Nemčijo in tudi v Avstrijo. Jubilatka je bila dvakrat v Franciji in enkrat v Nemčiji, kjer je spoznala svojega moža. Gospodarila sta na svoji mali kmetiji v Prekmurju do 1946. leta, ko so družino izselili v Avstrijo. Kmalu nato je sestra sporočila, da je dospelo državljanstvo, a žal je bilo prepozno. Mož je umrl že leta 1963, star komaj 53 let. Sedaj Verčeva mama stanuje s sinom Vilijem v svoji hišici na Bistrici. Nerčevi mami želimo še mnogo let v trdnem zdravju!

Izlet konec maja v Hüttenberg na ogled deželne razstave je bil zelo zanimiv. Ogleдали so si muzej o nastanku, razvoju in ukinitvi rudarstva. Bilo je res zanimivo!

V tej številki Upokojenca moramo žal omeniti kar dva smrtna primera. Po težki srčni bolezni je 10. aprila nepričakovano umrl v 73. letu naš član Jože Pečnik, Žagarjev oče, na Rutah pod Peco. Kot mlad fant je v času nečloveške diktature moral veliko pretrpeti; posledice niso izostale. Bil je velik ljubitelj narave, saj je bil skrben čebelar, kar je podedoval po očetu, ki je bil pravi strokovnjak pri medenih muhah. V imenu pobratenih društev se je od pokojnega poslovil dipl. inž. Jože Smrkolj. Pokopan je na novem pokopališču, odkoder je lep pogled na Rute k Žagarju. Po dolgi in težki bolezni

Društvo upokojencev Pliberk na izletu v Hüttenberg in Klippitzthörl

je v Strpni vasi preminula Krajgerjeva mama, Milka Krajger. Morala je večkrat iskati zdravje v bolnici. Pokojna je izvirala iz ugledne Rudolfove hiše na Bistrici. Njen oče Jurij Rudolf je bil soustanovitelj dveh Hranilnic in posojilnic (šmihel 1898, Pliberk 1908). Bil je tudi župan naše občine Bistrica. Za pokojno žaluje poleg družine tudi sestra Marica v Konovecah. Tako Žagarjevimi kot Krajgerjevimi svojcem izrekamo naše globoko sožalje! Pokojna pa naj počivata v Božjem miru!

Dogodek iz vojnih let

Pred nedavnim so naši časopisi poročali, da je v Ljubljani umrl univ. prof. dr. Bogo Grafenauer.

Omenim naj, kako sem pred 53 leti v vojnih razmerah spoznal našega rojaka, znanstvenika. Na sam veliki četrtek leta 1942 sem v Ljubljani v škofijski kapeli stregel pri njegovi poroki. Vežal ju je takratni kancler dr. Jože Jagodic. Kot mlad rezervni oficir je aprila leta 1941 prišel v italijansko ujetništvo. Leto nato je izjemno dobil izredni dopust za svojo poroko. Izhajal je iz številne družine trinajstih otrok. Poznal sem starša in pokojno sestro Slavko, poročeno Hronek, profesorico na Slovenski gimnaziji. Brat Niko je znani književnik, pisatelj in pesnik duhovitih in zabavnih pesmi.

Tudi pokojni dr. Bogo Grafenauer naj uživa večni mir!

Obnovitev Ambruževga križa – kapelice

Ta imenitna in lepo oblikovana kapelica stoji v Konovecah na križišču deželne in bistriške ceste. Zgrajena je bila leta 1874 v zahvalo za srečno zgraditev nove hiše in gospodarskega poslopja. Gradili so Lah, kakor so nekdaj imenovali Italijane. Opeko so kar doma izdelovali. Kapelica je posvečena trpečemu in vstalemu Zveličarju.

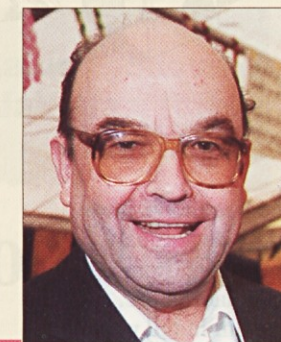
Družina Karla Fere je zdaj že tretjič po drugi svetovni vojni obnovila in poslikala ta znameniti križ. Tokrat je tudi občina Bistrica pri obnovi sodelovala. Izbrala in plačala je slikarja, umetnika Wernerja Brandnerja iz Velikovca, ki je zelo okusno in lepo kombiniral barve. Ob številni udeležbi vernikov je blagoslovil kapelico dekan mons. Kristo Srienc 11. junija v prisotnosti župana g. Janka Pajanka in podžupana g. Andreja Wakouniga, ki sta spregovorila v obeh jezikih. Radodarna Ambruževa družina je navzoče primerno pogostila.

Upamo, da bo to znamenje še dolgo stalo v ponos vaščanov in v dokaz vernosti! Upamo, da bodo tudi naslednji rodovi znali posnemati te lepe navade ter skrbeli za obnavljanje verskih znamenj.

Alojz Krištof

DUHOVNA BESEDA

župnik
Florijan Zergoi

Vesel obraz in blago srce

Draga upokojenka! Dragi upokojenec!

Najprej Vam (Ti) pošiljam prisrčne pozdrave in Vam (Ti) želim, da bi se kljub morebitnim težavam čim bolj počutil(a).

Mi zemljani potrebujemo svetnike, ki so nam vzor in priprošnjiki pri Bogu na našem zemeljskem potovanju. V naših časih je eden najbolj „modernih“ in priljubljenih idealov sv. Frančišek Asiški, čeprav je živel že pred stoletji. V nebesa je odšel zvečer 3. oktobra 1226. Zanimivo je, da ga imajo v veliki časti tudi današnji verni mladi.

Iz njegovega duhovno bogatega življenja Vam (Ti) bom danes povedal tale spodbudni, za nas vse aktualni dogodek.

Pripovedujejo, da je sveti Frančišek Asiški, vesel božji otrok in prijatelj vseh ustvarjenih bitij, nekoč opazoval enega svojih redovnikov, ki je hodil okoli s kislim obrazom.

„Brat, zakaj vendar hodiš tako žalosten po tem lepem božjem svetu?“ ga je vprašal.

„Zaradi svojih neštetihih grehov ne morem več biti vesel,“ je potrto odvrnil tisti redovnik.

„Dragi brat,“ mu je ljubeznivo dejal Frančišek, ta žalost v tvojem srcu naj bo znana le Bogu. Prosi ga, naj ti usmiljeno odpusti tvoje grehe in ti vrne veselje. Bratom moraš vedno kazati vesel obraz. Božjemu otroku se prav nič ne poda, če hodi po svetu z namrženim in pobitim obrazom.“

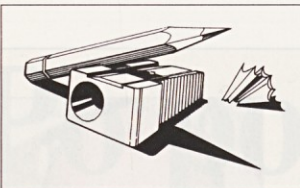
Bog sam nas spodbuja k veselju.

Gotovo ste že doživeli ali videli, kakšno vrskanje nastane, če nogometaši, za katere ljudje navijajo, dosežejo gol. Med tistimi, ki tam vriskajo, je gotovo vsaj nekaj ljudi, ki so bili pri nedeljski maši, pa so se tam držali zdolgočaseno, čeprav se je pred njihovimi očmi dogajalo vse kaj večjega kot na nogometnem igrišču.

Apostol Pavel je vernikom v grškem mestu Filipi zapisal besede, veljavne za kristjane vseh časov in vseh starosti: VESELITE SE V GOSPODU, in to zmeraj; ponavljam vam, veselite se! Vaša dobrota bodi znana vsem ljudem. GOSPOD JE BLIZU.“

Človek, ki je tako vesel, da od veselja kar prekipeva, čuti potrebo, da svoje veselje deli s kom drugim, z vsemi, ki jih sreča. Veselje, ki ga izkazuješ drugim, se pomnoženo vrača k tebi. Zato: bodi vesel in razveseljuj druge. Tako boš dober in srečen kristjan.

Florijan Zergoi

če b nid horov

če b te nid že horov,
drvu če b nugal
holadrija drom,
ti holadrija dre,
po dni in tud ponoč
b jeziče brusl,
holadrija drom ti hola dre.

Te ma že spet nov avto
in tud murc nov hvant,
zdej trofov je še loto
in še an dijamant.
Te vridn je milijonov,
aj bo naredov stim,
če bo pa nam potalov,
veseli bomo z njim.

Vod ar je trofov loto,
zdej lita vse za njim,
von met voče tako,
da vhk rajta znjim.
Zdej von že dečve zbiraj,
saj vhk to nardi,
von čeme druja deva,
akr dečve zbirati.

Miro Miškulnik

Prošnja

Pomislite na starejše ljudi:
so komaj od vojnega strahu
odšli,
bi radi še v miri živeli,
da bi vsaj malo
mogli biti veseli.

Polje z rožami,
travniki, gozd,
kjer so sejali in sekli,
to bil je njih trošt.

Kdo more jim videti
bolečino,
če vse to ljubijo silno –
so od dedov prejeli,
otrokom bi radi dali veseli.

Zato je prošnja velika,
žalost srce jim stiska,
kako radi v miru živijo,
hodijo okoli travnikov, njiv,
kamor ves njih znoj se je zli.

Veliko trpeli so vsi
dneve noči,
zato pa prosijo vsi,
naj prošnja se jim ugodi.

Marija Ogriz, Svatne

Plesali, peli, potovali ter pomagali smo

Meseca aprila 1995 so se tudi nekateri naši člani udeležili, kot vsako leto pri akciji občine, čiščenja okolja.

Dne 30. aprila 1995 smo se odpravili na prvi izlet v letošnjem letu. Pot nas je vodila preko Ljubelja v Trzič, kjer smo se kratko ustavili. Nadaljevali smo pot na Brezje, kjer smo se udeležili sv. maše, ki jo je sooblikovala večja skupina slovenskih mladincev z lepim petjem. Naša naslednja postaja je bila vas Begunje, znana iz časa vojne. Tam smo si ogledali grobove talcev, kjer so v zadnji vojni Nemci postrelili ogromno nedolžnih mladih ljudi. Nemci so namreč takrat za vsakega ustreljenega Nemca polovili po vaseh petdeset do sto ljudi in jih brez sodnijske obravnave ustrelili. Iz plošč, ki so nameščene na teh grobovih, smo lahko razbrali, da je bila starost teh talcev med 16 in 25 letom.

Kosilo smo imeli v gostilni Trebušnik v Žirovnici, kjer so nam lepo postregli. Tako okrepčani smo nadaljevali pot na Trbiž in kot zadnjo postajo smo si izbrali gostilno „Pri Prangarju“ v Zmotičah. Prangarjeva družina,

še posebej pa starosta Hanzi Mertel, pd. Prangar, so nas zelo prijazno sprejeli. Bili smo priča hudomušnih dovtipov Hanzija in seveda ni manjkalo smeha. Celotno zavrteli smo se, in Hanzi Prangar je spet dokazal, da je po letih star

Delovanje Društva upokojencev Št. Jakob v Rožu v zadnjem četrletju

– po srcu pa še zelo mlad. Postregli so nam z domačimi jedmi. Vendar čas je bil, da se odpravimo proti domu. Naši upokojenci so se pri Prangarju tako dobro počutili, da jih je bilo težko spraviti v avtobus. Družini Prangar naša prisrčna zahvala in zagotavljam, da se bomo spet oglasili.

Kulturna prireditve z družabnim srečanjem

Kot vsako leto je naše društvo tudi tokrat vabilo na kulturno prireditve z družabnim srečanjem, in sicer v nedeljo, 18. junija 1995, v farno dvorano v Št. Jakobu.

Na sporedu je bil nastop otroškega zbora „živ-žav“ iz Globasnice pod vodstvom mlade Travdi Lipuš ter kvarteta „A Capella“ iz Dobrle vasi pod vodstvom Petra Grlica.

Navdušenje upokojencev je bilo veliko, ko je nastopil globaški otroški pevski zbor „živ-žav“ z narodnimi in modernimi pesmi tudi v drugih jezikih. Z obrazov otrok je bilo razvideti, s kakšnim navdušenjem pojejo. Požrtvovalnemu in neutrudnemu delovanju Travdi Lipuš se je treba zahvaliti za uspeh, saj to delo zahteva veliko ljubezni.

Družabnost je pri upokojencih v Št. Jakobu ena izmed glavnih gesel delovanja. (Mala slika): V Št. Jakob so prišli gostovati tudi otroci iz Globasnice.

Nekaj iz zgodovine Št. Jakoba v Rožu

Valvazor je opisal turški napad na Št. Jakob v Rož

Nato je pod vodstvom Petra Grlica kvartet „A Capella“ zapel zelo občuteno prekrasne narodne pesmi in je pesmi povezal s hudomušnimi besedami.

Upokojenci so ob koncu prireditve ugotavljali, da je bil to izreden kulturni užitek, in so še dneve zatem pripovedovali, kako je bilo lepo. Naša prisrčna zahvala Travdi Lipuš kakor tudi kvartetu „A Capella“ pod vodstvom Petra Grlica. Naša želja je, da bi se še kdaj srečali.

Izlet

V soboto, dne 15. julija 1995, smo se napotili na izlet. Pot nas je vodila preko Holmca v Črno, Šoštanj. V Mozirju smo si tudi ogledali narodni park z nasadi vseh vrst rož. To je prekrasen park in se ga res spleča ogledati. Nadaljevali smo pot v Logarsko dolino, kjer smo pri „Žoharju“ imeli pripravljeno izvrstno kosilo. Na žalost nismo mogli nadaljevati poti v notranjost Logarske doline, ker je začelo deževati. Okrepčani smo se zato napotili proti Gornjemu gradu, kjer smo si ogledali baziliko. Od 12. stoletja je tam obstajal benediktinski samostan, ki pa je bil z ustanovitvijo ljubljanske škofije v 15. stoletju razpuščen. V 18. stoletju so začeli zidati današnje baročno oblikovano poslopje velikanske razsežnosti. Še posebno impozantna je visoka kupola. V notranjščini jo krasi serija velikanskih Kremser-Schmidovih oltarnih slik (do 12 m² površine). Iz stare benediktinske cerkve so vrsto starih nagrobnikov prenesli v novo zgradbo in jih vzdali. Najzanimivejši je tisti z nesrečnim vojskovodjem Janezom Kacijanarjem, ki je najprej tolkel Turke, potem pa so ga Zrinjski zahrbtno ubili.

Dež je prenehal in ob opazovanju čudovite narave smo nadaljevali pot preko Kamnika in Kranja spet v Žirovnico, kjer je bila zadnja okrepčevalna postaja.

Na Koroško smo se vrnili po karavanški avtocesti.

Zahvala velja šoferju podjetja Sienčnik, ki nas je zdrave pripeljal na naše domove.

Mi

Št. Jakob v Rožu omenja že znani zgodovinar Valvazor v svoji Topografiji (krajepisju) „Imenitna nadvojvodina Koroške“ iz leta 1688; med redkim kraji je v njegovem priloženem zemljevidu Koroške zaznamovan tudi Št. Jakob, tisti Št. Jakob, ki ga je kartograf sicer lepega zemljevida Koroške v prospektu tujskoprometnega urada v Celovcu za leto 1936 „pozabil“ (ali moral pozabiti) vrisati.

Valvazor opisuje v svoji zgodovinski knjigi na kratko siloviti turški napad na Št. Jakob leta 1478, ko se je okoli 300 domačinov zbralo na hriščku v zasilno utrjeni cerkvi sv. Jakoba. Junaški branilci so se borili pol dneva in zvečer vdali oblegovalcu, zupajoč njegovim obljubam, da bo ohranjeno njihovo življenje in premoženje. Toda naslednjega jutra ni dočakal nihče od njih živ, razen nesrečnežev na poti v sužnost; pa tudi vas Podgrad s cerkvijo sv. Jakoba vred je bila požgana. Ves gornji Rož je bil tedaj uničen in priča tedanjih grozot; župnik Jakob Unrest je zapisal v svojo kroniko, „da od Rožeka do Mohlič ni bilo videti več nobene hiše ter je ostala le ena koča, en skedenj in ena sušilnica“. Ti strahotni dnevi so ovekovečeni v naši prelepi povesti „Miklova Zala“.

Št. Jakob v Rožu pa je vendar le še tu! Preživeli šentjakobčani so se zopet dvignili, postavili na novo svoje domove ter jih počasi spet opremili in do leta 1489 so tudi že na novo pozidali cerkev sv. Jakoba, celó večjo od prve.

Ta cerkvica stoji na skoro 200 metrov visokem podgorskem griču, s katerega se obiskovalcu ponuja edinstveni pogled čez cel Rož. Nekaj me-

trov nad cerkvijo iz zemlje še štrle razvaline nekdanjega gradu „Raze“, ki je dobil svoje ime že v letu 875 po slovenski besedi rož, roža, in odtod je tudi ime „Rož“. Ljudstvo imenuje te grajske zidne ostanke, ki so dosegli starost nad tisoč let, le še z besedo „turni“, t. j. stolpi. In razne ohranjene zgodovinske listine pričujejo, da je v tem lepem kraju živel in vztrajal do danes žilav, zdrav slovenski rod že nad tisoč let. Skozi vsa stoletja je dajal slovenskemu narodu trdne in značajne može. V zadnjih 200 letih so znani odlični, nepozabni Slovenci prof. Matija Ahacelj, prof. Anton Janežič, ljudski pesnik Andreaš, ter mnogi drugi.

Ta šentjakobski rod skupaj z vsemi drugimi koroškimi Slovenci ter z vsemi Slovenci v ostalih pokrajinah je moral preživljati tudi vse gospodarske neprilike in krize v prvi polovici minulega stoletja, ko je nastal prevrat v gospodarstvu. Po letu 1848 so se težave še povečale. Mnogi misleci in človekoljubi med evropskimi narodi so iskali rešitve iz tedanjih zmešnjav ter končno prišli – po raznih težkih izkušnjah – do spoznanja, da je rešitve iz gospodarske zmede mogoče najti le v samopomoči, v združevanju vseh obteženih in trpečih v društva, iz katerih se je pozneje izlevila zadruga.

Želja po gospodarski osvoboditvi je bila koroškim Slovencem še v krvi iz težkih fevdalnih časov, ko je bil slovenski kmet še podložnik graščaka. Nove gospodarske razmere po letu 1848 so prisilile predvsem kmeta, da je preusmeril svoje gospodarjenje. Prej je svoje obveznosti večinoma poravnal v naravi,

sedaj pa je bilo treba za vse gotovino! A ravno pomanjkanje gotovine je povzročalo v tistem času največ skrbi kmetom, enako pa tudi obrtnikom.

Septembra 1872 se je ustanovila „Posojilnica Št. Jakob v Rožu.“ Glavni pobudniki te ustanovitve so bili dr. Valentin Janežič, šentjakobski rojak in polkovnik-zdravnik v Celovcu ter šentjakobska duhovnika Franc Treiber ter Jakob Knaflič.

Pri začetnem urejevanju in notranji organizaciji te tedaj še edinstvene gospodarske ustanove je z veliko ljubeznijo sodeloval dober prijatelj ustanovitelja dr. Valentina Janežiča, odvetnik dr. Pavlič iz Velikovca, ki je med drugim sestavil tudi vzorca prvih slovenskih posojilničarskih tiskovin.

Zanimivo je tudi, da je dal šentjakobski posojilnici Pristojbinski urad v Celovcu aprila 1876 na štirih straneh navodila za plačevanje pristojbin in davkov, in to v zgledni, naravnost šolski obliki ter načrtal vzorec za zadevni žurnal. Taka vljudnost državnih uradov je postala v poznejših letih velika redkost.

Treba pa je poudariti, da so šentjakobčani pri osvoboditvi slovenskega kmeta iz pretežkih gospodarskih razmer minulega stoletja prvi zgledno pokazali živo vero v samopomoč, trdno zaupanje v svojo lastno silo ter zgledno ljubezen do svojih rojakov.

Prvo načelo posojilnice je bilo: neodvisnost! Zato ni nikoli pričakovala in iskala nobene pomoči, ker so se njeni voditelji jasno zavedali, da bi v takratnih razmerah vsakršna pomoč le slabila njihovo odpornost v boju za narodni in gospodarski obstanek.

ZGODOVINSKE ZGodbICE

Zadnjič

Znani berlinski igralec Pellenberg je obedoval v dunajski restavraciji. Postrežba mu ni bila čisto nič vseč in tudi sicer ni bil zadovoljen. Ko plačuje, vpraša plačilnega natakara: „Ali morebiti veste, kdaj sem bil zadnjič pri vas?“ Natakara ga pazljivo gleda in reče: „Oprostite, ne morem se spomniti.“ – „No, da ne boste pozabili: danes!“

*

Dobro priporočilo

K pruskemu kralju Frideriku II. je prišel neko prosit za službo. „Kje pa ste doma?“ ga vpraša kralj. – „V Berlinu.“ – „Le pojte, le pojte, Berlinčani niso za nič!“ – „Pa so vendar izjeme, Veličanstvo, vsaj jaz poznam dve.“ – „No, kateri pa?“ se zanima kralj. „Vi, Veličanstvo, ste izjema, in jaz.“ Kralju je ta odgovor tako ugajal, da mu je dal prvo prosto službo.

*

Muhe vladarjev

Sultan Saladin je videl vrtnarja, ki je zelo spretno sadil ohrovt. Tako mu je ugajalo, da ga je povišal v svojega priročnika. Kmalu je postal njegov namestnik na Cipru. – Henrik VIII., angleški kralj, je povišal navadnega dvornega služabnika v državnega uradnika, ker mu je spekel merjasa, ko kuharja ni bilo doma. – Francoz Chamillart je bil edini, ki je bil kralju Ludoviku XIV. kos v biljardiranju. Zato je postal minister.

*

Dvanajst apostolov

Po eni svojih najslavnejših bitk v Italiji je Napoleon leta 1796 vkorakal v neko mesto. Bil je še mlad, 27 let star, vzgojen v jakobinski šoli, brez prave sodbe in razsodnosti o ustanovah katoliške Cerkve ter o tem, kaj sme in česa ne sme.

Duhovniki tamkajšnje župnije se mu predstavijo in ga prosijo: „Gospod general, branite naših dvanajst apostolov!“ – Ali so leseni?“ vpraša Napoleon. „Ne gospod general, srebrni so, iz čistega srebra.“ – „Iz čistega srebra? No, potem jih pa ne bom samo branil, temveč jim bom celo pomagal, da bodo izpolnili svoje poslanstvo. Kristus jim je rekel: Pojdite po vsem svetu! Tudi jaz jim rečem tako.“ In poslal jih je v Pariz v državno kovačnico za denar, da tako res pridejo med svet.

Pozneje Napoleon tega ne bi napravil.

*

Vljudnost in dostojnost

Eden največjih angleških vojskovodij je bil vojvoda Wellington. To je bil tisti, ki se je boril z Napoleonom v bitki pri Waterlooju. Ko je šel s prijateljem na sprehod, ga je ta vprašal, zakaj se vsakemu kmetu, ki ga pozdravi, odkrije. Vojskovodja ga začudeno in očitajoče pogleda in mu reče: „Kaj pa mislite! Ali naj vsakemu, ki gre mimo mene, dovolim, da je bolj vljuden in dostojen kakor sem jaz?“

*

Balzac in tat

Francozi pisatelj Balzac je menda ležal v postelji, a ni spal. Zaslisi neko ropotanje pri ključavnici, se obrne in vidi pri luči nočne svetilke tatu, ki odpira njegovo pisalno mizo. Trenutek je bil kritičen, a Balzac se glasno zasmije. Tat preneha z delom, Balzac se zmeraj bolj smeje. Nazadnje tat jezno vpraša: „Zakaj se pa smejete?“ – „Ker ste tako neumni in brskate ponoči v pisalni mizi za denarjem, ki ga jaz pri belem dnevu ne morem najti.“ Tat se je začel smejati in jo je pobral... Balzac si je rešil denar in morebiti tudi življenje.

Tudi Naš tednik je dal lani na voljo eno izmed glavbrad za srečolov.

Upokojenci se srečama jormaku

Letos je v slovenskem šotoru SPD Edinosti na pliberškem jormaku spet pripravljeno srečanje slovenskih upokojencev. Lani je prišlo nad 1000 upokojencev.

Predsednica Društva upokojencev Pliberk gospa Helena Močnik je bila po prvih dveh srečanjih slovenskih upokojencev v letih 1993 in 1994 izredno zadovoljna, prav zaradi tega so se Pliberčani odločili, da bodo nadaljevali s to prireditvijo. Mestna občina Pliberk je ob 600-letnici pliberškega jormaka razširila program jormaka, tako da se jormak prične že v petek, vsako leto vedno prvo nedeljo septembra. Uspeh srečanja upokojencev v slovenskem šotoru je motiviral tržnega referenta občine Pliberk, da je letos za jormak splošno razpisal srečanje upokojencev, ki naj bi odslej tradicionalno odprli pliberški jormak.

V šotoru Slovenskega prosvetnega društva Edinost ali kakor pravijo domačini v „slovenski uti“ se bo letos že tretjič odvijalo srečanje upokojencev, ki prihajajo prav iz vse Koroške. Lani so prišli upokojenci pod vodstvom Micke Miškulnik z avtobusom iz Roža, med obiskovalci so bili tu-

di že Ziljani. Uspeh prireditve pa je bil potem iz vidika Rožanov popoln, ko je član društva upokojencev Št. Jakob pri srečolovu odnesel prvo nagrado. „1995 pridemo spet,“ so si bili rožanski upokojenci po srečanju v Pliberku edini. Avtobus iz Roža bo odpeljal v petek, 1. septembra. Telefon (0 42 53) 378.

Tudi letos čaka na upokojele razvedrila in domačnosti.

Človek in vreme

Zdravstveni nasveti

Vsak po svoje čuti in si seveda tudi domišlja, kako vpliva vreme nanj in kajpak na ljudi sploh. Včasih ima prav, včasih pa ne. Poglejmo, kaj pravijo o tem medicinski strokovnjaki.

a) Vreme zahteva od suhih več napora kot od debelih?

Res je! – Izjema je le poletna vročina, ki jo suhi ljudje lažje prenašajo kot debeli. V vseh ostalih letnih časih pa so suhci dosti bolj odvisni od vremena kot debeluh. Suhci nimajo toliko apnenca, vitaminov, maščobe in vode ter zato niso tako zavarovani. To pa je tudi vzrok, da ne prenašajo tako lahko vremenskih sprememb.

b) Teža otroka je odvisna od meseca, v katerem se je rodil?

Res je! – Zdravniška raziskovanja so pokazala, da so otroci, rojeni v jeseni ali pozimi, težji, najtežji so v oktobru. To pa zaradi tega, ker je tudi ustvarjalna moč matere v tem času največja. Mimogrede povedano: ta pribitek v teži obdrže otroci skoraj vso šolsko dobo.

c) Pred nevihto smo razburljivi?

Res je! – Človek in žival sta pred nevihto razdražljiva: raztreseni smo, pozabljivi, potlačeni. Pred nevihto pade tudi storilnost – kakor barometer. Tako vsaj zatrjujejo klimatologi. V takšnih dneh je v uradih za najdene predmete več prometa, število prometnih in obratnih nesreč se poveča. Padajoči zračni pritisk vpliva na človekovo telesno počutje in lahko pri bolnikih povzroči obrat na slabše. Glavobola in omedlevice je več, kirurgi pa so opazili, da je v takih dneh več akutnih vnetij slepiča.

č) Pomladna utrujenost je le namišljena?

Ni res! Saj vsi poznate simptome: lenost, zamorjenost, povečanje zaspanosti. Psihologi menijo, da je pomladna utrujenost prava telesna motnja. Da bi se navadilo hitremu dvigu zunanje temperature, se mora telo, ki je bilo vajeno zime, popolnoma preorientirati. Posledica tega napora je zmanjšana življenjska sila.

d) Pri lepem vremenu delamo najlažje?

Ni res! – Jasno je, da nas lep, jasen dan navduši – ampak ne za delo. Z raziskovanji so dognali, da največ napravimo v mrkih, oblačnih dneh, pa naj še toliko stokamo in se pritožujemo nad vremenom. Če želite, da vam mož v stanovanju kaj uredi, potem ga prosite kakšnega deževnega ali mrkega dne. Videli boste!

e) V mrazu je naša zmogljivost večja kot v vročini?

Ni res! – Pozimi se samo živahneje gibljemo, pa le zaradi tega, da nas ne bi zeblo. Od tod tudi občutek, da je zmogljivost večja. Zmogljivost pada sorazmerno z nótanjem izgo-revanjem, ki v mrazu narašča zaradi toplotnih izgub. V mrazu porabimo več toplote kakor pri višjih temperaturah. S tem pa naša zmogljivost pada.

f) Blaga zima je nezdrava?

Ni res! – Kljub splošnemu mnenju, da v blagih zimah umrljivost narašča, so znanstveniki ugotovili, da je v blagih zimah mnogo manj prehladnih obolenj. Dejstvo pa je, da je v zimah z naglimi temperaturnimi spremembami največ smrtnih primerov.

g) Poletje je prikladen in najidealnejši čas za dopust?

Ni res! – Z medicinskega

stališča je bolj verjetno, da potrebujete počitka v januarju ali februarju, ko ste v dolgi jeseni in zimi izčrpali svoje moči, ki ste jih nabrali spomladi.

h) Februarja in marca rojeni žive dalj časa?

Res je! – Ameriški profesor Ellsworth Huntigton je ugotovil, da v teh dveh mesecih rojeni ljudje žive povprečno tri leta dalj kot tisti, ki se rodijo v juliju, avgusta ali septembra. Naslednji najboljši mesec je januar.

i) Julija je največ zakonskih zdrah?

Res je! – Če kdo vodi točno knjigovodstvo o razpoloženju v zakonih, tudi v svojem lastnem, bo temu potrdil. Julij je tudi mesec preteпов, vlomov in preneljivosti. Vzrok je v pasji vročini; zaradi nje se človek ne more hladnokrvno obvladati.

j) Pri vlažnem vremenu potrebujejo dojenčki več plenice?

Res je! – Je nekaj na tem, da dojenčki v vlažnem vremenu porabijo več plenice, dasi si nihče ne zna tega razlagati. V jesenskem deževju doseže ta pojav svoj višek.

h) V suhem vremenu so otroci najbolj razposajeni?

Res je! – Po statistiki je ob suhem vremenu v šolah petkrat več disciplinskih prekrškov, medtem ko pri vlažnem vremenu padejo 45% pod normalo. Ti vremenski vplivi vplivajo tudi na odrasle. Tudi ti se imajo ob suhem vremenu manj v oblasti kot pri vlažnem.

Društvo
upokojencev
Pliberk

vabi na

OKREVANJE
V ZDRAVILIŠČIH

Moravske
toplice

(od 4. do
11. decembra)

7 dni

šil. 3.814,-
+ vožnja + taksa
(polni penzion)

Banovce
(prvi teden novembra)

7 dni

šil. 3.500,-
+ vožnja + taksa
(polni penzion)

Prijave sprejema predsednica
Društva upokojencev Pliberk

gospa Helena Močnik,
9143 Šmihel 42
(tel.: 0 42 35 / 30 40)

Impresum: Lastnik in izdajatelj: Društvo Narodni svet. Odgovorni urednika priloge Naš upokojenec: Micka Miškulin (za Društvo upokojencev) in Silvo Kumer (za uredništvo Našega tednika). Tisk: Mohorjeva družba v Celovcu

Martin Komar spet predsednik podjunskih upokojencev

Za nedeljo, 7. maja, je vabilo društvo upokojencev „Podjuna“ na svoj redni občni zbor in majhno materinsko proslavo k Voglu v Št. Primož.

Martin Komar je ponovno dobil zaupanje svojih upokojencev

Ob 12. uri je bila dvorana pri Voglu že napolnjena z gosti in s člani, tako da ni bilo treba čakati na polurni rok, ker je bila sklepčnost omogočena in je predsednik Martin Komar lahko začel z občnim zborom. Najprej je pozdravil vse navzoče in se zahvalil za številno udeležbo. Posebej je pozdravil dva častna gosta; to sta bila namestnik pliberškega slovenskega društva upokojencev Janez Apovnik z ženo in Pep Komar, slovenski občinski odbornik EL Dobrla vas. Predsednik Komar se je z minuto molka tudi spomnil vseh umrlih članov društva od zadnjega občnega zbora, in teh je bilo deset.

Predsednik je poročal, da je odbor imel od zadnjega občnega zbora 13 sej, po dva izleta na leto, vigredi materinsko proslavo in v adventu „božičnico“. Člani so se tudi udeleževali skupaj s pliberškimi člani zdravstvenih dopustov v Sloveniji. Predsednik tudi da na glasovanje predlog o zvišanju članarine od dosedaj 120,- šil. na 150,- šil., kar mu člani potrdijo. Ob koncu se vsem zahvali za dobro sodelovanje.

Sledilo je poročilo blagajnika Petra Šterna, ki je poročal o do-

kaj dobrem finančnem stanju blagajne. Dr. France Vrbinc da predlog za razrešnico staremu odboru, kar se tudi izvrši. Nadalje da predlog za volitev predsednika in predlaga spet starega predsednika Martina Komarja, kar tudi člani z velikim aplavzom potrdijo. Dr. France Vrbinc je predlagal spet stari odbor, kar so vsi udeleženci potrdili z bučnim aplavzom.

K besedi se je javil tudi namestnik Pliberškega slovenskega društva upokojencev Janez Apovnik. Zahvalil se je za povabilo, želel društvu dober potek in povabil člane društva, da bi se s pliberškimi upokojenci še naprej udeleževali zdravstvenih dopustov. Vabil pa je tudi že vse člane društva upokojencev „Podjuna“ na jesenski Pliberški sejem, kjer bo imelo Pliberško društvo pripravljen poseben spored za upokojence.

Pozdravne besede je izrekel tudi podpredsednik Jožef Urh; zahvalil se je za ponovno zau-

panje, pozdravil med navzočimi tudi vse matere in jim zaželel ob materinskem dnevu vse najboljše. Obudil pa je tudi stare spomine na vojni čas, ko je hodil kot partizan od hiše do hiše in prosil matere za živež, ki so mu ga v obilni meri tudi posredovale, na kar se še sedaj hvaležno spominja.

Pri slučajnostih pa je ga. Nevenka Sommeregger nagovorila vse navzoče, posebno žene, da bi naj več pisali in poročali za naše časopise.

Po kosilu je sledil še kulturni spored v čast naših mater, ki so ga pripravili otroci iz otroškega vrta v Št. Primožu in otroški zbor pod vodstvom Tanje Hobel. Otroci so ubrano zapeli nekaj pesmic in tako počastili vse navzoče mamice.

Tako je potekel ta popoldan v prijetni družbi, in obiskovalci so se razšli šele v poznem popoldnevu, v pričakovanju naslednjega skupnega svidenja.

Jože Pasterk

Tudi občni zbor Društva upokojencev Podjuna je bil dobro obiskan.

Izlet društva Podjuna

Popolnoma smo zasedli Sienčnikov omnibus v četrtek, 1. junija, na naš vigredni izlet po Koroški, toda z manj veselimi občutki, ko je začelo kapati in je ORF napovedal slabo vreme. Bilo pa je drugače. Dež je zalival izsušeno zemljo le malo med potjo.

Prvič smo se ustavili v mestecu Gmünd. Stopili smo v za naše razmere veliko gotsko cerkev. Tamkajšnji župnik je pravkar končaval sv. mašo. Prijazno nas je pozdravil in prosil, da zapojemo, kar smo takoj storili z Marijino pesmijo. Nato nam je razlagal cerkev, ki je posvečena Mariji Vnebovzeti.

Kosilo je bilo naročeno v Innerkremsu, ki leži že poldrugi tisoč metrov visoko. Bolj majhen kraj leži med gorami, ima pa v glavnem le velike hotele, ki koristijo turistom, posebno pozimi pri zimskem športu. Od tam smo se peljali po Nockalmstraße, 35 km dolgi, lepo urejeni cesti, skoro prazni v tem času; cesta delno teče v višini dva tisoč metrov. Naredili smo kratek počitek; bilo je precej hladno, ampak bil je lep razgled. Kmetje, ki živijo od živinoreje, so malo pod vrhom že pasli živino.

Tako smo spet videli del naše lepe Koroške.

Ker je bilo še sredi popoldneva, smo med potjo domov zavili še v nam že znano gostilno Camp-Rož v Kočuhu na malico. Ko so nas pogostili, se je gospa Wernig kot dobra pevka usedla k nam in nas bodrila, da naj zapojemo. Pri pesmi sta kmalu minili dve uri in dan se je nagnil, zato je bilo treba naše člane spet raztrositi po naših vaseh.

Oblaki so postali bolj svetli, naši obrazi po nekaj steklenicah pa bolj veseli, tako je izzvenel naš letošnji vigredni izlet.

Hrana in človeško zdravje

O hrani in njenih zvezah z zdravjem so napisali strokovnjaki že obširne razprave. Ugledni ameriški list „Woman's Home Companions“ je zbral najvažnejše ugotovitve in jih združil v odgovore na posamezna vprašanja, zato jih v glavnem povzamemo.

Zajtrk je najvažnejši dnevni obrok hrane.

Pomanjkljiv in nezadosten zajtrk lahko kaj kmalu izpodkoplje človekovo zdravje in delovno sposobnost. Strokovnjaki so ugotovili, da je mnogo več želodčnih obolenj med tistimi, ki nezadostno zajtrkujejo, kakor pa med ljudmi, ki si privoščijo primeren zajtrk. Tudi pri delu so ljudje po nezadostnem zajtrku manj zbrani. Posebno je važen zajtrk za šolskega otroka in dijaka, ker bosta ta dva sledila pouku bolj zbrano in laže, če dobro zajtrkujeta, kakor ob slabem zajtrku.

V vročih dneh jejmo manj?

čisto napačna sodba! Kdor dela, potrebuje zalogo kalorij tako poleti kakor pozimi.

Najbolje je jesti petkrat dnevno.

Dvoje čisto preprostih in skromnih obrokov – ki jim pri nas pravimo malica – med tremi glavnimi obroki hrane zelo ugodno vpliva na človeško voljo in delazmožnost.

Čim več pojemo – tem več potrebujemo.

Zanimivo je spoznanje, ki ga je verjetno vsakdo praktično že preizkusil sam pri sebi. Če se namreč temeljito nasitimo, bomo naslednji dan potrebovali več hrane kakor običajno. Velike količine hrane razširijo želodec in zaradi tega ima človek tek, ki ga je težko zadovoljiti. Nasprotno je zopet resnica, da človek, ki se je navadil na manjše količine hrane, tudi manj potrebuje. Seveda vse do zdrave meje. Toda če se boste privadili na manjše obro-

Domači nasveti

ke, se boste sami čudili, kako malo boste kmalu potrebovali hrane, pa boste kljub temu siti.

Telovadba – sredstvo proti debelosti?

Strokovnjaki niso tega mnenja. Če se hočete znebiti kalorij, ki vam jih da kos kruha, morate prehoditi dvajset stopnic. Rebri čokolade vam da že toliko kalorij, da morate celo uro žagati drva, da se jih znebite. Toda s tem še niste dosegli ničesar, ali pa celo nasprotno – saj boste po takšnem delu še bolj lačni. Isto velja tudi za telovadbo. Zategadelj je bolje – če se hočete znebiti debelosti – po pameti omejiti količino posameznih obrokov hrane.

Mladega človeka je skoraj nemogoče nasititi

Kako le?!

Preiskave, ki so jih naredili v zadnjem času znanstveniki, so pokazale, da lahko mladenič med trinajstim in sedemnajstim letom pospravi hrane v skupni vrednosti 5000 kalorij. To pa je trikrat večja množina kalorij, kakor jih potrebuje organizem v tem času. Torej se nikar ne razburjajte zaradi tega, saj še danes ni povsem razčiščeno vprašanje, za-

kaj kljub manjšim biološkim potrebam lahko mlad človek „pospravi celega vola“.

Spimo po kosilu ali pred kosilom?

Navadno ležejo ljudje za kakšno urico po kosilu. To je pri nekaterih že kar zakoreninjena navada. Zdravniki pa zatrjujejo, da človek potrebuje počitek pred kosilom, toda miruje naj tudi po kosilu. Med spanjem in mirovanjem pa je razlika.

Ali res pred spanjem ne smemo jesti?

Zakaj pa ne? Celo nasprotno je dokazano! Če zvečer, preden ležete v posteljo, použijete nekaj žlic juhe ali popijete kozarec mleka, boste svojemu nočnemu počitku le koristili. Prebavnim organom bo potrebna za njih delo kri, ki se bo zbrala v trebušni votlini in videli boste, kako lahko in lepo boste zaspali.

Iz izseljeništv

V zadnji številki našega upokojenca smo že pisali, kako so pregnane slovenske družine na Nižjem Avstrijskem po porazu nacizma same iskale pot nazaj na Koroško. Uradne oblasti se niso dosti brigale za pregnance. Po vojni sestavljena koroška deželna vlada je sicer takoj prve dni sklenila takojšnjo pomoč in vrnitev posestev pregananim slovenskim družinam, a ostalo je le pri besedah.

Piše Franc Rehsmann

Medtem ko se je okoli 120 pregnancem, ki so se vračali iz Nižje Avstrije preko Slovenije, posrečila vrnitev na njihove domove še iz Področce, je 400 pregnancev, ki so se prav tako vračali 17. in 18. julija 1945 iz taborišč Hesselberg in Eichstätt, naletelo na veliko večje težave. Iz Beljaka so jih najprej spet hoteli prepeljati nazaj preko Velikih

Grob šašnovne mame v Eichstättu

Vrnitev iz pregnanstva

Tur in šele po ostrih protestih in intervencijah pri angleških zasedbenih oblasteh so lahko nadaljevali pot naprej v Celovec. Tukaj jim je za začasno bivališče bila dodeljena napol razbita nekdanja jezuitska kasarna, prostori so bili brez postelj in oskrba nadvse pomanjkljiva, da so se živo spomnili prvih noči pregnanstva v barakah ob žrelski cesti. Čakati so morali v Celovcu v teh razmerah, da so postala njihova posestva spet prosta, zakar so imele oblasti že skoraj tri mesece časa, da bi kaj ukrenile. Zadnji pregnanci pa so se vračali šele meseca avgusta in septembra.

V vseh teh tednih čakanja na vrnitev pa so bile misli seveda tudi pri svojih. Nekateri so bili iz taborišč premeščeni v koncentracijska taborišča, drugi obsojeni od gestapa na dolgoletne kazni, tretji v vojski in nekaterim se je posrečilo pridružiti se partizanom. Misli so se mudile tudi pri vseh, ki jim ni bilo dano, da bi se vrnili in smo jih morali prepustiti mrzli tuji zemlji v Frauenaucha, Eichstättu, Schwarzenbergu in v okolici Hesselberga.

Pa tudi naprej so šle naše misli.

Kako bo spet doma? Kakšna bodo na vasi srečanja s sosedi, ki se ob našem pregonu niso vedno prav dobro izkazali? In kakšno bo šele srečanje s tistimi, ki so bili krivi našega pregona in zamerjenih in izropanih domačij?

Kljub vsemu temu trpljenju in neprijetnosti pa smo bili hvaležni Bogu, da nas je ohranil pri zdravju in da smo se po treh letih, treh mesecih treh dneh, kljub vsemu razdejanju v tolikih mestih in deželah Evrope spet lahko vrnili domov. Odprti smo bili za odpuščanje in pripravljeni za nov začetek.

Dovoljenja za vrnitev domov

(Iz knjige „Rod pod Jeko“)

Dne 11. julija smo zvedeli, da je uspelo slovenskim oblastem sporazumeti se z Angleži in dobili smo legitimacijo Rdečega križa v angleščini. Še isti dan smo vse pripravili in drugo jutro ob štirih smo odrinili iz Dravograda. A

zopet ne kar na Pliberk, kjer bi bilo najbliže domov in nam najbolj všeč, ampak peljali smo se preko Maribora in Celja najprej še v Ljubljano, našo zadnjo, kratko postajo našega dolgega potovanja.

Tri dni smo se sprehajali po mestu, kjer ni bilo dosti sledi, da je ravnokar minila skoraj šestletna vojna z nešteti uničenji in grozodejstvi.

Srečali smo mnogo znancev in prijateljev. Zadnji večer pa so nam pevci Glasbene matice in goriške divizije priredili koncert; prav pretresle so nas lepo podane domače melodije.

Napočilo je zadnje jutro našega romanja. Domov gremo! Že ob pol sedmih zjutraj smo vsi vzhodno zapustili Ljubljano. Mladina je vriskala in pela celo pot. Ob pol desetih smo za seboj zapustili Jesenice, a tik pred predorom se naš vlak še enkrat ustavi: stoji eno uro, dve uri. Ko je potekla že tretja ura in je petje in vriskanje že zdavnaj potihnilo ter se nas je lotevala bojazen, da nas bodo spet zapeljali kam drugam, se le začne pomikati vlak skozi

karavanški predor. In ko je zasvetilo sonce, smo bili končno spet na ljubljani domači koroški zemlji.

Pol ure so nas zadržali angleški vojaki na postaji v Področci. Nam nasproti se je ustavil vlak z jugoslovanskimi izseljenci, ki so se vračali iz Nemčije. Od njih smo zvedeli, da so z njihovim vlakom prišli do Beljaka tudi vsi naši izseljenci iz Hesselberga in Eichstätt. Tam pa jih takratne zasedbene sile in njih svetovalci niso bili prav nič veseli. Potegniti so jih hoteli najprej nazaj čez Turo. Izseljencem je to povedal neki železničar in hitro so zmetali svoje reči iz vagonov. Nato so se pogodili in vse skupaj so oblasti prepeljali v nekdanjo celovško jezuitsko kasarno. Tam so morali potem nekateri čakati skoraj tri tedne, preden so bila njih po-

sestva prosta in so se lahko vrnili na svoje domove.

Nas pa je neki angleški narednik s kratkimi besedami izpustil: „če ste že tukaj doma, vas ne bomo zadrževali. Glejte zdaj sami, kako boste prišli na svoje domove!“

šele zdaj smo lahko segli v roko znancem, ki so medtem prihiteli na postajo v Področco. Nekdo nam je preskrbel v Lešah konjsko vprego in poslovlili smo se od svojih sotrpinov. V Št. Petru sta nam že prišla naproti hči Micka, ki je prišla domov že pred koncem vojne, in brat Martin. Preložili smo svoje reči in se počasi bližali domači vasi. Pri svaku v Malencah smo se še malo ustavili in prihiteli so znanci iz vse okolice. Doma so ravno mlatili rž, ko jim je nekdo prišel pravit, da se vračamo in da smo že v sosednji vasi. Takoj so odložili cepce in nehali delati pri Tratnikovi hiši.

Prvo noč smo prespali v bratovi hiši, pri materi; ker je ta bil Amerikanec, hiše niso zaplenili. Žena Kanalčana Zelota, ki je bil na našem posestvu, nas je prišla

pozdravit in nam prinesla lonc mleka, da smo popili kavo. Od utrujenosti po dolgi poti in od sreče in zadovoljstva, da smo spet doma, smo prav kmalu polegli in prav dobro prespali prvo noč v domovini. Naslednje jutro sem se šel javit na občino. Ko vstopim v čakalnico, je tam že čakalo polno ljudi in drug preko drugega so me začeli pozdravljati in mi podajati roke. Eden prvih je bil sosed Kobovt; v polmraku sem ga spoznal šele po glasu, ko me je pozdravil. Vsem sem bil pripravljen odpustiti, le temu nisem hotel podati roke, pa je bilo že mimo, preden sem se zavedal. Župan me je veselo sprejel – takrat je županoval Gašperc – in dobil sem živilske karte ter sem prosil, naj pošlje pošto Zelotu, da nam izprazni dve sobi in nam preda posestvo. Gašperc je bil že v Beljaku na okrajnem glavarstvu. Ti pa so bili še vsi zbegani, ker na našo vrnitev še ni nihče računal in niso vedeli kako in kaj, čeprav je že poteklo od konca vojne dva meseca in pol. Zato mu je rekel, naj kar po svoje uredi. Ravno tedaj pa so praznili vojaki Lorenzinijevo hišo. Tam je občina zasedla stanovanje in ga dala našemu Kanalčanu.

Tako smo se brez večjih težav

spet vrnili na svojo domačijo, odkoder smo bili krivično in nasilno izgnani v mizro tujino, kjer smo trpeli tri leta, tri mesece in tri dni. Popoldne smo šli v Zabutje, na njivo, ki smo jo kot zadnjo pred našo izselitvijo posadili s krompirjem, zdaj pa žet pšenico. Medtem pa je zapeljal Zelot svojo opravo k Lorenziniju, kravo pa, ki jo je pripeljal s seboj iz Kanalske doline, je postavil h Kobovtu, ki mu je tudi ta dan pomagal pri selitvi. Nam je pustil preostalih pet mršavih goved, v skednju pa sena le za dva pičila meseca. Tako sem moral kot prvo iskati seno in sem še dobil eno senčno reber na Kopanju in tudi pašo za preostale poletne in jesenske dni. Na tej rebri smo dobili še nekaj voz sena. Jozej pa je ostal za več tednov pastir. Šel sem pozdravit tudi župnika Kaslja, ki se je ta zadnja burna leta obdržal na fari.

Na koncu pa naj še povem, da sem moral čakati skoraj še nadaljnja tri leta, preden sem postal zopet pravni lastnik našega posestva. Pri nas pravijo namreč, da uradni „šimel“ sila počasi dela, pa so nacisti vendar že tri mesece po naši izselitvi, 15. 7. 1942, izdali odlok in 8. 2. 1943 prepisali posestvo novemu

lastniku, ki se je imenoval „Deutsches Reich“. Pa ni ostalo pri tem, kajti že 2. 7. 1943 je postala lastnik našega posestva „Deutsche Treuhand Ges. m. b. H.“. Tik pred koncem vojne so se takratni oblastniki spet premislili in zadnji lastnik v nemškem Reichu je postal 7. 2. 1945 Reichsführer SS, Reichskommissar für die Festigung deutschen Volkstums (državni voditelj SS, državni komisar za utrditev nemštva) Heinrich Himmler.

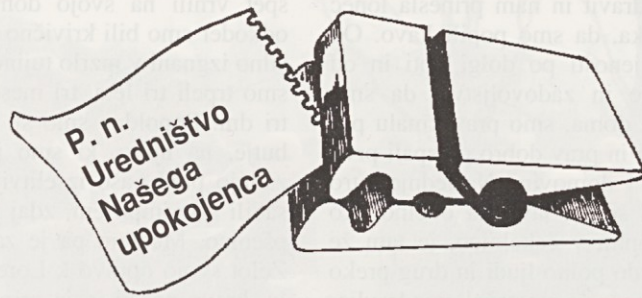
V nasprotju s tem dokaj naglim nacističnim uradovanjem pri razlastitvi nas koroških Slovencev pa so bili, kot že zgoraj omenjeno, za to pristojni uradi v novi avstrijski demokratični (!) republiki dosti bolj počasni, ko je bilo treba izvesti dokončno vrnitev naših posestev in popravo nam storjenih krivic. Ko smo se leta 1946 ob peti obletnici izselitve zbrali v Celovcu, smo po zborovanju hoteli iti na Novi trg in pred deželno vlado, ker nam še niso pravno vrnili naših posestev. Policija pa je to preprečila in je poklicala na pomoč še požarno brambo, da nas je pošteno premočila.

Šele 2. aprila 1948 je bila končno prepisana naša hiša spet na moje ime.

Grobovi umrlih izseljencev na pokopališču v Frauenauchu.

Bralci nam pišejo

Razmišljanja o naravi

Je lepo in dobro, da se gozdovi čistijo. Ni pa treba posekati vsega grmovja in vseh malih grmovnic in rastlin. V gozdu je zdravje doma, je veliko zdravilnih rastlin.

Koliko zdravilnih zelišč, rož in grmovnic raste (veliko rastlin pogrešam), pa vse vsevprek posekajo in pokosijo. S kom se bomo in nas bodo zdravili, če bo vse posekano, izkopano in uničeno; in tudi živali so s tem ogrožene.

Bog je vse ustvaril in nam podaril za preživetje; odgovorni smo, da to ohranjamo. Večje grmovnice so tudi za zavetje divjačini pozimi.

In tudi pre zgodnja košnja uniči veliko trav in zdravilnih rastlin. Spominjam se starejših očancev, ki so vedno preizkusili travo in deteljo, če je dozorela za košnjo. Tudi se tako zavaruje (seme) in ohranja narava, če namreč ne dozorejo, trava in rože ne morejo dozoreti v seme, kaj še da bi seme odpadlo in ostalo za drugo leto v zemlji.

Kaj, bomo mater zemljo vso iztrebili?

In voda, ta najboljši vir življenja, iz katerega smo začeli živeti in rasti, še pod srcem matere; in operiranci si želijo večji del vode, ko se zavejo. Nobeno živo bitje ne more biti brez vode. Kako jo spoštujemo in varujemo?

Narava in človeško zdravje se ohranjata, da se ne uporabljajo umetna čistila, gnojila in zatiranja plevela z umetnimi sredstvi.

Vsa umetna sredstva dež izpere in grede v zemljo; tako pridejo k vodnim žilam in se zemlja in voda okužita. Duh od čistila vdiha, kdor ga uporablja, in vsa taka sredstva grejo v organizem, kjer se z njimi začnejo bolezni. Tako uničujemo naravo in okužujemo sebe.

Premalo znamo ceniti, uporabljati in spoštovati te dragocene darove. Spomnimo se, kako velika je Božja ljubezen do nas, vse je bilo urejeno in ustvarjeno pred nami. Bog nas je posadil v ta pre-

lepi svet (raj na zemlji), da bi ga varovali, koristno uporabljali. Kaj in kako pa mi delamo z njim? Mislim, da bo odgovor pred Vsemogočnim težak.

Marija Ogriz, Svatne

Dragi upokojenci!

Povabili so me, da Vam kaj napišem in povem, kako smo se imeli v decembru na dopustniških dnevih v Tinjah. Prav rada to storim, saj tudi spadam v družino upokojencev, čeravno še nisem nikjer vpisana.

Na zadnje dopustniške dneve so mogli v Tinjah zavoljo prezidave sprejeti le omejeno število oseb. Srečna in vesela sem, da sem mogla biti med njimi. Sem ja bila tako potrebna oddiha po tako razburkanem letu.

Čez 20 oseb nas je prišlo. Samo znani stari obrazi! Naša „najmlajša“, Leni Tischler, je imela 98 let, jaz „najstarejša“, 68; vsi smo se dobro razumeli.

V Tinje smo prišli, da se ponovno srečamo in obnovimo stara prijateljstva, potožimo drug drugemu naše težave in povemo izkušnje, predvsem pa da drug drugemu prisluhnemo.

V začetku naših počitnic je Tinje pokrivala sivina neba. Gosta megla je ležala po tinjski ravnini, da smo kar težko dihal. Zadnje dneve je pa sijalo sonce, kot bi za zmeraj hotelo pokazati, kaj se dogaja v naših srcih. S soncem v srcu smo se 18. decembra poslavljali drug od drugega in od tinjskega doma ter obljubliali, da se v najlepšem mesecu leta spet srečamo v Tinjah, če Bog da.

Videli smo, kako so končavali zadnja dela v novo zgrajenem delu, ki bo še naprej imel vrata za vse odprta.

Že od prvega dne naprej je bil z nami Ojclnov oče z Zilje ter skrbel za skupno molitev pri jedi in rožnem vencu v kapeli. Pozneje se mu je pridružil šiman Ogris z Radiš. Pa sta včasih vrgla tudi karte z veselo Fani iz Doline.

Tiste žene, ki doma ne morejo

več hoditi k maši, so imele v Tinjah vsak dan priložnost.

Dvakrat je prišel med nas g. Valentin Gotthardt in nas pripravil na prihod novorojenega Deteta. Če smo hoteli, smo se lahko udeležili raznih predavanj, ki so bila razpisana. Hodili pa smo tudi na sprehode.

Veliko časa je bilo za osebne pogovore. Vsak je prišel na svoj račun. Pa tudi Jezus v tabernaklju ni bil osamljen. Vedno so prihajale žene na obisk.

Tudi te dneve nas je spremljala Majdi Blüml. Za vsakega si je vzela čas, dopoldne pa brala iz raznih knjig primerna besedila, ki so doprinesla k pripravi na drugi največji praznik ljubezni.

Dopustniški dnevi za upokojence niso samo priložnost za odih od vsakdanjega stresa, so tudi šolanje duha, da lahko kaj damo znancem na pot v življenje.

Vse prav lepo pozdravlja

Falačnikova Mici –
Marija Hribernik, Sp. Glinje

Smisel čebelarstva

V šolskih letih, ko sem pasel ovce in krave, sem začel „osajati simjive“; naredil sem majhen panj in majhen čebelnjak. Ko so postali močni, sem iz celice s slamo pil strd. Imenoval sem jih po barvah; česar se še spominjam je to, da so imeli sledeča imena: rudečritlarji, pronci, sivci, in tako dalje. V naslednjih letih sem se začel ukvarjati s čebelami. Navdušil me je starejši čebelar Bohinc v Vajšbergu (pod Nagradi). Jeseni smo zmeraj peljali s konji njegove panje na ajdovo pašo na čepiče pri Globasnici na Matalnu obu (hrib), kjer je ta paša zado-stovala za zimsko preživetje čebel. V današnjem času je tega vsega konec in jih moramo s sladkorjem nakrmiti za zimo. Čebelarjenje se je precej spremenilo. Če bi naše kranjske čebele (Karnika) ne bile tako pridne in ne prinašale dobro strd, bi jih ne poznali tako dobro. Človek jim je v drevesnih votlinah izropal strd, pa jih v poznejših letih udomačil

blizu domačije kot ostale živali. Začelo se je z lesenimi votlinami na koncu, in nato s spletenimi koši, ali s koši, narejenimi iz slame z blatom zadelanimi, da so bile bolj zaščitene pred slabim vremenom. Pozneje pa so že nastali iz desk panji, ki so jih imenovali „kranjčan“ oz. „kranjčič“ ali „paverški panj“. Razvilo se je tako daleč, da ni bilo več potrebno čebel dimiti in izgnati iz panja, kjer so bili že okviri, ki so njim odvzeli strd, zalega pa se je pustila v panju; tako je čebelar obdržal tudi panj čez zimo. Pri teh panjih so bile čelnice narisane v barvah z raznimi motivi; na žalost jih danes ni več.

Leta 1910 je nastal „A. Ž. panj“ oz. „žnidarič“, ki je bil iz dveh delov; spodaj za zalego, zgoraj za medišče. Ti panji so še danes v naših krajih, ker so najboljše. Po drugi svetovni vojni se je pojavil pri nas nakladni panj, Langstroth-Rootov panj (L. R.), kjer je možno več nakladov. V prvem ali drugem nakladu je zalega ali rešetka, da matica ne pride v medišče. S tem načinom lahko iz medišča vzameš strd, če je dobra paša. Kjer je zmeraj slaba paša, jih peljem v planino na Luže, kjer še narava ni tako zastrupljena. Na žalost so se pa tam gor že našli iz vseh krajev čebelarji, tako da jih je že kar nekaj čez sto družin. Dostikrat manjka gozdne paše, ker jih je preveč in je pridelava strdi bolj medla.

Albert Smrečnik, Globasnica

Pri šanku

Oj za šankom je lušno, kjer glažek cinglja, kjer kelnarca vsaka me rada ima.

Popijva enega, potem še dva, kaj bi kej blo, če bi šanka ne blo. Doma čaka delo, skrb,

kaj meni mar – če stojim pri šanku, sem tu gospodar, popivam, popivam kar le gre kolk se da, dokler že v priftoški malo cinglja.

Saj tu pri šanku mi prav dobro gre, zajuckam, zapojem, pozabim na vse, tu mi vseeno je. Se naslonim na šank, dobro pazim, da ne zaspim, ker dobrega vinca potem več ne dobim.

K. M.

Rož naj ostane ptičkom

Kaj pa mislijo ljudje,
da se take misli jim po glavi vrte,
nam pa ni za to, mi jih nočemo.

Ob nedeljah, praznikih
se družine rade
odpravijo na oddih
po poljskih potah in stezah,
kjer še se sliši ptičji glas.

Bog, varuj nas tračnic
in železnice –
le kam bi naše ptičke šle?
Mi le s ptički hočemo živet',
varuj nas, Bog, železnih cest.

Navajeni smo preprostosti
v dolini Rožni vsi,
zato pa rečemo – na glas
prosimo, pri mir' pustite nas.

Tako bomo vsi veseli
s ptički vam zapeli –
Rožna dolina je naš kraj,
kjer s ptički prebivamo sedaj.
Kako bi živalca vsa
bila prestrašena
z njo naravi bi lepoto vzeli,
zato naj prosto gibljejo se
vsi veseli.

Naša prošnja se glasi:
dolina Rožna za to ni!
Zato pa prosimo vas vsi,
da Rožna dolina
se pri miru pusti.

Saj tudi drugim
dobro želimo mi,
zato upamo,
da bomo uslišani.

Ogriz Marija, Svatne

Čebela

Kako pridna je čebela,
b'la bi lahko brez skrbi in dela,
tako se trudi
od zjutraj do mraka –
saj to ni nobena napaka.
Ves dan se ubija brez počitka,
saj nima nobenega užitka.
Pa čebelar s piskri k nam priteče,
ves med ti ven pomeče,
kaj če vzame gospodar nam med
pozimi pa skrbi,
da imamo pašo in jed!
V deželo prišla pomlad vesela,
zopet od cveta do cveta
po vrtu, polju čebela leta,
cvetico bira za cvetico
in srka iz njih sladko medico.
Veselo gleda nas gospodar,
ko letamo ven in zopet domov,
vse smo polne prahu in medu.
čebelico imajo vsi radi,
pridno živalico stari in mladi.
Zato se čebelar prav sladko drži,
ves srečen na klopci
pred čebeljakom sedi.

Kati Marketz

Usoda duhovnikov med obema vojnama

**Naši
duhovniki**

Po ljudskem glasovanju 10. oktobra 1920 je 42 naših duhovnikov zapustilo svoje postojanke v naši škofiji. Zdi se, da je naše ljudstvo zgubilo tretjino vseh duhovnikov. Narodnostne razprtije po župnijah so rodile toliko sovraštva in tako zelo otežkočile dušno pastirstvo, da so mnogi dušni pastirji sami predlagali škofijstvu spremembo svojega službenega mesta. Izsledili so se v druge škofije in tam enako vneto in skrbno delovali. Večina jih je šla v mariborsko škofijo. Njih imena našteva spominska knjiga v proštiji v Tinjah: dr. Arnejc, Arnuš, Čarf, Čeh, Dolinar, Drunecky, prošt Gregor Einspieler, dr. Lambert Ehrlich, Esenko, Gabron, Gril, Hraba, Hüttner, Kalan, p. Kalist (kapucin), Kogelnik, Kotnik, Krašna, Lasser, p. Lovrenc (kapucin), Malej, dekan Marinič, Meško, Mlinar, dr. Mörtl, Oblak, Pichler, Razgoršek, Ražun, dr. Rožman, Peter Serajnik, Smodej, Svaton, Treiber, Trunk, Umlauf, Umnik, Volavčnik, Volc, Matej Weiss, Jožef Zeichen, Zak.

Med drugo svetovno vojno je nacizem izgnal v pregnanstvo, v ječe in taborišča 53 naših dušnih pastirjev. Strašna je bila po naših farah cvetna nedelja 1941. Gorje in trpljenje je prinesel veliki tedne 1941 duhovnikom in slovenskemu ljudstvu. Nadvse žalostna je bila velika noč 1941. Žalostna novica je šla od fare do fare: „Našega gospoda, dušnega pastirja, župnika, kaplana so nam odpeljali. Ves teden ne bo veliko-nočnih obredov...“ – In res na veliko noč v mnogih farah ni bilo sv. maše. Ponekod so gestapovci pred cerkvijo že

med mašo čakali na duhovnika. Zopet drugod je bil ravno v spovednici ali pri krstu, ko so prišli ponj. Nekje so mu še dovolili opraviti pogreb. Tega so odpeljali od bolniškega obiska, drugega spet so aretirali sredi med mirnimi pripravami za veliki teden in veliko noč. Zakaj? Nihče ni vedel pravega odgovora. Udarili so najprej pastirje, ker so pozneje hoteli uničiti ljudstvo.

Imena izgnanih slovenskih duhovnikov so: dr. Rudolf Blüml, Valentin Brandstätter, Avgust Čebul, Jožef Dobernik, Franc Fertalla, Tomaž Holmar, dr. Janez Hornböck, Matej Igerc, Ludvik Jank, Pavel Kanau, Jožef Koglek, Kristo Košir, Martin Kuchler, Anton Kuchling, Anton Kutej, Janez Lampichler, dr. Ivan Lučovnik, Alojzij Marašek, Niko Marktl, Konrad Mente, Filip Millonig, Alojzij Nadrag, Matej Nagele, dr. Jožef Ogris, Jožef Picej, Janez Petrič, Jožef Pollak, Vinko Poljanec, Franc Repnik, Viktor Ruprecht, p. Valerijan Sartory, dr. Oton Schuster, Janez Sekol, Štefan Singer, Kristo Srienc, Janez Starc, Jozef Stich, Maksimilijan Stindl, Franc Schenk, Jožef Tabatzky, Tomaž Ulbing, Lenart Trabesinger, Alojzij Vauti, Jožef Verhnjak, Franc Vuk, Blaž Wölfel, Matej Wornig, Jožef Wutte, dr. Franc Zeichen, Rudolf Zeichen, Ignac Zupan, Feliks Zulechner.

Večina teh duhovnikov je bila aretirana na cvetno nedeljo 1941, ko so popoldne s svojimi verniki v cerkvi odmolili križev pot. Nekatere so gestapovci odpeljali v teku velikega tedna. Do prvih dni meseca

maja so duhovniki in še mnogi laiki bili v sodnijskih in policijskih zaporih v Beljaku, Celovcu, Borovljah, železni Kapli, Pliberku in Dobrli vasi. Nevarnost, da jih odpeljejo brez vsake obravnave v taborišče, je bila velika. Tedanji škof dr. Rohrachter je dosegel, da so bili duhovniki v prvih dneh maja izpuščeni. Podpisati so morali izjavo, da bodo zapustili svoje župnije. Nekateri so morali celo zapustiti deželo, drugi pa so dobili službe na nemških farah škofije. Vsa leta vojne niso smeli obiskati svojih domačih krajev in svojih faranov.

Po končani vojni je krški škofijski odredbenik prinesel dne 15. maja 1945 razveseljivo napoved, da se bodo izseljenci in izgnani duhovniki čimprej vrnili na svoje slovenske fare.

Le p. Valerijan Sartory, kapucin, je ostal v drugem samostanu. Šestim pa je smrt preprečila vrnitev. To so bili: Štefan Singer, častni stolni kanonik in dekan v Kapli ob Dravi; Franc Vuk, župnik v Podgorjah; Jožef Pollak; dr. Oton Schuster; Anton Kutej in Viktor Ruprecht, župnik v Svečah.

V neizbrisnem spominu bodo ostali tudi dnevi, ko je 14. in 15. aprila 1942 roka sovražnika posegla med mirno slovensko ljudstvo na Koroškem ter poglala iz rojstnega doma in izselila 247 slovenskih družin ter jih odpeljala v nepoznano tujino. Slovensko ljudstvo na Koroškem je bilo zapisano smrti. Božja volja pa je bila, da še živimo!

Iz knjige
„Naši rajni duhovniki“

Od te številke naprej bomo v prilogi „Naš upokojenec“ vsakič predstavljali konjičke od enega izmed naših upokojencev. Kot prvega predstavimo najljubše konjičke Ivka Ferma iz št. Jakoba v Rožu.

„Sedaj uživam mirno življenje“

■ Pripravil Igor Roblek

Predstavljati Ivka Ferma je težko, kajti on je eden izmed najbolj aktivnih in poznanih ribičev in šahistov v svojem domačem kraju. Zaradi bolezni je moral iti v pokoj 1. maja 1993. Prej je bil dolga leta učitelj v št. Jakobu, nato pa ravnatelj na ljudski šoli v Št. Lenartu pri sedmih studencih. že v svojem aktivnem času je bil zelo vnet ribič. Sedaj pa, ko je v pokoju, ima za ta njegov najljubši konjiček veliko časa, ki ga intenzivno izkorišča. Pravi, da je začel z ribljenjem (tedaj še seveda brez ribiške palice) s 17 oz. 18 leti. Ribili so v domačih potokih. Zelo so se morali paziti, ker je bilo izredno nevarno, kajti, če te je kdo dobil, si moral hitro

zbežati, ker je bilo ribarjenje brez ribiške kartice prepovedano. Ko je bil že učitelj, si je kupil palico in predvsem ribaril v Dravi in ob Baškem jezeru.

Že nekaj let je od tega, odkar je preskočil na muharjenje. Muharjenje pomeni, da loviš ribo z umetno muho. Muho vržeš na vodo in riba misli, da je živa muha, jo hoče takoj zabasati, v tistem trenutku pa moraš potegniti. Na kratko lahko rečemo, da je muharjenje bolj športen način ribolova in zahteva tudi večjo koncentracijo. Ivko Ferm muhari samo v Sloveniji, ker je muharjenje mogoče samo tam. Pri nas na Koroškem so vode premalo čiste. Najraje pa lovi na Krki in na zgornji Bohinjki. Največja riba, ki jo je ulovil z muharjenjem, je

bila 43 cm dolga postrv. Ulovil jo je v Radovni. Največja riba, ki jo je sam ulovil, je bila 63 cm dolga šarinka. Prepovedano pa je, da na en dan uloviš več kot tri ribe.

Močno se tudi udejstvuje v Klubu koroških ribičev, kjer je tajnik. Koroški ribiči so zelo povezani z ribiči v Sloveniji. Pogostokrat grejo skupno na ribolov, nato pa imajo še družabna srečanja. Fermova ribiška sezona traja od 1. marca do konca novembra. Tako se pelje 3 do 4 krat na teden najpogosteje k Soči v Tolmin ribarit. Pogosto se že odpravi ob 3.00 zjutraj na pot. Ribolov je namreč omejen samo na zgodnje jutranje in večerne ure. Pravi, da je za uspešen ribolov potrebno veliko priprav, kajti pri-

praviti je treba umetne muhe, palice, špago itd. Prepičan je, da ga ribolov oz. bivanje v naravi izredno pomirjuje in da mu to tudi daje potrebne življenjske moči.

Drugi konjiček, ki ga zelo zanima, pa je šah. Pravi, da se je naučil igrati šah v gimnaziji na Plešivcu in potem v Heimlingerju. Nato se je vključil v šahovsko društvo ASKÖ Rosenbach. Leta 1973 je začel igrati pri Slovenski športni zvezi. Med drugim je tekmoval v Interligi. Tedaj se je še intenzivno bavil s šahom. Po njegovem mnenju je potrebno za uspešno igranje šaha intenzivno študirati knjige o šahu. Treba je preštudirati odprtja in razne poteze. Sedaj igra v 1. in 2. moštvu SŠZ. Če tekmuje je zmeraj vesel zmage, kajti to ga poživi. Pristojen je tudi za inozemske stike med različnimi klubi, kot npr. s kluboma iz Portoroža in Pirana.

Drugače pa v svojem prostem času rad hodi v gozd nabirat gobе. Doma tudi veliko prebira. Pravi, da v taki vročini, kot je sedaj, v poletnih mesecih ne moreš delati zunaj. Prebira od kriminalke pa do knjig o ribarjenju, časopise itd. Kot nekdanjemu občinskemu odborniku (SP) v Št. Jakobu mu seveda ni vseeno, kaj se dogaja v politiki. Pravi pa, da je ta odlomek v njegovem življenju dokončno zaključen. Čas, ki mu še preostane, preživlja skupno s svojo ženo Marijo in s tremi sinovi. Ivko Ferm Našemu upokojencu: „Sedaj živim zelo umirjeno življenje brez vsakega stresa!“

Pri ribarjenju se človek spočije.

Pogosto spremljajo Ivka Ferma tudi prijatelji, ki želijo spoznati njegove konjičke.

To mnenje kritikov je samo po sebi neumnost. Moje delo ne more biti neumnost, ker je važno opozarjati na družbene konflikte in nedoslednosti. Vendarle v predstavah prikazujem probleme v potvarjenih slikah, ki pa očitno presegajo sposobnost domišljanja nekaterih kritikov.

Naj bi bila umetnost razumljiva vsakomur?

Za umetnost naj bi imel vsak razumevanje. Da pa jo prav razumemo, je potrebna prava vzgoja. Umetnost se običajno predstavlja v potujčenih slikah, zato je treba najti pravi pristop. Treba se nam je učiti iz tradicije, hkrati pa moramo skušati najti vedno nove izrazne možnosti.

Kako bi vi definirali umetnost oz. ali jo je sploh mogoče definirati ne da jo stisnemo v preozek korzet?

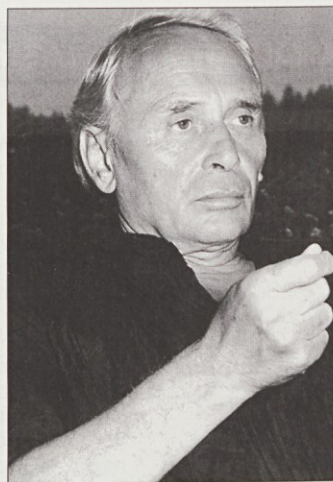
Zame je umetnost življenjska nujnost, poleg tega odločilna za celotno kulturo. Brez umetnosti človek postane barbar. Zato je nikakor ne smemo prepustiti politikom, kajti takoj bi imeli samo še bombe. Politiki velikokrat zlorabljajo umetnost za nepošteno cilje. „Degenerirana umetnost“ v času nacizma naj je v svarilo.

Kaj vas poleg sorodstvenih vezi še povezuje s Koroško?

Zelo se trudim, da bi v moji izvorni domovini lahko kupil posestvo, kar pa mi do zdaj ni uspelo. Seveda me povezuje

„Kritiki so pogosto preobremenjeni pri ocenjevanju.“

JOHANN KRESNIK

„Podiranje dvojezičnih tabel me je osupnilo.“

JOHANN KRESNIK

tudi duhovno življenje. Nad vse presenetljivo je, koliko duhovnega potenciala obstaja na dvojezičnem Koroškem. Tu omenjam le Handkeja, Turinija, Brandla, Kogelnikovo, ali od specifično slovenskih umetnikov Januša, Lipuša, Messnerja. Ta potencial naj bi bil bolje koriščen. Razdiralske sile pa naj bi bile rigorozno zamolčane.

V Avstriji, čeprav ne samo tukaj, se tihotapi „rjavi hudič“ in razširja sovraštvo in smrt. Pisatelji govorijo

o „republikli morilcev“, ki je „na desnem očesu slepa“ in producira „potencialne zakrinkane naciste“. Se človek nikdar ne bo izučil?

Nekateri menijo, da si je Avstrija s Figlom na čelu državno pogodbo „prijančila“. Avstrija se je leta in leta izvijala odgovornosti, posledice česar so bili gotovo tudi zadnji atentati desnih ekstremistov. Že podiranje dvojezičnih tabel svojčas na Koroškem me je globoko osupnilo. Očitno smo v Avstriji tako zaslepljeni, da ne spoznamo, kako nas preplavljajo valovi desnega ekstremizma. Obdelava te tematike bi se morala dogajati tako, da desno-ekstremistična miselnost ne bi imela možnosti se javno predstavljati in tako delati zase reklamo.

Hvala za pogovor.

Junaštvo Skukovega očeta in Mokejevega Anzeja

Pred 50-imi leti je bilo v Libučah, Dvoru in Št. Jurju veliko slavje: Slavili so „drugi rojstni dan“ spodnjelibuških zvonov, ki jih je Hitler namenil za vojaške topove, a šta to Skukov oče in Mokejev Anzej (Johann Štefan) v zadnjem trenutku preprečila.

Spomin na prvo svidenje z zvonovi iz Libuč in Dvora – 11. avgusta 1945.

Bilo je leta 1943, ko so v krajih okolja Pliberk nacisti iz cerkvenih stolpov pobrali vse bronaste zvonove in jih naložili na vagone, ki so stali na tiri današnje železniške postaje Pliberk-dežela. V temni zimski noči, v kateri je pritiskal mraz (in je) deževalo in snežilo, je rajni Skukov oče vpregel konje in se napotil k pliberški železniški postaji, da bi rešil zvonove.

Skukov oče je bil človek, kateremu sta pomenila vera in slovenski jezik zelo veliko. Ker sam ni bil zmožen naložiti težkih zvonov na priklopnik, je prišel pomagat Mokej, ki je v tej jesenski noči imel službo na železniški postaji. V življenjsko nevarnih okoliščinah sta na priklopnik naložila zvonove podružnic Dvor, Št. Jur in Spodnje Libuče, katere je Skukov oče odpeljal in zakopal v globoko luknjo na polju ne daleč od hiše. Luknjo, v katero so položili zvonove, je izkopal mož, ki je stanoval v hiši Skukove družine. Da so bili zbrisani vsi sledovi, je po

dolgemu delu, ki je trajalo do jutranjih ur, Skukov oče naslednji dan navozil na polje gnoj.

(Neuspešnega) iskanja dan navrh so se udeležili številni nacisti, policaji in prostovoljci. Vrhu tega so nacisti prišli k Skukovi družini in prosili očeta, da naj pomaga iskati zvonove, ki so bili „vkrađeni“ prejšnjo noč.

Po koncu druge svetovne vojne so zvonove spet izkopal. Z najenostavnejšimi čistilnimi sredstvi so zvonove očistili in jih zopet zapeljali k Skukovi hiši, kjer so nanje pazili še nekaj dni. Sicer je bilo vojne konec, še vedno pa so nekateri nacisti bili radovedni, kdo je zvonove skrnil.

Občutki pri izkopavanju in slavlju so bili zelo praznični. Seveda pa se je vsak navzoči pri slavlju 11. avgusta 1945 zavedal, da brez pogumnega dejanja Skukovega očeta in Mokejevega Anzeja zvonov in slavlja ne bi bilo.

Daniel Košutnik

ČAHORSKI SEMENJ:

Spet jih je prišlo veliko

Založnik Lojz Wieser je povabil in prišli so na semenj od blizu in daleč.

Sosedje iz Čahorč in okoliških krajev, znanci iz Celovca in iz bolj oddaljenih krajev, gor od Hamburga na severu, morda še od dalje, pa dol do Beograda na jugu, tudi tam morda še od dalje. Prišli so tudi taki, ki spadajo med politično bolj prominentne, iz Avstrije pa Slovenije. Pri Dobravcu na vrtu so se srečali v soboto, 12. avgusta 1995, številni sodelavci in prijatelji založbe Wieser.

Gostitelj jih je pogostil z domačimi dobrotami. Teknila je predvsem enkratno dobra kislja juha, čisava župa po domačem; skuhala jo je mati Ana Wieser.

V pozdravnem nagovoru je Lojz Wieser med drugim opozoril na težave, ki na splošno pestijo založništvo, manjše založbe pa tem bolj. Založba Wieser skuša z izdajanjem knjig podpirati predvsem pisatelje iz manjših narodov, delovati za kulturo, ki je sicer bolj potisnjena ob rob. Tako so dobili podporo besedni ustvarjalci iz krajev bivše Jugoslavije, kjer divja krvava vojna, kjer je etnično čiščenje, nasilje proti slabotnejšim poglavitno politično in s tem življenjsko pravilo.

Težave pa so povzročila založbi tudi pisma z bombami in smrtne grožnje. Očitek, da se je poverila vsota denarne podpore, je založbi pripravil prav tako marsikaj neprijetnega.

Upati je, da bo založba prebrodila te težave in da bo lahko tudi naprej uresničevala svoje pomembno kulturnopolitično poslanstvo, saj knjige odpravljajo meje.

Priče časa v Rožeku

Najbolj zvesti umetniki so sodelovali na jubilejni razstavi ob 10. letnici obstoja galerije Rožek in najbolj zvesti obiskovalci so prišli ob odprtju v soboto, 12. avgusta, pozdravit svojo galeristko Marijo Šikoronjo.

Z žarečim obrazom in sproščenim smehljajem je gostiteljica in jubilatka sprejela svoje prijatelje in jih pogostila z izbrano glasbo, izvrstnim bifejem in hladno pijačo. Nad sto gostov se je lahko prepričalo, da šteje galerija Rožek med velikimi na Koroškem in se odlikuje predvsem z domačnostjo in širokim obzorjem.

Rožeški župan, Karl Mietsche, je s ponosom pozdravil številne obiskovalce in čestital Mariji Šikoronji, ker je „galerija okrepila kulturno delo v občini in dvignila raven preko občinskih meja na postor Alpe-Jadran.“ Giselbert Hoke je v imenu slikarjev razstavljavcev pohvalili pogum galeristke in poudaril: „Vedno smo se vsi, umetniki in politiki, počutili v tej hiši doma, ker smo se srečali ne glede na ideološko ali drugačno usmerjenost kot enaki med enakimi.“

Duo Melissa Coleman in Berndt Thurner, ki sta z mehкими melodijami očarala goste, poletni

večer in sveče po mizah na vrtu, dragocena umetniška dela v galerijskih prostorih (cena od 5 do 160 tisoč) – vse to je pričaralo tako prijetno vzdušje, da se je sproščeno klepetanje vleko pozno v noč.

Tretji večer v 2. ciklu „Približevanja“, ki bo tokrat še posebej zanimiv, bo **22. 8. ob 19. uri**.

Nov dom za galerijo Wernerja Berga

Že nekaj mesecev obnavljajo v Pliberku muzej Wernerja Berga. Kuratorij je za prepotrebno obnovitev prostorov dal na razpolago 2,5 milijona šilingov. K tej vsoti bo v letošnjem in prihodnjem letu dežela Koroška prispevala še 750.000.-. Pliberški župan Raimund Grilc ugotavlja, da bo pojekt podprla tudi zveza, vendar, da kljub temu še manjka 500.000.-. Da pa prijatelji umetnosti Wernerja Berga ne bodo morali čakati do odprtja novega poslopja, bo meseca septembra v Libučah posebna razstava Bergovih del v galeriji Falke & Kuhn. Pri tej razstavi si bodo obiskovalci lahko ogledali portrete, ki večinoma doslej še niso bili razstavljeni.

Kaže, da bo Pliberk dobil v kratkem še drugo kulturno središče. Le sedemdeset metrov od muzeja je očetova hiša umetnice Kiki Kogelnik, kjer namerava občina urediti stalno razstavo.

IZ NAŠIH KNJIGARN – IZ NAŠIH KNJIGARN – IZ NAŠIH KNJIGARN

BOG JE VEČJI OD GREHA - NE BOJIMO SE GA!

P. Henri Boulad, egiptovski jezuit in ljudski misijonar, je imel na poti po Avstriji tudi v Tinjah dobro obiskovana referata.

Na desetdnevnom potovanju po Avstriji se je znani pridigar in publicist p. Henri Boulad mudil od 27. do 29. maja na Koroškem, pridigar je v stolnici in en dan preživel tudi v izobraževalnem domu Sodalitas v Tinjah. Na svojstven način, prepričljiv in poln krščanskega optimizma zna p. Boulad navdušiti mlade in stare. S preprostimi besedami oznanja znane resnice v novi, prijetni obliki, govori vedno na osnovi svetega pisma in krščanskega nauka, tudi o neobičajnih stvareh tako, da človeka zgrabijo. „Križa v avstrijski Cerkvi je zdravilna, če jo znajo verniki uporabiti za nov začetek! . . . Ženska je bistven element tudi v Cerkvi, ideal pa je sodelovanje moških in ženskih značilnosti . . . Ne maram več slišati besed o kraljevski slavi Kristusovi - Kristus

je umrl za nas, trpi danes z nami: to je logika ljubezni! . . .“ To so primeri njegovih izjav, ko je dopoldne govoril ženskam o njihovi vlogi za prihodnost Cerkve in zvečer o logiki križa.

Pri tej priliki je P. Boulad tudi predstavil prvi prevod ene svojih knjig v slovenščini: *Božji sinovi, božje hčere - eksistencialna religija, ki jo živimo*. Knjiga je izšla pri Mohorjevi založbi v Celovcu.

SLOVENSKO-KOROŠKI ČEDERMACI MEHČAJO IDEOLOŠKE ODNOSE

Boris Lipužič, Čedermaci današnjega dne, pričevanja o slovenski šoli in materinščini v zamejstvu, Založba CZP Enotnost, Ljubljana 1995.

Je dejstvo, da minister za šolstvo v šestdesetih letih in direktor Zavoda za šolstvo v sedemdesetih letih, torej odgovorni za šolsko izobrazbo povojne socialistične generacije v Sloveniji, Boris Lipužič, predstavlja svojo novejšo

knjigo pri Mohorjevi v Celovcu, muha enodnevnica ali so Slovenci res na skupni poti v Evropo? Avtor je zdaj strokovni sodelavec v mednarodnih organizacijah za šolsko reformo. Knjiga je izšla v založbi Enotnost (bivša Delavska Enotnost) v Ljubljani in vsebuje v obliki desetih pogovorov s predstavniki zamejskih Slovencev nekakšno začasno podobo položaja slovenskega šolstva in materinščine zadnjih desetletij v Trstu, Beničini, na Koroškem in v Porabju. Po odličnem uvodnem pregledu prof. Klemenčiča o razvoju izobraževanja manjšin v materinem jeziku od konca vojne do vstopa v evropsko obdobje naj bi zamejski „Čedermaci“ predvsem informirali matično državo o težavah pri ohranjanju narodnosti, zlasti jezika. Za Koroško govorijo o manjšinskem šolstvu in o ohranjanju materinščine pokojni dr. Pavel Zabltnik, dir. dr. Reginald Vospernik, dir. Franc Kukovica in Florijan Lipuš. Zlasti slednji prispevek, odkrit, kritičen in konstruktiven opis koroške realnosti iz vidika neopre-

Kazaze: Veličastno slavje z novomašnikom

Preteklo soboto, 12. avgusta, na predvečer 13., ki je Marijin fatimski datum, so v farni cerkvi v Kazazah obhajali verniki iz več župnij, od blizu in daleč, že tradicionalni, nepopisno lepi molitveni shod za duhovne poklice.

Letos so dodali še molitev, da bi na Balkanu prenehala nečloveška vojna.

Z velikim veseljem je župnik Florijan Zergoi prav pristrčno pozdravil svojega mladega prijatelja, novomašnika Mihaela G. Johama iz Št. Jurija ob jezeru/St. Georgen am Längsee in množico vernikov, ki so navdušeno peli, molili in poslušali. Župnik je rekel novomašniku, da je zelo hvale vredno, ker se je naučil slovenščine toliko, da zna tudi lepo govoriti, maševati in peti v slovenskem jeziku. To je zelo lepo pokazal pri tem slavju. Pliberški župnik Ivan Olip, bogoslovec Tonči Rosenzopf z Rude in domači župnik so zapeli – menjaje z verniki – vedno lepe litanije božje Matere ter premišljevalno molili rožni venec in druge primerne molitve. Vmes pa so vedno znova zapeli.

Nekaj posebnega je, ker je novomašnik bil posvečen na praz-

nik sv. Heme v častiljivi krški stolnici ob sopraznovanju sodelavk in sodelavcev iz skoro vseh župnij naše škofije. Lepo je, da ga imamo.

Pri slovesnem somaševanju je novomašnik zelo slikovito pridigal o duhovniških in drugih cerkvenih poklicih. „Kakor koruza na polju ne more rasti brez talne vode, tako ne morejo rasti duhovniški poklici brez verskega življenja.“ Z nanimivim pričevanjem iz svojega mladega življenja je to nazorno konkretiziral.

Udeleženci pravijo, da je bilo slavje zelo lepo in da so srečni, da so imeli priložnost obhajati slavje z letošnjim edinim novomašnikom, ki mu je domači župnik pri pozdravni besedi čestital, da se je kljub nasprotovanju javnosti celibatu odločil za duhovniški poklic in mu zaželel veliko veselja pri njegovem delovanju v službi Bogu in ljudem.

ga dela, obširne, skrbno urejene dokumentacije vseh narodopisnih podatkov o ziljskih svatbenih narodnih običajih od 18. stoletja do danes. Poročila se berejo (tudi po zaslugi lektorja dr. F. Vrbinca) kot zanimiv ljudski roman o zgodovini Ziljanov. Za širok krog bralcev je na primer Potočnikov opis še danes privlačen, Graberjeve nepravilnosti in Maroltova površnost pa so zanimive samo za strokovnjake.

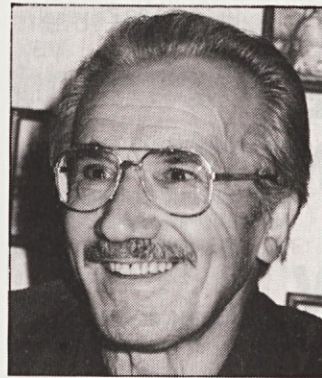
Osnova drugega dela (*Ziljska svatba v spominu Ziljanov*) so posnetki odgovorov na anketo iz leta 1969, neposredne vesti navedenih informatorjev in notni zapiski svatbenih pesmi Ziljanov L. Milisavljeviča, zborovodje MePZ Rož v Št. Jakobu. Tekst, ki ga dopolnjujejo deloma novejša fotografija dejanske ziljske „vasciti“, je tako skrbno zbrano, tudi v podrobnostih natančno strokovno obdelano gradivo, da Ziljani ob obilici objavljenih publikacij o njih že pravijo: „*Še gate nam hočejo sleči in pregledati...*!“ Vsekakor veljajo besede avtorice, ki pravi: „Nemci po svoje objavljajo ziljske običaje, zato moramo Slovenci skrbeti za ohranjanje avtentičnih narodnih šeg in jih širiti med današnje ljudi“.

A. Angerer

Hoja za mavrico

SPOMINI DR. TONETA JELENA, 6. del

Kako je avtor spominov iskal nasvete predvojnih slovenskih politikih na Koroškem in v Jugoslaviji in kako je moral spoznati njihovo brezupnost in naivnost.

Kakor je bilo že opisano, so postajale razmere bolj in bolj kočljive. Vse globlje se je zjedalo v me spoznanje, da se bližam točki, ko bo treba dosledne odločitve. Kajpada sem iskal, kakor verjetno tudi drugi, nasvete pri starejših in izkušeni. Tako sem že za časa stanovske države zahajal v Beljak k dr. Tischlerju, ki je bil takratni „voditelj“ koroških Slovencev. Bil sem tudi pri njem, ko je bil konfiniran v Bregenzu. Prav tako sem zahajal mnogokrat v Celovec na tajništvo Prosvetne zveze. Kakor pač je bilo razpoloženje, taki so bili pogovori. Neke trdne in vzgledne premosti pa nisem našel.

Dr. Petek je bil kot bivši deželni poslanec znan po tem, da zastopa bolj liberalno gledišče, kar smo mladi radi istovetili z nacionalnim. Toda razmere so tega moža menda tako zagrenile, da tudi pri njem ni bilo najti, kar bi dalo upanje in trdnosti v teh temnih dneh. Spominjam se, da sem nekoč bil pri njem prav z upanjem, da si najdem zavesti in korajže. V dveh urah mi je obrazložil vso brezizglednost našega položaja, vsa muja študija da je jalova, kajti namestitve za Slovence itak ni pričakovati. Torej je po ovinku povedal, da je vse zaman. Hotel sem najti opore, pa sem žel še večje razočaranje. Če dr. Petek omenja v svojih spominih nas tri, ki smo se kot prvi odločili za emigracijo, in meni, da nam je bilo menda dostikrat žal našega koraka, moram reči, da to nikakor ni res.

Imel sem znance in prijatelje v Sloveniji, različnih političnih nazorov, poklicev in mnenj. Zahajal sem k bivšemu poslancu Doberšku na Prevalje,

doktorju Vavhniku v Maribor, često sem obiskal dr. Alojzija Kuharja, ki je bil takrat glavni urednik Slovenca, dr. Felaherja, predsednika Koroškega kluba v Ljubljani in še druge. O politiki, posebno o strankarski, nisem ničesar razumel, poskušal pa sem si ustvariti sliko o razmerah v Jugoslaviji in s pomočjo slovenskih politikov tudi o razmerah v svoji domovini. Vsekakor sem spoznal, kakšna nevarnost grozi Jugoslaviji in s tem naši Koroški. Če sem že trpel na tem, da na Koroškem ne najdem jasnosti o tem, kako se naj ljudstvo zadrži v kočljivih položajih, me je toliko bolj obhajala tudi žalost nad politično razcepljenostjo in razprtijami v tedanji Jugoslaviji. Julija 1939 sem bil s skupino profesorja Ovná dva tedna na taborjenju na Črni prsti nad Bohinjem. Skupina se je imenovala „Mrtva straža“ in se je bavila z zgodovino nekdanjih slovenskih pokrajin. Kakor je bilo lepo in zanimivo, sem imel vendar vtis, da to povzroča beg iz vsakdanje stvarnosti.

V prvih dneh avgusta sem se zglasil pri dr. Kuharju, ker me je zanimalo, kako on kot takratni radijski komentator ocenjuje trenutni položaj. Ko sem mu med pogovorom rekel, da bo po mojem prepričanju v par tednih izbruhnila vojna, da bo Hitler napadel Poljsko, me je potipal na čelo in se smejal. Francija in Anglija da sta porok za to, da ne bo vojne. Opozoril sem ga na to, da je pred zasedbo Čehoslovaške bil enakega mnenja, pa se je vendar zgodilo. Čez ne polnih mesec dni se je moje „prerokovanje“ izpolnilo. Prvega septembra 1939 so napadle nemške čete Poljsko.

T
A
T
E
D
E
N
V
R
A
D
I
U

PETEK, 18. avgusta
Kulturna obzorja

SOBOTA, 19. avgusta
Od pesmi do pesmi –
od srca do srca

NEDELJA, 20. avgusta
6.30–7.00 Dobro jutro
na Koroškem – duhov-
na misel (mag. Peter
Olip)
18.00–18.30 Za vesel
konec tedna

PONED., 21. avgusta
Bekštanj: Turizem do-
loča utrip življenja

TOREK, 22. avgusta
Partnerski magazin

SREDA, 23. avgusta
Koroški zbori
Večerna 21.04–22.00:
Glasbena oddaja

ČETRTEK, 24. avgusta
Rož - Podjuna - Zila

PETEK, 25. avgusta
Kulturna obzorja

Petek, 18. avgusta

ŠT. PRIMOŽ

SPD „Danica“ predstavlja
pevski program za turnejo
po Severni Ameriki
Kraj: v kulturnem domu v Št.
Primožu
Čas: ob 20.30
Nastopata: ansambel „Koro-
tan“ in MePZ „Danica“
Prireditelj: Slovensko pro-
svetno društvo „Danica“

Nedelja, 20. avgusta

OBIRSKO

13. tekma koscev
Kraj: pri Jerebu na Obirskem
Čas: ob 14. uri
Zabaval bo: „Buchbauer
Trio“
Prireditelj: Alpski klub Obir
Ob slabem vremenu bo tek-
ma koscev v nedeljo, 27. av-
gusta

BILČOVŠ

Semenj z domačimi specia-
litetami in glasbo
Kraj: v gostilni Ogrisa, po do-
mače pri Miklavžu
Kdaj: v nedeljo, 20. avgusta
in v ponedeljek 21. avgusta
Prireditelj: gostilna Ogrisa v
Bilčovsu

Nedelja, 27. avgusta

ŠT. JAKOB

Koncert donskih Kozakov
Kraj: v farni cerkvi v Št. Ja-
kobu
Čas: ob 20. uri
Prireditelj: Regionalni center
v Št. Jakobu v Rožu

10. Libuško žegnanje
25., 26., 27. avgusta
v Zgornjih Libučah
(v šotoru)

Prireditelj: MoPZ „Kralj
Matjaž“

Mohorjeva tiskarna
v novih in večjih prostorih

Obveščamo vse cenjene stranke, da zdaj
sprejemamo naročila v novih prostorih na
celovski periferiji, v Vetrinju, Adi Dassler
Gasse 4, kjer je možnost nemotenega do-
stopa do tiskarne.

Telefon: (0463) 29 26 64, faks 29 26 64-30

Tudi v prenovljeni in še posodobljeni tiskar-
ni smo svojim neštetim strankam na voljo
pod geslom: „Prepriča le kakovost!“

VODSTVO TISKARNE

RAZSTAVI

ŠT. JAKOB

**„Koroška likovna kolonija mladih
skozi 25 let“ (Retrospektiva)**

Čas: odprte razstave bo v nedeljo, 20. avgusta, ob
18.30 v farni dvorani v Št. Jakobu

Ogled razstave je možen od 21. do 26. avgusta 1995
(vsak dan med 9. in 13. uro ter med 18. in 20. uro).

Obenem ste vabljeni na zaključno razstavo ob 25. jubi-
lejni koroški likovni koloniji mladih, ki bo v soboto, 26.
avgusta, ob 10. uri dopoldne v farni dvorani v Št. Jako-
bu v Rožu

ROŽEK

Priče časa

Kraj: v galeriji Šikoronja v
Rožeku

Razstava je odprta do 17.
septembra 1995, od
srede do nedelje med
15. in 18. uro

■ Tretji večer v 2. ciklu „Pri-
bliževanja“ – 22. septembra
1995 ob 19. uri

RAZNO

**„Življenjske vaje“ v gorah
oz. „Teden v planinah“**

od 20. do 25. avgusta 1995

Letos se mislimo napotiti v kra-
ljestvo Triglava in poleg njega
obiskati tudi njegove najlepše
sosedje. Tistim, ki premišljujajo,
ali naj se tega tedna udeležijo ali
ne, naj bo povedano, da ta teden
ni najbolj primeren za začetnike.
Vodijo: Peter in Stanko Olip,
Hanzej Sticker
Stroški: pribl. ATS 1.000.–
Podrobnejše informacije dobiš,
če se prijaviš pri Hanzeju
Stickru. Prijave sprejema do 11.
avgusta (tel. 04253/597).

Jubilejna kolonija mladih

- Letošnja jubilejna kolonija mladih, ki se je
pred 25 leti začela v Vuzenici, bo od 20. do
26. avgusta v Regionalnem centru v Št. Ja-
kobu v Rožu.
- Sodelujejo otroci v starosti od 9 do 15 let
iz Slovenije, Tržaške, Benečije, Porabja
in iz Koroške.
- Prijave so možne do 15. avgusta pri
Slovenski prosvetni zvezi v Celovcu (tel.
0463/514300-20) ali pa pri Slovenskem
prosvetnem društvu „Rož“
(tel. 04253/435).
- Starše otrok iz Koroške, ki želijo sodelo-
vati pri likovni koloniji, naprošamo, da v
tem času nudijo bivališče otrokom iz
Slovenije, Madžarske in Italije.

Igra – gibalo življenja

izobraževalni tečaj za igro
in animacijo

Mladinski center na Rebrci
5 srečani:

22./23. 9. 1995 „Mojih pet
talentov“
20./21. 10. 1995 „Igra – gibalo
življenja“
24./25. 11. 1995 „Pot k izviru“
28./29./30. 12. 1995
„Ustvarjam, torej sem“
26./27. 1. 1996 „Vrtljak“
Prireditelji: Katoliška prosveta,
KKZ, KOM
Vodi: prof. Sten Vilar

Vsak 1. ponedeljek v mesecu ob 16. uri

Zmenjena ura

menjaje z Jožefom Marketzem
ali Vinkom Ošlakom

Teme: Klic po reformi v cerkvi
Razlikovati duhove
Sprava ali poravnava

Kje: na terasi Mohorjeve v Celovcu

Katoliška prosveta v Celovcu, Slovenski pasto-
ralni center sv. Cirila in Metoda v Celovcu in
Referat za izobraževanje pri Katoliški akciji so
sklenili, da vsak prvi ponedeljek ob 16. uri po-
vabijo sodelavce ustanov, ki delujejo v Mohor-
jevi hiši, in druge zainteresirane Slovence, da
se udeležijo „Zmenjene ure“ s kronistoma dr.
Jožefom Marketzem oz. mag. Vinkom Ošla-
kom. Menjaje bosta vodila pogovor.

Odprt do 7. oktobra 1995

Puškarski muzej v Borovljah

Od ponedeljka do petka: od 10. do 13. ter
od 15. do 18. ure
V sobotah do 16. sept.: od 10. do 18. ure

Skupnost Emanuel organizira in vabi na romanje za mir in solidar-
nost:

Mednarodno mladinsko srečanje '95

bo letos v Loretu pri Anconi v Italiji: Po lanski Manili bo tudi letos
priložnost za nova poznanstva in veselo praznovanje vere.
Kdaj: od 1. do 11. septembra
Prijave: sprejema do 31. julija Martin More, Salzamtsg. 5, A-8010
Graz, tel. (0316) 825139 (za predprijavnico ga zaprosite takoj).
Starost prijavitelcev: 17 - 30 let. Cena: okrog 4700.– šilingov (mož-
na je podpora Krške škofije)
Vabljeni so vsi mladinci in mladinke, ki kakor Francišek slišijo v se-
bi Božji glas: „Znova pozidaj mojo Cerkev!“

DOBER DAN,

KOROŠKA

ORF2

NEDELJA
20. avgusta '95, 13.35

PONEDELJEK, 21. avgusta 1995
TV SLOVENIJA 1, ob 17.20

- „Ogenj v Košuti“ – Prispevek
Selanov k vseevropski iniciativi
„Ogenj v Alpah“
- V času splošnega pretresa v
gostinstvu si alpsko-jadranska
zavest utira pot v turistični kon-
cept občine Bekštanj
- 21. mednarodni grafični biena-
le v Ljubljani: renesansa klasič-
nih grafičnih tehnik
- Tour kviz '95: naravne lepote
doma in pri sosedih
- Tretja resna preizkušnja za
Slovenski atletski klub: v Ce-
lovcu gostuje FC Linz
- Odbojgarski praznik v Dobu:
poleg znane moške ekipe so
športno aktivne tudi ženske

RAZNO

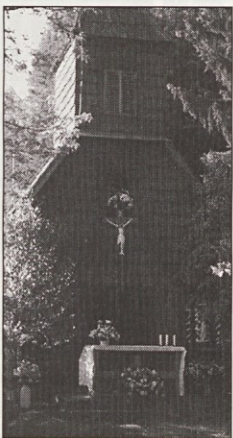
Sedliško žegnanje (ob 50-letnici konca druge svetovne vojne)

Kdaj: v nedeljo, 20. avgusta

Ob 9. uri sv. maša, nato pranganje in slovesna sv. maša, ki jo bo vodil ljubljanski pomožni škof Alojzij Uran.

Nato so vsi vabljeni na gasilsko veselico v gostilno „pri Trklju“

Prireditelj: Gasilsko društvo Sele-Borovnica

Kmečka izobraževalna skupnost vabi

Biološko kmetovanje v EU: Kam gre razvoj?

Diskusijski krožek z dr. Gerhardom Plakolmom. On je eden najpomembnejših zastopnikov Avstrije v Bruslju glede biološkega kmetovanja.

Kdaj: v petek, 19. avgusta 1995, ob 9. uri dopoldne

Kje: v sejni sobi Zveze-Bank v Celovcu (srečamo se v pisarni KIS)

Prireditev podpira Posojilnica-Bank/Zadruga-market

OGLAS

Prodaj
lepo gostišče na severni mestni meji Celovca

Informacije: 0463/512528-29

BOKS

Franci Wieser zelo aktiven

Na mednarodnem boksarskem tekmovanju med reprezentancama Koroške in Slovenije v Podkrmosu (Koroška je podlegla Sloveniji s 4:12) je Franci Wieser presenetljivo premagal nasprotnika iz Slovenije po točkah s 3:0.

Preteklo nedeljo v Št. Lenartu (primerjalno tekmovanje med reprezentancama Koroške in Dunaja) pa je Wieser tesno po točkah podlegel legionarju dunajske reprezentance, Draganu Miheliju. Miheli je izredni izkušen in uspešen boksar, saj ima „v rokah“ že 320 nastopov ter je bil tretji na evropskem prvenstvu 1990. Poleg tega je 3-kratni češki in 4-kratni slovaški prvak. Wieser, ki nastopa v polteški kategoriji do 81 kg, je bil s svojim nastopom zadovoljen, čeprav mu je manjkala le malenkost do zmage.

Po več letih odmora je zopet pričel z boksanjem Marjan Oraže, ki je v Št. Lenartu tudi takoj pokazal, da še ničesar ni pozabil. Njegov nasprotnik se je moral predati v tretjem krogu.

„Paco“ Wrolich: v nedeljo želi postati avstrijski prvak

Celotna ekipa (Schuh-Ski Vöslauer) ga bo v nedeljo podprla na avstrijskem prvenstvu.

Danes se v okolici Voitsberga na Štajerskem prične avstrijsko prvenstvo kolesarjev in Peter „Paco“ Wrolich sodi v ožji krog favoritov. Pripravljen je dobro, prav tako razpoložen, tudi generalko v Št. Petru na Višinjah (koroško prvenstvo) je dobro izvozil, saj je zasedel 2. mesto. V zaključnem sprintu ga je prehitel le Regec iz Češke. Kakšne cilje si je zastavil Wrolich za letošnje avstrijsko prvenstvo? 1. kvalificirati se za svetovno prvenstvo, 2. obdržati 1. mesto v skupnem seštevku tekmovanj za Schuh-Ski-pokal, 3. postati prvak na nedeljski cestni dirki.

Program tekmovanj: v petek gorsko prvenstvo, v soboto vož-

Generalka v Št. Petru na Višinjah je uspela, saj je zasedel 2. mesto – Peter „Paco“ Wrolich.

nja na kronometer, v nedeljo cestna dirka. Kakor že povedano, želi postati „Paco“ avstrijski prvak na nedeljski cestni dirki. Zaradi tega pa ne bo pustil današnje in jutrišnje dirke ob strani, kajti veliko zastanka si ne sme privoščiti. Zakaj? Ker štejejo tekmovanja za Schuh-Ski-pokal in prav ta pokal želi Peter ob koncu tudi dobiti. Wrolich: „Polno napadal bom šele v nedeljo na cestni dirki, kjer me bo podpirala tudi celotna ekipa, danes in jutri pa se bom skušal uvrstiti med prvo petnajsterico. Sem pa optimističen, ker sem se na ta dogodek dejansko zelo intenzivno pripravil. Vsekakor me čaka zelo naporen konec tedna na Štajerskem!“

Odbojarski praznik v Dobu

Tradicionalni, letos že 13. praznik v Dobu je slej ko prej poseben za ljubitelje odbojke. Letos se je zbralo nad 70 ekip (po šest igralcev) iz treh držav – Italije, Slovenije in Avstrije, ki so se v dveh skupinah borile za najvišja odličja. V skupini društvenih odbojkarjev je zmagala ekipa iz Topolšnice, v skupini rekreacijskih športnikov pa moštvo iz Italije. Dobljeni sami, ki redno organizirajo praznik, pa niso sodelovali, saj so imeli že tako preveč dela.

Že v nedeljo pa se bodo odpravili na eno tedenske priprave v Obertraun.

slika NT/Fera

**DOM
V TINJAH**

**RAZSTAVA
GUSTAVA JANUŠA**
odprta do 17. 9. 1995

v ponedeljek, 4. septembra, ob 9. uri do petka, 8. septembra, ob 18. uri

SLIKANJE IN RISANJE POR-TRETOV ZA ZAČETNIKE, NEM.

Tečaj vodi: umetnica Dainese - Slikarka na Koroškem

v ponedeljek, 25. septembra, ob 19.30

RAZSTAVA DEL MILANA ŠPRINGERJA, MARIBOR: „UMETNOSTNO VARJENJE“
Razstava bo odprta do 16. oktobra

Izobraževalna potovanja 1995

v petek, 15. septembra 1995

ROMANJE V PADOVO
(ob 800-letnici sv. Antona in na grob patra Leopolda) za dekanije Pliberk, Dobrla vas in Tinje.

Duhovno vodstvo: Jože Kopeinig

v soboto, 23. septembra 1995
OBISK PASIJSKIH IGER V KIRCHSCHLAGU

za dekanije Pliberk, Dobrla vas, Tinje in druge interesente, če pristopijo v Tinjah ali v Dobrli vasi
Spremljevalec: žpk. Hanzl Olip, Pliberk

od četrтка, 28. septembra 1995, do nedelje 1. oktobra 1995

ŠTUDIJSKO POTOVANJE V AUSCHWITZ – „ZOPER POZABO“

Voditelj: mag. Dietmar Innerwinkler, Velikovec

od ponedeljka, 23. oktobra 1995, do sobote, 28. oktobra 1995

POTOVANJE V RIM

Voditelj: p. prof. dr. Iwan Sokolowsky, Rim – Dunaj

od ponedeljka, 23. oktobra 1995, do ponedeljka, 30. oktobra 1995

POLET V SVETO DEŽELO

Voditelj: mag. Klaus Einspieler

IMPRESUM

NAŠ TEDNIK – Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“, ki ga zastopa predsednik Nanti Olip, 9020 Celovec, 10.-Oktober-Straße 25/III.

Uredništvo: mag. Janko Kulmesch (glavni urednik), Silvo Kumer (namestnik glavnega urednika), Franc Sadjak (urednik), Marjan Fera (fotograf), Karl Sadjak (oglasni oddelček), vsi: 9020 Celovec, 10.-Oktober-Straße 25/III.

Tisk: Mohorjeva tiskarna, 9073 Viktring, Adi Dassler Gasse 4, telefon 0463/292664. **NAŠ TEDNIK** izhaja vsak petek. Naroča se na naslov: Naš tednik, 10.-Oktober-Straße 25/III, 9020 Celovec; telefon uredništva, uprave in oglašnega oddelka: 0463 / 51 25 28. Telefaks: 0463 / 51 25 28 - 22.

Letna naročnina: Avstrija 420,-; Slovenija 2500,- SIT; ostalo inozemstvo 700,- šil.; zračna pošta letno 1000,- šil.; posamezna številka 10,- šil.; Slovenija: 60 SIT.

PODLIGA VZHOD

Bilčovs - Št. Lenart 6:0 (2:0)**BILČOVŠ:** Slapnig 3, Rajnovič 3, Partl 4, Ogris 3 (60. Durnig 4), Weichboth 3 (60. Fister 3), Schaunig 3 (70. Schlemitz 0), Kuess 4, Tributsch 4, Grzič 4, Andrejčič 3, Schrieffl 3;**Bilčovs:** 200 gled.; **soodnik:** Reinwald (odličen); **strelci:** Kuess (17.), Partl (25.), Schrieffl (55.), Grzič (75., 85.), Durnig (86.)

1. RAZRED D

Sele - Železna Kapla 2:0 (0:0)**SELE:** Magič 4, A. Mak 5, S. Užnik 4, D. Oraže 4, Božič 5, Bavdek 4, Kelih 4, K. Hribernik 4, M. Oraže 4, Travnik 5 (85. Gregorič 0), A. Oraže 4;**ŽELEZNA KAPLA:** Köhlweis 3, Köck 4, Muharemovič 3, G. Grubelnig 3, S. Grubelnig 3, Lipusch 3, Baloh 4, Šporn 4, Schurtl 3, Krzan 3, F. Ošina 3;**Sele:** 200 gled.; **soodnik:** Haring (povprečen); **strelci:** Travnik (57., 76.)**Globasnica - Frantschach 0:2 (0:2)****GLOBASNICA:** Smrečnik 3, Dimič 3, Tratar 2, P. Sadjak 3, Lipuš 2, G. Sadjak 3, Micheu 3, Szabo 2 (35. L. Kordesch 3), Pasterk 3, Silan 3, Hribar 2;**Globasnica:** 150 gled.; **soodnik:** Paulitsch (povprečen);**St. Stefan/L. - Šmihel 0:1 (0:1)****ŠMIHEL:** Suschnig 4, Janet 5, Krewalder 5, H. Motschilnik 3, A. Gros 3, Goričan 3, Lutnik 3 (46. Dobnjak 4), Ch. Figo 3, Germandnik 3, Wicher 4, W. Motschilnik 4;**St. Stefan/L.:** 70 gled.; **soodnik:** Jaklitsch (slab); **strelci:** Krewalder (25.)

2. RAZRED F

Djekše - Rikarja vas 3:1 (0:0)**RIKARJA VAS:** Kaiser 5, Urch 5, Gomernik 3, F. Oraže 3, Weitzer 3 (46. Bratič 4), Lipnik 3, Truschner 3, F. Sienčnik 3, Fera 3, Basič 4, Strasser 3;**Djekše:** 150 gled.; **soodnik:** Pretter (povprečen); **strelci:** Bratič (70.)**Dobrla vas - Maria Rojach 1:1 (1:0)****DOBRLA VAS:** M. Lesjak 4, Opietnik 3, Rogar 3, Zunder 3, Schippel 3, Sienčnik 3 (80. Merlitsch 0), Tschekalov 3, Wriessnig 3, Blajs 3 (75. R. Marin 0), Radif 3, Ch. Lesjak 3;**Dobrla vas:** 100 gled.; **soodnik:** Schritteser (dober); **strelci:** Radif**Reichenfels - Žvabek 4:3 (1:3)****ŽVABEK:** Gutschi 1, Žlinder 2 (75. Schlätte 0), Wriessnig 3, Djurovič 3, Sumper 5, Grobelnig 4, W. Berchtold 3, Čebul 3, E. Berchtold 3 (75. Brglez 0), Juwan 5, L. Berchtold 3;**Reichenfels:** 150 gled.; **soodnik:** mag. Fera (odličen); **strelci:** Juwan (17., 25.), Sumper (35.)

1. Velikovec	3	3	0	0	8:2	9
2. Metlova	3	3	0	0	7:3	9
3. Bilčovs	3	2	1	0	10:3	7
4. ASK	3	2	1	0	7:2	7
5. Ruda	3	2	0	1	3:3	6
6. Liebenfels	3	1	1	1	5:5	4
7. Welzenegg	3	1	1	1	4:4	4
8. Podkrmos	3	1	1	1	4:5	4
9. Blatograd	3	1	0	2	3:3	3
10. Mostič	3	1	0	2	5:6	3
11. Vetrinj	3	0	2	1	5:6	2
12. Klopinj	3	0	1	2	2:5	1
13. Pokrče	3	0	0	3	2:8	0
14. Št. Lenart	3	0	0	3	0:10	0

1. RAZRED D

1. Šmarjeta	3	2	1	0	5:0	7
2. Frantschach	3	2	1	0	6:2	7
3. Šmihel	3	2	1	0	4:2	7
4. Št. Andraž	3	2	0	1	11:3	6
5. Eitweg	3	1	1	1	4:4	4
6. Grebinj	3	1	1	1	4:5	4
7. Železna Kapla	3	1	1	1	2:3	4
8. Sele	3	1	1	1	2:3	4
9. Žitara vas	3	1	0	2	4:3	3
10. Št. Pavel	3	0	3	0	3:3	3
11. Vovbre	3	0	2	1	2:3	2
12. Globasnica	3	0	2	1	2:4	2
13. St. Stefan/L.	3	0	1	2	1:3	1
14. Labot	3	0	1	2	2:14	1

2. RAZRED F

1. Djekše	3	2	1	0	8:4	7
2. Maria Rojach	3	2	1	0	8:5	7
3. Galicija	3	2	1	0	7:4	7
4. Sinča vas	3	2	1	0	5:2	7
5. Rikarja vas	3	2	0	1	6:3	6
6. Reichenfels	3	2	0	1	6:5	6
7. Mauterndorf	3	1	1	1	6:2	4
8. Tinje	3	1	1	1	5:4	4
9. Žvabek	3	1	0	2	9:9	3
10. St. Peter n. V.	3	0	2	1	2:3	2
11. Grabštanj	3	0	2	1	2:4	2
12. Waisenberg	3	0	1	2	3:7	1
13. Dobrla vas	3	0	1	2	1:8	1
14. Preitenegg	3	0	0	3	2:10	0

1. RAZRED D:

Globasnica: Le z mladimi igralci so točke zelo redke

Ali bo moral priti na pomoč dolgoletni režiser Franc Hren? Vodstvo se bo odločilo po tekmi proti Št. Andražu.

Globaško „provizorično“ vodstvo se je po neuspehu in izpadu iz podlige odločilo za popolnoma novo pot, namreč tisto z mladimi igralci. Tako je v ekipi novega trenerja Knesa več kot polovica igralcev izredno mlada in zaradi tega tudi neizkušena. Sicer so v ekipi še nekateri „stari lisjaki“ (na primer kapetan G. Sadjak, Pasterk, Dimič, Smrečnik, Micheu), toda „stari“ le z vidika izkušenosti. Po starosti so tudi oni še mladi, saj nihče ne presega starosti onstran tridesetih let. Vključevanje mladih je sicer sodobna in pravilna pot, toda ne v pretirani obliki. Tako Globašanom v sredini trenutno manjka režiser, ki bi gradil igro ter vodil mlade igralce. Pred leti so bili to Kreutz, Dlopst in legionar Hren. Tudi vodstvo že opazja to pomanjkljivost, toda preden bodo ukrepali, želijo še počakati na tekmo proti Št. Andražu. Če bo zopet spodletelo, potem bodo prosili dolgoletnega in zvestega legionarja Franca Hrena za pomoč. Okrog njega naj bi prišli mladi „zajčki“ prav do veljave.

Trenutno večina igralcev tudi brez režiserja kar zadovoljivo tekmuje, predvsem novi legionar iz Mežice Matej Dimič (27) je postal pravi steber ekipe. Še malo poškodovan, a kljub temu se iz tekme v tekmo stopnjuje ter iz obrambe gradi igro. Dobro razpoložen je tudi kapetan Gvido Sadjak, ki je

Franc Hren – igral je nešteto tekem za Globasnico, preden je v pretekli sezoni (iz denarnih razlogov) moral zapustiti klub. Kakor izgleda, se bo kmalu zopet vrnil – „provizorični odbor“ namreč čaka le še na izid prihodnje tekme proti Št. Andražu.

slika NT/Fera

pokazal, da se znajde tudi kot sredinski igralec in ne le kot branilec. Presenetljivo zadovoljivo se predstavlja vratar Janko Smrečnik, ki očitno postaja prava osebnost, nenazadnje po zaslugi učnih ur pri Dalanoviču. Kar zadeva mladega Silana, pa je vsem jasno, da je že sedaj zrel za višje naloge.

2. razred F:

Žvabek: Igramo za 1. mesto

V pretekli tekmi podarili gostom tri točke, kljub temu so še vse možnosti odprte.

Pri SV Zadruga Žvabek je z novim sponzorjem in novo sezono zavel tudi nov veter. Po nekaj neuspešnih poskusih uvrstiti se v prvi razred, je to letos cilj, ki mu je vse podvrženo. Okoliščine za popolni uspeh so vsekakor dane, saj vsi vlečejo za eno vrv. Prisotnost igralcev na treningih se počasi obrestuje na tekmah. Pod taktirko igralca trenerja, že 43-letnega Milana Djuroviča (že 5. leto dela v Žvabeku) igrajo Žvabečani dokaj dopadljiv nogomet, čeprav manjka še nekaj konstance. Veliko upov vlagajo v legionarja goleadorja Aleša Brgleza, ki naj po poškodbi poskrbi za potrebne gole. Velik kader se bo v toku sezone gotovo še obrestoval.

Reichenfels - Žvabek 4:3

Gostje so začeli furiozno in že v prvi polovici vodili s 3:0. Ker so kontrolirali potek igre, je vse kazalo na prepričljivo zmago. Tik pred koncem prve polovice, ko so domačini znižali na 1:3, pa se je nit utrgala. V drugi polovici so se Žvabečani osredotočili na protinapade, vendar so hude napake vratarja Gutschija demoralizirale celotno moštvo in Reichenfels je nepričakovano in presenetljivo odnesel zmago.

Naslednja tekma proti Djekšam

Žvabečani navijačem obljublja jo, da bojo zgubljene točke proti Reichenfelsu pobrali na Djekšah. Pozor! Djekše vodijo na lestvici.

Prihodnji krog

Podliga vzhod:

Klopinj - Bilčovs (v nedeljo ob 17.45) – Ker se trener Hobel odpele v soboto na dopust, bo tekmo proti Klopinj in treninge v prihodnjem tednu vodil pomožni trener Freddy Schellander. Postavo in način igre pa bo Hobel določil že danes po zaključnem treningu. Hobel: „Schellander je izkušeni trener, poleg tega se nanj lahko stoodstotno zanesem. Prepričan sem, da bo ekipa nad vse vestno vodil!“ Pričakovanja pred tekmo so jasna, kajti vse drugo kakor zmaga bi bilo razočaranje. Ker je v Klopinj igrišče zelo majhno, bodo Bilčovščani malenkostno spremenili način igre. Igrali bodo iz okrepjene obrambe ter v hitrih protinapadih skušali priti do potrebnih zadetkov.

4. krog (19./20. 8. 95): Velikovec - ASK, Vetrinj - Mostič, St. Lenart - Podkrmos, Welzenegg - Ruda, Metlova - Pokrče, Blatograd - Liebenfels, Klopinj - Bilčovs;

1. razred D:

Sele - Eitweg – Na zadnji tekmi proti Železni Kapli je trener Radosavljevič spremenil postavo (A. Mak je igral libera, legionar Bavdek pa je v sredini vodil igro), kar je pozitivno vplivalo na igro Selanov (zmaga z 2:0). Negativno pa je bilo dejstvo, da so Selani od številnih lepih priložnosti izkoristili le dve (obakrat je bil uspešen Travnik). To pomanjkljivost naj bi Selani popravili že na prihodnji tekmi proti Eitwegu, kjer se obeta zanimiva tekma, saj obe ekipi skušata priti do uspeha z napadalno igro.

Šmihel - Labot (v soboto ob 17.30)

– Lutnik ima slej ko prej težave s križem, tako da je njegov nastop proti Labotu več ko le vprašljiv. Vsi ostali igralci pa so trenerju Germandniku na voljo. Skrb Germandnika pred tekmo pa ni moč nasprotnika, pač pa nevarnost podcenjevanja s strani njegovih igralcev. Labot je namreč le na zadnjem mestu.

Št. Andraž - Globasnica (v nedeljo) – Št. Andraž je jasen favorit, toda Globašani tiho upajo na točko. Prav na takšnih tekmah so Globašani že pogosto presenetili, kajti kadar nimajo kaj izgubiti, so še posebej nevarni.

Železna Kapla - Frantschach – Poraz proti Selanom bo težko popraviti, saj je prihodnji nasprotnik, Frantschach, vse drugo kakor slab. Trener Bošnjak sicer ne zahteva zmage, pač pa točko. Izgubiti pa je prepovedano.

4. krog (19./20. 8. 95): Železna Kapla - Frantschach, Šmarjeta - Grebinj, Sele - Eitweg, Šmihel - Labot, Št. Andraž - Globasnica, Št. Pavel - Vovbre, Žitara vas - St. Stefan/L.;

2. razred F:

Rikarja vas - Tinje – Trener in igralec Bratič bo ekipi zopet od začetka na voljo, kar je nedvomno velika okrepitev. Brez njega je namreč igra Rikarjevca vidno slabša in manj uspešna. Tinje so proti pričakovanju slabo pričele prvenstvo, saj so iz treh tekem zabeležile le eno zmago in remi.

Waisenberg - Dobrla vas – Nasproti sta si ekipi, ki se trenutno borita le proti zadnjemu mestu na tabeli. Dobrolčani želijo tokrat (po dolgem) zopet polno točkovati.

Žvabek - Djekše

4. krog (19./20. 8. 95): Galicija - Mauterndorf, Waisenberg - Dobrla vas, Rikarja vas - Tinje, Preitenegg - Reichenfels, Maria Rojach - Sinča vas, St. Peter n. V. - Grabštanj, Žvabek - Djekše;

Kapetan K. Wölbl: „Igralci prevečkrat prekoračijo dopustno mejo!“

Ponesrečen štart SAK v II. zvezni ligi je prav gotovo izredno prizadel vse igralce in odgovorne (ševeda tudi navijače). Se posebej kapetana Kristijana Wölbla, ki v pogovoru z NAŠIM TEDNIKOM med drugim opozarja na športno neprofesionalno vedenje nekaterih igralcev zunaj igrišča.

Po dveh krogih brez točke, brez zadetka in na zadnjem mestu na tabeli. Ali se je moštvo precenjevalo?

Kristijan Wölbl: Moštvo samo ne, pač pa odgovorni, kajti govorili oz. pripisovali so ekipi mesto v prvi tretjini lestvice. Dejstvo pa je, da dva 20-letna legionarja (Kotri, Martini) ne moreta takoj postati nadpovprečna stebra v moštvu, tudi tretji legionar Ubavič še ni tista okrepitev, katero smo pričakovali.

Katere bistvene napake so bile storjene, predvsem na tekmi proti Lustenauu?

Napačno taktično vedenje, predvsem kar zadeva dvoboje. Mislim, da niti rumenega kartona nismo prejeli za naše storjene prekrške. To pove, da nam primanjkuje prava agresivnost v dvobojih. Precejšnje težave nam dela tudi gradnja igre, saj smo žogo po maksimalno petih podajah v lastnih vrstah zopet izgubili.

Menda odnos nekaterih igralcev do nogometa ni popolnoma vzoren, predvsem po treningih!

Ni skrivnost, da športno življenje zunaj igrišča nekaterih ni idealno. Preveč hodijo v kavarne, prav tako preveč požirajo. Že večkrat sem enega ali drugega opomnil, toda v tej zadevi me ne jemljejo resno. Toda sedaj bom še resneje razmišljal o teh zadevah ter sprejemal tudi ukrepe. Zabava in šala sta dobra, toda le v dopustni meri.

Kaj vse se mora izboljšati, da se bo moštvo zopet predstavilo kot enakovreden in predvsem kot uspešen sotekmec?

Odnos nekaterih do nogometa ter pravo športno življenje. Poleg tega se mora stopnjevat tudi intenzivnost treningov, kar pa je trener Ramšak že v času tega tedna odlično pospeševal. Izboljšati moramo našo igro ter iskati dvoboje in se jih ne izogibati. Mnogo pričakujem še od legionarja Martinija.

Kako pa je s pripravljenostjo kapetana Wölbla?

Še ne najboljše, kajti v pripravljalnem času sem imel težave v kolenu, tako da sem vzdržljivost treniral le s kolesom. Zato mi sedaj tudi primanjkuje hitrost in moč. Toda v maksimalno 14 dneh bom zopet stoodstotno pripravljen.

Mnogo se razpravlja o postavi. Kako bi se po tvojem morala glasiti na primer na tekmi proti FC Linz?

Izhajam iz tega, da Velik do sobote še ne bo zdrav. V tem primeru bi bila moja postava naslednja: v голу Preschern, libero Wölbl, branilca Zankl in A. Sadjak, defenzivna sredinska igralca Wuntschek in Šmid, levo v sredini Kotri, desno v sredini M. Sadjak, režiser Martini, v napadu Eberhard in Lippusch (Petschenig).

Še beseda o poteku prvenstva. Katere mesto pripisuješ svoji ekipi ob koncu jesenskega dela prvenstva ter katero ob zaključni sezoni 95/96?

Po koncu jesenskega dela prvenstva tesno pred mestom za izpad, po dodatnih okrepitevah pozimi pa pripisujem moštvu v najboljšem

**Kapetan in režiser SAK
Kristijan Wölbl.**

primeru 10. mesto. Vsekakor je mesto na tabeli le stranskega pomena, bistveno je, da se stopnjujemo ter ostanemo v II. zvezni ligi.

Hvala za pogovor!

Proti FC Linz z vso silo v dvoboje ter dvigom tekaške ravni za 30 odstotkov

Kdaj je SAK zadnjič trikrat zaporedoma podlegel? Tega se na hitro nihče več ne spomni. Vsekakor se to ni zgodilo v zadnjih letih. Da se to ne bo zgodilo konec tega tedna, zato bo poskrbel trener Ramšak s svojimi igralci: „Sem optimističen, kajti od zadnjih dveh porazov smo se le učili. To nam bi naj koristilo že proti FC Linz. Izboljšati moramo vedenje v dvobojih ter dvigniti tekaško raven za 30 odstotkov!“

SAK bo nastopil brez libera Velička, ki si je v Lustenauu poškodoval prsni koš. Po vsej verjetnosti ga bo nadomestil kapetan Wölbl. Nasprotnik iz Linza je nedvomno favorit, saj sodi med ekipe, ki želijo v I. zvezno ligo. Njihov štart ni bil najboljši, razočarali so predvsem na zadnji tekmi proti Gerasdorfu (0:0). Ekipa sestoji iz večinoma mladih, izredno nadarjenih igralcev, katere vodijo nekateri izkušeni. Stebri ekipe so legionar Karačič, Roland Huspek, Zeller in napadalec Brunmayr, ki je

hiter ko strela. Nanj bo pazil A. Sadjak. Na kaj bo SAK tokrat še posebej pazil? Ramšak: „Na hitre protinapade gostov, kajti v vrstah imajo izredno hitre napadalce!“ Od kje informacije? Ramšak: „Trenner D. Linza, Erwin Spiegel, je dvakrat opazoval FC Linz ter mi nato natančno posredoval vse pomembne informacije!“

**Libero
Marjan Velik
si je na tekmi proti Lustenauu poškodoval prsni koš.
Odmor: najmanj 14 dni.**

SAK - FC Linz

**v soboto, 19. avgusta '95,
na celovškem
stadionu**

ob 15.30

SAK I

SAK prišel „pod kolesa“

Igralci so vedeli, da je na tej tekmi možno vse, od visokega poraza do senzacije. Žal je bil visok poraz – čeprav je ekipa trenerja Ramšaka igrala do 40. minute presenetljivo dobro in zbrano. Po prvem zadetku domačinov v 43. minuti pa so igralci SAK razpadli, kakor bi jih zadela strela. Komaj dve minuti po prvem голу naslednji šok, kajti gostje so ponovno zadeli. V podobnem ritmu se je nadaljevala tekma v 2. polčasu. Domačini so napadali z vseh strani, odpor posameznih igralcev SAK je bil sicer velik, toda v kolektivu je manjkala organizacija in duševna svežost. Z malo več nesreče bi bil možen še višji poraz.

Lustenau - SAK 5:0 (2:0)

SAK: Preschern 3, Velik 2, Zankl 3, A. Sadjak 3, Blajs 2 (46. M. Sadjak 2), Šmid 3, Wölbl 3 (61. Kotri 0), Wuntschek 3, Eberhard 3, Petschenig 3, Ubavič 3 (46. Lippusch 3);

Reichshofstadion: 2200 gledalcev; **sodnik:** Drabek (dober); **strelci:** Berthold (43.), Meslender (45.), Schneider (59., 63.), Moitzi (77.)

Ključne ocen: 0 brez ocene, ker prekratko na igrišču, 1 je popolnoma razočaral, 2 slab, 3 povprečen, 4 dober, 5 zelo dober, 6 izreden nastop ter zrel za višje naloge.

II. ZVEZNA LIGA

1. VfB Mödling	2	2	0	0	5:1	6
2. FavAC	2	2	0	0	3:1	6
3. Lustenau	2	1	1	0	7:2	4
4. Braunau	2	1	1	0	5:2	4
5. Klagenfurt	2	1	1	0	3:2	4
6. Vienna	2	1	0	1	6:3	3
7. Oberwart	2	1	0	1	4:3	3
8. Flavia Solva	2	1	0	1	1:3	3
9. Wattens	2	0	2	0	3:3	2
10. FC Linz	2	0	2	0	2:2	2
11. Gerasdorf	2	0	2	0	2:2	2
12. St. Pölten	2	0	2	0	2:2	2
13. DSV Leoben	2	0	1	1	2:3	1
14. Kufstein	2	0	0	2	2:6	0
15. SAK	2	0	2	0	0:6	0
16. Spittal	2	0	0	2	0:6	0

■ Rezultati 2. kroga: Lustenau - SAK 5:0, Vienna - Spittal 5:0, Braunau - St. Pölten 1:1, Klagenfurt - Oberwart 2:1, FavAC - Kufstein 2:1, Flavia - Mödling 0:3, Leoben - Wattens 1:1, FC Linz - Gerasdorf 0:0;

■ 3. krog, petek (18.8): Spittal - Klagenfurt, St. Pölten - FavAC, Gerasdorf - Leoben, Mödling - Vienna; **sobota (19.8):** SAK - FC Linz, Kufstein - Lustenau, Oberwart - Braunau, Wattens - Flavia Solva;

SAK II

Mnogo priložnosti, toda zadevali so le Beljanci

Po 20 minutah bi morala voditi ekipa trenerja Kreutza že z najmanj 3:0, toda najlepše priložnosti so ostale neizkoriščene. Nasprotno gostje iz Beljaka, ki so v času sedmih minut zadeli vse tri zadetke. Podobna slika igre v 2. polčasu, le z razliko, da so mladi igralci SAK zapravili še več stoodstotnih priložnosti.

V naslednjem krogu (v nedeljo ob 17. uri v Grabstanzu) gosti SAK II vrstnike iz Spittala, proti katerim so zadnjič podlegli z 2:7. Trener Kreutz: „Tokrat bomo igrali iz okrepljene obrambe, poleg tega bom na dveh pozicijah spremenil postavilo!“

SAK II - VSV II 0:3 (0:3)

SAK II: Miha Oražič 2, Marko Nachbar 2 (38. R. Oražič 2), D. Mesner 2, A. Kert 2, Tolmajer 3, Mirko Nachbar 2, Siencnik 2, Kreutz 3, Buchwald 2, A. Mandl 2 (80. M. Kordeš 0), Možina 2;

Grabstanz: 50 gledalcev; **sodnik:** Steinbuch

2. RAZRED A

1. Spittal II	2	2	0	0	9:3	6
2. WAC II	3	1	2	0	7:5	5
3. VSV II	2	1	0	1	3:2	3
4. Trg/Feldk.	3	0	2	1	6:7	2
5. SAK II	2	0	0	2	2:10	0

Sveto mesto: Praznik vižarjev

Preteklo nedeljo je KPD „Drava“ pri nadvse lepem vremenu vabilo devetih na Srečanje vižarjev na Sveto mesto. 30 vižarjev iz Avstrije in Slovenije je navzoče dobro zabavalo. Med obiskovalci smo videli tudi lepo število članov društva upokojencev Pliberk, kar je prireditelja še posebno razveselilo. Kakor vsako leto je Jokey Logar tudi letos prireditev povezoval in hkrati skrbel za smeh. Za jed in pijačo je poskrbela Pungratnikova družina.

Vsako leto nastopajo na srečanju vižarjev na Svetem mestu novi vižarji in vižarke. Tako narašča tudi zanimanje občinstva, katerega je iz

leta v leto več. K uspehu prireditve pa prispeva tudi dobra organizacija. Pušna družina (na sliki z leve: Pepej, Hubert, Annemarie in Albert Krop) je letos kar že na začetku poskrbela za vzdušje pri obiskovalcih, prav tako pa letos najstarejši nastopajoči vižar, 83-letni Hans Novak iz Celovca. Prireditev se je končala s skupno pesmijo, viže pa so zvenejele pozno v noč, za kar je poskrbel tudi spontani trio Bertl Lipuš, Viktor Kotnik iz Slovenije in „lokalni matador“ Albert Krop. Sicer pa prireditelj že letos vabi na jubilej ob 10-letnici Srečanja vižarjev.

Daniel Košutnik

HOROSKOP

TEDNA

Franc Sadjak,
pd. Frenk Falandrov, lev
roj. 19. avgusta 1964

Kreposti: neustrašenost
Slabosti: Ženski spol

Znano je, da se ženete za vsem okroglim, zato je tembolj presenetljivo, da niste postali nogometni profesionalci. Pazite pa, saj prihajate v starostno obdobje, ko morate vaš življenjski stil malo brzdati. Vendar bodite pomirjeni, zaradi vaše neustrašnosti ste namreč kos marsikateri življenjski situaciji, tako se boste znali tudi naprej dobro žonglirati skozi življenje. Kljub temu vas opozarjamo, da vas v življenju ne bo vse tako ubogalo kakor žoga. Zavedajte se, da ni vse žoga, kar je okroglo.

Osebna krepost?

Če kaj hočem, potem to tudi naredim ali dobim.

Osebna slabost?

Ne znam reči ne.

Kaj je bila do sedaj tvoja največja napaka?

Da sem preveč poslušal druge ljudi.

Kaj je zate važnejše: nogomet ali študij na pedagoški akademiji?

Če sem na pedagoški akademiji, študij, če sem na igrišču, nogomet.

Pozabiš na zmenek s prijateljico. Kako se oprustiš?

Oprosti lubej, oba drgoč ni švu!

Katere ljudi najbolj občuduješ?

Vse, ki spoštujejo človeka, neglede na starost, narodnost in osebno mnenje.

Katero osebno željo bi si hotel izpolniti?

Ženo, otroke, hišo, in ostati zdrav.

V kakšni družbi se najbolje počutiš?

Med prijatelji.

V katero gostilno najraje zahajaš?

V vse, ki so odprte.

Nekdo te prosi, da z besedami opišeš svojega trenerja.

Človek, ki zasleduje svoje cilje dosledno.

Koga nikakor ne bi hotel vzeti s sabo na samotni otok?

Morskega prašička.

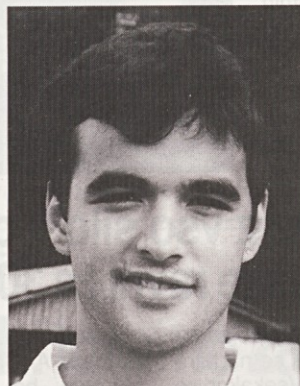
Če bi te kdo začaral za en dan v žival, kakšna žival bi hotel biti?

Divja svinja.

Zakaj?

Ker ni mačka.

Kako spoznaš, da je ženska inteligentna?

NENAVADNI

POGOVOR

Ime: **Marjan Šmid**
Doma: **Celovec Dob**
Starost: „mlad“
Poklic: **študent pedagoške akademije**

Če ne popravi napake na računalniku s tipeksom.

Kateri stvari bi se najhitreje odpovedal?

Domači mavžni.

Kaj bi te najbolj presenetilo?

Če bi me v medijih imenovali Šmid in ne vedno „mladi Šmid“.

Kaj ti pomenita nogometna kluba dunajska Avstria in Sturm Gradec?

Dunajska Avstria in Sturm iz Gradca sta v Avstriji vrhunska kluba.

Kaj te najbolj moti na tem svetu?

Vojne! Vedno spet se ponavljajo na novih krajih sveta in vedno morajo pri teh groznih stvareh, ki se dogajajo v vojnah, trpeti nedolžni ljudje. Predvsem pa žene in otroci.

Katera je tvoja najljubša barva?

Zelena.

Kaj povezuješ z njo?

Nogometne klube M'Gladbach, Celtic in dunajski Rapid.

Kaj je oz. bi bila zate popolna sreča?

Če bi se s SAK-om uvrstil med najboljše avstrijske nogometne klube.

Kaj bi bilo zate tračično?

Če bi iz žoge spustili žabo in žoga zaradi tega ne bi več skakala.

Katero tipično lastnost bi pripisal moškemu, katere mu ženskemu spolu?

To mora vsak sam razlikovati, sicer mu ni pomagati.

Hvala za pogovor!

Da-Ko